

Jalostuksen tavoiteohjelma 2026–2030

Cockerspanieli

Uusi JTO on hyväksytty Cockerspanielit ry:n yleiskokouksessa 26.03.2025
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt 22.04.2025

Sisällys

1.	YHTENVETO	3
2.	RODUN TAUSTA	5
3.	JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	6
4.	RODUN NYKYTILANNE	6
4.1	Populaation rakenne ja jalostuspohja	6
4.1.1	Populaation rakenne ja sukusiitos	7
4.1.2	Jalostuspohja	10
4.1.3	Rodun populaatiot muissa maissa	16
4.1.4	Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta	17
4.2	Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet	18
4.2.1	Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta	18
4.2.2	Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. linjoihin	18
4.2.3	PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus	18
4.2.4	Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	18
4.2.5	Käyttö- ja koeominaisuudet	19
4.2.6	Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen	24
4.2.7	Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta	25
4.3.	Terveys ja lisääntyminen	25
4.3.1	PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet	25
4.3.2	Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet	33
4.3.3	Yleisimmät kuolinsyyt	42
4.3.4	Lisääntyminen	43
4.3.5	Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	44
4.3.6	Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä	44
4.4.	Ulkomuoto	45
4.4.1	Rotumääritelmä	45
4.4.2	Näyttelyt ja jalostustarkastukset	47
4.4.3	Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus	48
4.4.4	Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista	49
5.	YHTENVETO Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutumisesta	50
5.1	Käytetyimpien jalostuskoirien taso	51
5.2	Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen	52
5.	JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	54
6.1	Jalostuksen tavoitteet	54
6.2	Suosituksat jalostuskoirille ja yhdistelmille	55
6.3	Rotujärjestön toimenpiteet	56

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin	57
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	58
7. LÄHTEET	59
8. LIITTEET	59

1. YHTEENVETO

Kuvaus rodusta ja sen käyttötarkoituksesta

Cockerspanieli on vanha englantilainen spanielirotu. Se on yksi maailman runsaslukuisimmista koiraroduista, joka eriytyi omaksi rodukseen muista spanieleista 1800-luvun lopulla. Rotu on kehitetty Isossa-Britanniassa, tarkemmin Englannissa. Rodun ensimmäinen yksilö on tuotu Suomeen 1910 ja kasvatustyö lähti käyntiin 1920–30-luvuilla. Vuosikymmeniä cockerspanieli on ollut suosituin spanielirotu Suomessa.

Rodun alkuperäinen käyttötarkoitus on toimia ylösajavana ja noutavana lintu- ja muun pienriistan (kaniini, rusakko ja jänis) metsästykseen käytettävänä koirana. Rodunomaiset kokeet ovat spanielien taipumuskokeet (SPA) ja spanielien metsästyskokeet (SPME ja SPME-V eli vesilintukoe). Pieneen kokoonsa nähden rodulla on suuri itseluottamus ja toimintakyky, joka riittää jopa suuren rusakon, metsokukon tai hanhen noutoon.

Aito cockerspanieli on rakastettava, miellyttämisenhaluinen, nopeasti oppiva ja iloinen koira. Rotu on jakautunut näyttelylinjoihin ja käyttölinjaan; näitä linjoja on kuitenkin viime vuosina yhdistelty ja nyt puhutaankin myös sekalinjaisista. Käyttölinjaisten rekisteröintimäärät vaihtelevat noin 5–10 % välillä koko populaatiosta. Pääasiassa cockerspanieli on aktiivinen toimiva seurakoira, jolla on hyviä lintukoiran ominaisuuksia. Yleisin harrastusmuoto on näyttelyt. Suosittuja lajeja ovat myös mm. agility, Mejä-koe ja tottelevaisuuskoulutus/rallytoko. Myös mm. kaveri- ja lukukoiratoiminta lisääntyy rodun parissa koko ajan. Suurin osa cockerspanieleista on kuitenkin perheissä lemmikkeinä.

Tulevan viiden vuoden jakson yksi tärkeimmistä jalostustavoitteista on edelleen luonteen parantaminen. Sen lisäksi on kiinnitettävä huomiota rodun terveyteen mm. selkäkuvausten ja geenitestien avulla. Käyttöominaisuuksiin on kiinnitettävä tulevaisuudessakin huomiota, jotta säilytämme rodun monipuolisena harrastuskoirana.

Cockerspanieli on keskiverto terve rotu, keski-ikä on yli 10-vuotta. Yleisimmät kuolinsyyt ovat vanhuuden heikkous ja kasvainsairaudet. Erilaiset ihotulehdukset, kuten huulipojien ja ulkokorvan tulehdukset ovat cockerspanielin yleisimpiä sairauksia. Lonkkaniveldysplasian eli lonkkanivelen kasvuhäiriön esiintyvyys on keskimäärin 25 % luokkaa (asteet C-E), A-lonkkaisten osuus on noin 43 %.

Rodulla on käytössä geenitestejä; prcd-PRA eli progressiivinen retinan atrofia, etenevä verkkokalvon sauva- ja tappisolujen degeneraatio. FN familiarinen nefropatia, mikä johtaa munuaisten kuorikerroksen rappeutumiseen. AON, adult onset neuropathy, neurologinen sairaus, joka aiheuttaa takaraajojen huojuvaa käyntiä ja koordinaatio-ongelmia. AMS, acral mutilation syndrome, sairaus, joka kalvaa raajojen ääriosia (kynnet, varpaat ja päkiät, häntä) ja johtaa niiden vaurioitumiseen. BSS (Bernard-Soulier Syndrooma) on verenvuototauti, joka voi aiheuttaa ongelmia mm. synnytyksen, leikkauksen tai tapaturman yhteydessä. CDDY; koirilla, jotka ovat homotsygootteja tämän geenivirheen suhteen on suurempi todennäköisyys kalkkeutumille välilevyissä verrattuna heterotsygootteihin tai villityypin edustajiin. Lisäksi kaksi retrogeeniä kromosomissa 12 aiheuttavat lyhytraajaisuutta ja niillä on todettu yhteys myös kalkkeutuneiden välilevyjen esiintymiseen (IDD) sekä lisääntyvää riskiä välilevyjen tyräytymiseen. RVED (Retinopathy with Vitamin E deficiency) on silmän verkkokalvon sairaus, johon liittyy E-vitamiinin puutos. Testi on otettu käyttöön 2024 ja se mahdollistaa taudin varhaisen todentamisen. Tautia hoidetaan antamalla E-vitamiinilisää. Paradoksaalinen pseudomyotonia on lihassairaus, jossa lihakset jäykistyvät äkillisesti. Lihäsjäykkyys helpottaa levolla, mutta kohtauksia voi olla useita päivässä. Kohtausten laukaisevana tekijänä pidetään mm. fyysistä rasitusta, varsinkin, jos se yhdistyy kylmään ilmaan. Testi on otettu käyttöön vasta 2023 joten sen esiintyvyydestä cockerspanieleilla ei ole vielä paljon tietoa, mutta taudin kantajia on jo löydetty.

Geenitestausta ja selkäkuvausta suositellaan jalostukseen käytettävälle koirille. Lonkkakuvaus- ja silmätutkimuspakko kuuluvat rodun PEVISA:an eli Suomen Kennelliiton periytyvien vikojen ja sairauksien vastustamisohjelmaan.

Populaation rakenne ja jalostuspohja

Cockerspanieli on yksi maailman suosituimmista rodusta ja se on levinnyt kaikkialle ja saavuttanut suosion lähes joka paikassa. Suomessa rekisteröidään noin 700 pentua vuosittain.

Rotu on jakautunut eri jalostuslinjoihin:

- yksiväriset näyttelylinjaiset
- kirjavat näyttelylinjaiset
- käyttölinjaiset
- sekalinjaiset

Eri linjojen koiria on jonkin verran sekoitettu keskenään. Viimeisen vuosikymmenen aikana linjoja on alettu entistä enemmän yhdistää. Kirjavan ja yksivärisen yhdistäminen on nykypäivänä tavallista. Näyttelylinjaisen ja käyttölinjaisen yhdistäminen ei ole myöskään enää harvinaista.

Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

Cockerspanieli on luonteeltaan iloinen, aktiivinen ja toimielias koira, joka tahtoo olla lähellä perhettään ja osallistua kaikkeen toimintaan. Cockerspanielin käyttöominaisuuksiin kuuluu voimakas yhteistyöhalu, korkea koulutettavuus, riistavietti, halukkuus noutamiseen ja uimiseen. Cockerspanieli on tiivistä yhteistyötä ohjaajansa kanssa tekevä rotu. Luonteessa ja käyttöominaisuuksissa on kuitenkin suurtakin hajontaa yksilöiden välillä.

Terveys ja lisääntyminen

Cockerspanieli on perusterve rotu, jossa kuitenkin ilmenee perinnöllisiä vikoja ja sairauksia, joita vastustetaan PEVISA:lla eli Suomen Kennelliiton periytyvien vikojen ja sairauksien vastustamisohjelmalla. Cockerspanieli lisääntyy pääsääntöisesti hyvin. Urokset astuvat yleensä halukkaasti, kuitenkin viime vuosina on havaittu, että jotkut urokset kärsivät libidon puutteesta. Nartut synnyttävät itse ja ovat hyviä emoja.

Ulkomuoto

Suomalaisten cockerspanielien ulkomuodollinen tilanne näyttelylinjaisten osalta on suhteellisen hyvä. Käyttölinja poikkeaa ulkomuodoltaan näyttelylinjasta ollen sporttisempi, yleensä hieman pidempirunkoisempi ja niukkaturkkisempi.

Yleisesti ottaen terveyteen heikentävästi vaikuttavia piirteitä esiintyy jonkin verran mm. liiallinen nahka, syvät huulipoimut, löysät silmäluomet ja lyhyet, vääntyneet eturaajat.

Tärkeimmät suositukset jalostuskoirille 2025

Jalostukseen käytetään mahdollisimman korkealuokkaisia cockerspanieleita ja yhdistelmää suunniteltaessa otetaan huomioon yksilöiden luonne ja käyttöominaisuudet, ulkomuodolliset seikat sekä perinnölliset sairaudet ja viat. Jalostusarvoa määritettäessä kiinnitetään huomiota koiran oman laadun lisäksi myös sen sukulaisten ja erityisesti jälkeläisten laatuun. Sukusiitosteen ei tulisi ylittää 6,25 % kuudella sukupolvella laskettuna. Koiralla ei tule olla ensimmäisen polven jälkeläisiä yli 90. Toimintaohjeen yleisperiaatteet ovat runkona jalostustoiminnalle, jonka tavoitteena on terve ja rodunomainen cockerspanieli.

Jalostukseen käytetään hyväluonteisia, terveitä, terverakenteisia ja rotutyypillisiä yksilöitä. Arkaa, aggressiivista tai muuten luonteeltaan rodulle epätyypillistä koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Koiralla ei saa olla näyttelystä tai kokeista hylättyä laatuarvosanaa luonteen takia. Koira ei ole saanut myöskään toistuvasti saada huomautusta aggressiivisesta tai arasta käytöksestä näyttelyissä tai kokeissa.

PEVISA eli Suomen Kennelliiton periytyvien vikojen ja sairauksien vastustamisohjelma

PEVISA 1.1.2026 - 31.12.2030

Pentueen vanhemmilla tulee astutushetkellä olla virallinen lonkkalausunto sekä voimassa oleva silmätarkastuslausunto. Lonkkaniveldysplasian raja-arvo on aste C. Silmätarkastuslausunto ei astutushetkellä saa olla 24 kuukautta vanhempi. Koiralle rekisteröidään korkeintaan 90 Suomessa syntynyttä jälkeläistä. Viimeinen rajan ylittänyt pentue rekisteröidään kuitenkin kokonaisuudessaan.

Ulkomaisia koiria koskeva poikkeus: Ei vaadita tutkimustuloksia (narttu 1, uros 2 pentuetta).

Pentueet pääsevät rotujärjestön pentuvälitykseen ilman lisämaksua. Jalostuksen toimintaohje löytyy kohdasta 6.2.

Yhteenveto edellisessä JTO:ssa eli jalostuksen tavoiteohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta

Cockerspanielien sukusiitos on saatu pienenemään jokaisessa jalostuslinjassa.

Cockerspanielien käynti taipumuskokeissa on hiukan tippunut. MH-kuvauksen suosio on laskenut, keskimäärin 5 koiraa vuodessa. Luonnetestissä on käynyt keskimäärin 17 koiraa vuodessa. MEJÄ-kokeissa kävi 13 %, ja taipumuskokeissa 12 % koirista vuosina 2021–2025. Tavoitetta ei näiden osalta saavutettu. SPME-kokeisiin osallistui yli 5 % koirista vuosina 2021–2025. Osallistujamäärät nousussa. Cockerspanieleita osallistui myös TOKO-kokeisiin, agilitykokeisiin sekä rally-tokoon kasvavassa määrin.

Koiria on tutkittu PEVISA:a ajatellen enemmän kuin ennen. Koirien geenitutkimustuloksia on kerätty jalostustoimikunnan toimesta sekä päivitettyä suoraan SKL:n jalostustietojärjestelmään. Tietoa on kerätty Terveyskyselyn, ilmoita sairaudesta lomakkeen ja ongelmaluonnelomakkeen kautta. Ulkomuodon osalta ei merkittävää koon tai ihon poimuuntumisen muutosta. Turkin määrä ja laatu vaihtelee suuresti.

2. RODUN TAUSTA

Alkuperä ja käyttötarkoitus

Spanielityyppejä koiria on käytetty antiikin ajoilta lähtien pienriistan metsästykseseen. Jo varhaisissa kirjoituksissa kuvataan spanieleille tyypillinen metsästystyyli seuraavasti: ”Spanieli juoksee häntäänsä heiluttaen isäntänsä edellä karkottaen linnut ilmaan”.

1790-luvulla cockerspanieli ja springerspanieli erotettiin ensimmäisen kerran roduille ominaisen metsästystavan perusteella. 1800-luvulla rodut erotettiin koiran painon perusteella. Alle 25 paunan (n. 12 kg) painoiset maksanväriset koirat olivat sussexinspanieleita, mustat ja muun väriset cockerspanieleita ja suurimmat fieldspanieleita. John Scott kuvailee vuonna 1803 kirjassaan ”The Sportsman Cabinet” Cockerspanieleita pienemmäksi kuin springerspanieli ja erittäin sopivaksi tiheiköissä työskentelyyn ja lehtokurpan metsästykseseen. Väreinä hän mainitsee maksavalkoisen, punaisen, punavalkoisen, mustavalkoisen, maksanvärin sekä mustan punaisin merkein – väri, joka on todennäköisesti peräisin risteytymisestä vanhoihin englantilaisiin terriereihin (vanha englannin black and tan -terrieri).

Rodun kehitys nykyiseen muotoonsa

Cockerspanieli merkittiin omana rotunaan Englannin Kennelklubin rotukirjaan vuonna 1893. Tämän ensimmäisen rodun oman otsikon alta löytyi 10 urosta ja 21 narttua, joista osa oli jo aiemmin ollut kirjaan merkittyinä pieninä fieldspanieleina.

Cockerspanielin kantakirja oli avoinna vielä 1930-luvulla, joten ei ollut harvinaista, että pentueen vanhemmat olivat eri rotua (esim. cockeri x springeri) tai vanhemmat saattoivat olla rekisteröimättömiä. Eräs lähde mainitsee, että kantakirjat olisivat olleet auki jopa 1960-luvun lopulle.

Sukulaisrodut, joiden kanssa rodulla on yhteinen kehityshistoria

Cockerspanieli on läheistä sukua kaikille brittiläisille spanieliroduille. Erityisen läheinen se on fieldspanielin ja Yhdysvaltoihin viedystä cockereista kehittyneen amerikancockerspanielin kanssa. Rekisterin syntymisen aikoihin ja sen jälkeenkin cockerspanielit rekisteröitiin pieniksi fieldspanieleiksi. Tuohon aikaan ei ollut lainkaan tavatonta, että samassa pentueessa oli fieldspanieleita, sussexinspanieleita ja cockerspanieleita. Samoin hyvin tavallista oli, että vanhemmista toinen saattoi hyvinkin olla englanninspringeri ja toinen taas cockerspanieli. Rotupuhtaudella ei ollut niin suurta merkitystä tuolloin.

Walesinspringerspanieli ja walesincockerspanieli taas sulautuivat toisiinsa walesien rekisterin perustamisen aikoihin. Wales on edelleen cockerspanielien sydäneluetta, joten walesincockeri elää vielä cockerspanieleissa. Clumberspanielin ja cavalierkingcharlesinspanielin kanssa yhteinen historia on Marlborough’n herttuan punavalkoisissa metsästysspanieleissa 1700-luvulla.

Eri linjat

Rodun jakautuminen eri linjoihin alkoi ensimmäisen maailmansodan jälkeen. Rodun pariin oli tullut kasvattajia, joiden tausta ei enää ollutkaan metsästyksessä. Kirjavia ja yksivärisiä cockerspanieleita on toisesta maailmansodasta lähtien kasvatettu erillään satunnaisia värimuunnosten yhdistelmiä lukuun ottamatta. Vuonna 1958 valionarvosäännökset muuttuivat Iso-Britanniassa siten, ettei ulkomuotovalion arvoon (Sh Ch) vaadittu enää käyttökoetulosta. Tästä oli seurauksena rodun yhä selvempi jakautuminen käyttö- ja näyttelylinjoihin.

Ensimmäiset koirat Suomessa, koiramäärän kehitys

Ensimmäinen Suomessa rekisteröity cockerspanieli oli black and tan -narttu Nora, joka rekisteröitiin vuonna 1910. Vuonna 1924 alkoi varsinainen rodunjalostus maassamme. 1960-luvun alussa cockerspanielikehät alkoivat olla näyttelyissä jo todella suuria. 1960 ja 1970 alun tunnetuimpia kenneleitä Suomessa olivat Leavenworth (Anja Puumala), Of Zlazano (Paula Kangassalo), Of Irak (Isabella Holmström), Wildfire (Irma Salomaa) ja Lecibsin (Jukka Kuusisto).

Ensimmäiset taipumuskokeet järjestettiin 1960-luvun alkupuolella. Haluttiin olla selvillä spanielien käyttöominaisuuksista ja kuitenkin spanielien omistajat eivät metsästäneet koiriensa kanssa. Tarvittiin siis jokin käyttöominaisuuksien arvioimiseen soveltuva koe. 1965 järjestettiin ensimmäiset spanielien metsästyskokeet Suomessa.

Cockerspanieli suosionsa huipulla 1970-luvulla

Cockerspanielin rekisteröintimäärät olivat huipussaan 1970-luvulla, jolloin monena peräkkäisenä vuonna rekisteröitiin yli 2000 cockerspanieliä. Vuonna 1975 cockerspanieli oli rekisteröintimäärältään jo kolmanneksi suosituin rotu maassamme. Vuonna 1975 Anja Puumala (kennel Leavenworth) ja Isabella Holmström (kennel Of Irak) toteuttivat jotain sensaatiomaista, liki skandaalin; he molemmat tekivät yksiväris-kirjava-yhdistelmän. Käytännössä nämä väriyhmät edustivat tuolloin ja edustavat osittain edelleen kahta erillistä populaatiota.

Tultaessa 1980-luvulle oli cockerspanielien suosio puoliintunut 1970-luvun hurjimmista rekisteröintimääristä. Vuonna 1980 pentuja rekisteröitiin 1106 kappaletta. 2000-luvulla rekisteröinnit ovat vakiintuneet noin 700-800 pennun tasolle vuosittain. Samoin on vakiintunut käytäntö sekoittaa yksivärisiä ja kirjavia sukuja keskenään.

1990-luvulle tultaessa tuontiurokset hallitsivat edelleen jalostusta. Yleensä tuonnit olivat Briteistä. Rajojen auettua Eurooppaan, vuonna 1989, tuontikoirien määrä alkoi nousta huomattavasti. Eurooppalaisten koirien jalostuskäyttö oli mahdollista ja alkoi olla yleistä. Vuonna 1999 Kari Pylvänäinen (kennel Wood-Nymph) toi Englannista ensimmäisen Suomeen rekisteröidyn käyttölinjaisen koiran. Viime vuosina on myös käyttö- ja näyttelylinjaisia sukuja sekoitettu keskenään entistä enemmän ja näistä käytetään nimitystä sekalinjainen.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Nykyinen rotua harrastava yhdistys/järjestö ja aiemmat rotujärjestöt

Cockerspanielit ry on perustettu vuonna 1980. Vuodesta 2015 se on toiminut itsenäisenä rotujärjestönä. Aiemmin rotu kuului Suomen Spanieliliitto-Finlands Spanielförbund ry:n alaisiin rotuihin. Yhdistyksen jäsenmäärä on viimeisen 10 vuoden ajan ollut noin 1000 jäsentä.

Jalostusorganisaation rakenne ja jalostustoimikunnan tehtävät

Jalostustoimikuntaan on kuulunut keskimäärin 4–6 jäsentä ja se valitaan joka vuosi Cockerspanielit ry:n syyskokouksessa. Vuonna 2023 syyskokouksessa jalostustoimikuntaan valittiin 16 jäsentä vuodelle 2024. Heistä osa kuitenkin erosi kesken vuoden ja loppuvuonna 2024 toimikuntaan kuului 8 jäsentä. Välttääkseen samankaltaisia tilanteita jalostustoimikunta laati toimikunnalle toimintaohjeen. Jäseniksi pyritään löytämään rodun hyvin tuntevia kasvattajia tai ja pitkään rotua seuranneita harrastajia. Jalostustoimikunnassa on ollut jäsenenä eläinlääkäri sekä rodun ulkomuototuomari. Uuden toimintaohjeen mukaisesti heidän ei tarvitse kuulua jalostustoimikuntaan, vaan heitä voidaan konsultoida tarvittaessa. Jalostustoimikunta on järjestänyt vuosittain rotukohtaisen neuvottelun joko etäyhteyksillä tai läsnäolo tapaamisen muodossa. Rotukohtaisessa neuvottelutilaisuudessa on käyty läpi edellisvuoden/ vuosien terveystutkimustilastoja sekä käytetyimpiä jalostuskoiria. Samassa tilaisuudessa on myös sovittu jalostuksen tavoiteohjelmaa täydentävästä jalostuksen toimintaohjeesta. Rotukohtaisessa neuvottelutilaisuudessa kirjattu jalostuksen toimintaohje on hyväksytty seuraavassa Cockerspanielit ry:n yleiskokouksessa. Tilaisuus on pyritty järjestämään vaihtelevasti eri puolilla maata.

Jalostustoimikunta ylläpitää terveystietoja mm. geenitestatuista koirista. Terveystietolistaukset ovat julkisia ja näkyvissä yhdistyksen nettisivuilla. Uutena asiana mainittakoon vuonna 2024 ensimmäisen kerran järjestetty kasvattaja- ilta, jolloin kasvattajilla ja aktiiviharrastajilla oli mahdollista keskustella rodun tilasta.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1 Populaation rakenne ja jalostuspohja

Rodun perinnöllinen monimuotoisuus tarkoittaa sen geenimuotojen (alleelien) runsautta. Puhutaan myös jalostuspohjan laajuudesta.

Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistyminenkin ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät haitalliset mutaatioalleelinsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä mutaatiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä mutaatiota ole.

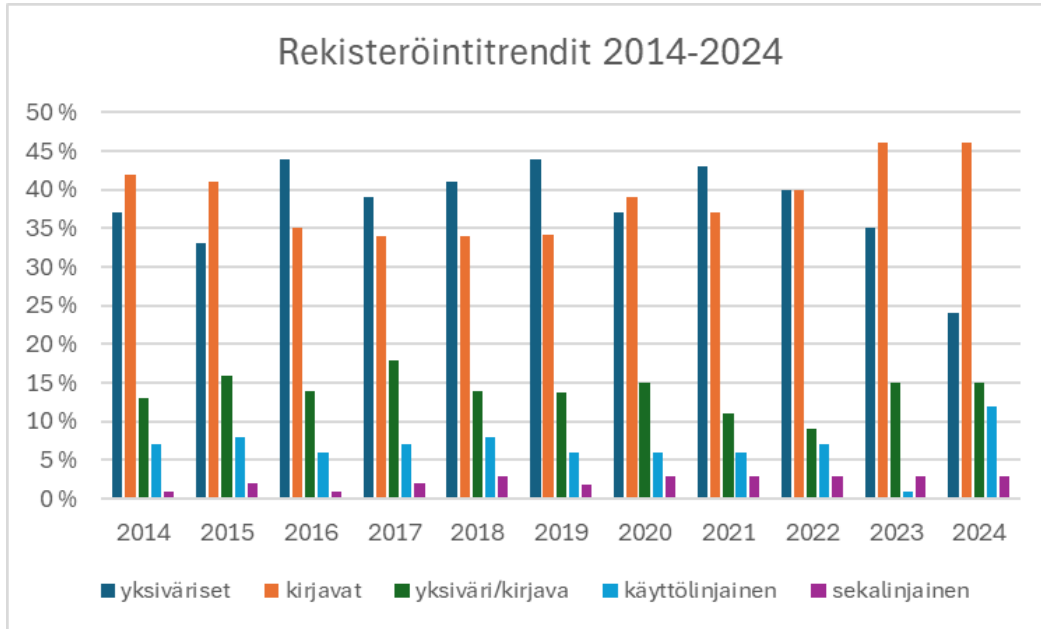
Ihannetilanteessa jalostukseen käytetään koiria tasaisesti rodun kaikista sukulinjoista.

Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa enintään 5 % ja suurilukuisissa enintään 2–3 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimääristä. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana yhteensä 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalle kuin 20–50 koiralle. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4–6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä. (MMT Katariina Mäki 5.8.2013)

4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos

Rekisteröintimäärät ja pentueet Suomessa 2014-2024

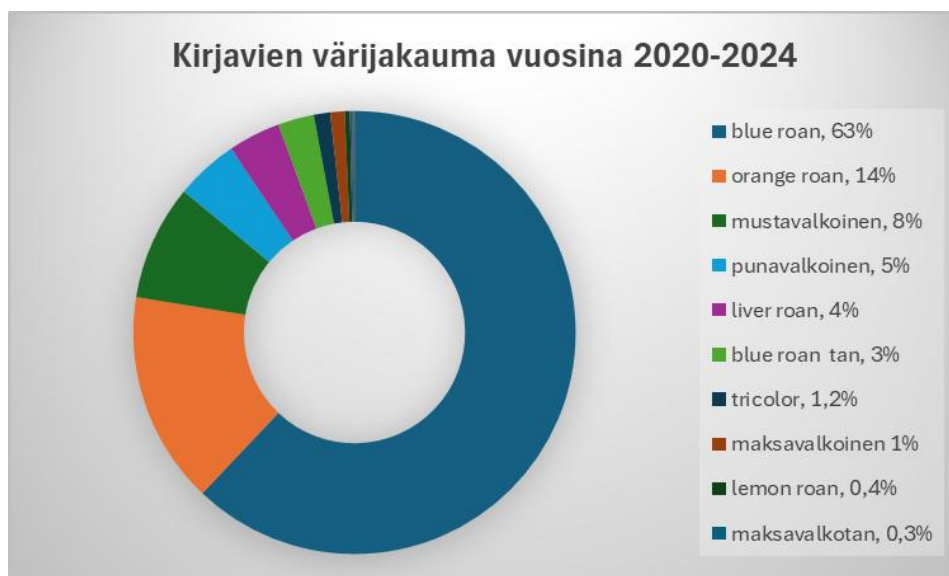
Rekisteröintien määrä on pysynyt tasaisena. Cockerspanieli on pysynyt viime vuosina kaikkien rotujen top 20 -listalla SKL:n rekisteröintien määrissä. Vuonna 2024 rekisteröitiin 734 pentua ja tuontikoiria 35 kpl, joista 15 käyttölinjaista. Kaikkien rotujen joukossa cockerspanieli on vuonna 2024 sijalla 10 (Suomen Kennelliiton listaus).

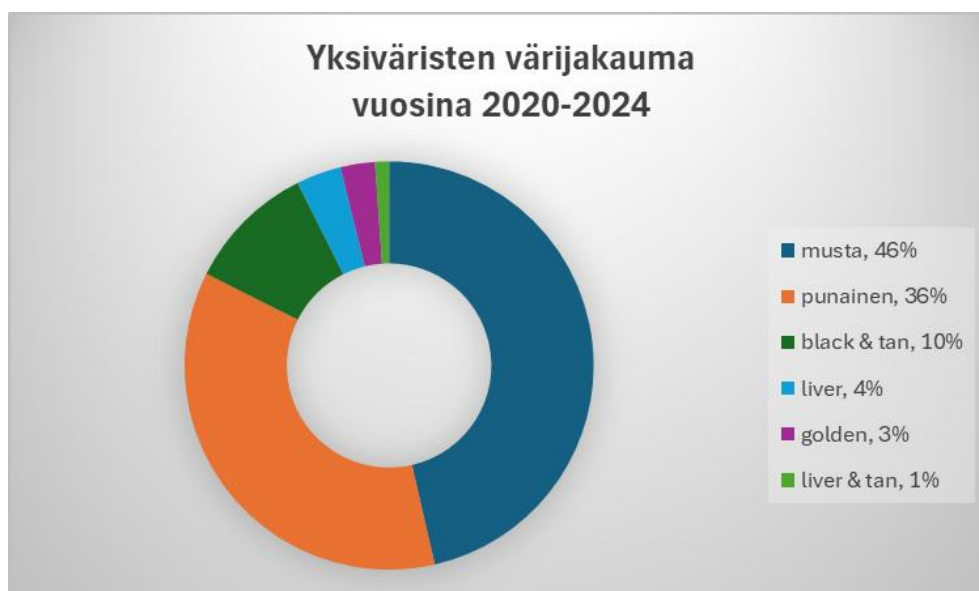

Yllä olevassa taulukossa ovat Suomessa syntyneet pennut jaoteltuina eri linjoihin. Vuonna 2024 käyttölinjaiset (12 %) ja sekalinjaiset (3 %) eivät ole jaettu värihin vanhempien värien mukaan kuten yksiväriset näyttelylinjaiset (24 %), kirjavat näyttelylinjaiset (46 %) ja yksiväris-kirjava näyttelylinjaiset (15 %). Kahtena viimeisenä vuonna kirjavien vanhempien pentuemäärät ovat nousseet kovasti ja vastaavasti yksiväristen määrä laskenut huomattavasti. Käyttölinjaisten pentuemäärät ovat nousseet viimeisten 10 vuoden aikana tasaisesti.

Jakautuminen linjoihin

Cockerspanieleilla on eri linjoja: yksiväriset näyttelylinjaiset, kirjavat näyttelylinjaiset, käyttölinjaiset sekä sekalinjaiset. Linjoja sekoitellaan jonkin verran.

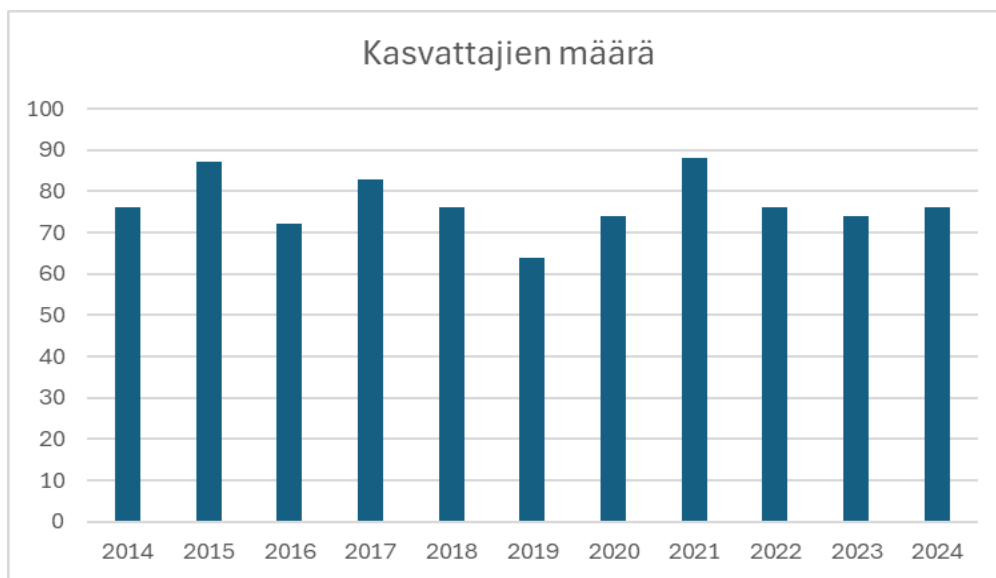

Cockerspanieleiden rotumääritelmä tunnustaa 18 eri väri variaatiota. Yllä olevan taulukon lisäksi on muutama keltavalkoinen ja liver roan tan värinen pentu (alle 0,2 %). Muut kuin yllä mainitut värit tai värimerkit eivät ole sallittuja. Rekisteröintien mukaan vuosina 2020–2024 oli 64 % kirjavaa ja 36 % yksiväristä pentua. Eri värit ovat rodun rikkaus, joita tulisi vaalia cockerspanielin oikeasta rakenteesta, luonteesta sekä terveydestä tinkimättä. Tämä tekee rodun kasvattamisen haastavaksi, vaikka rotu on kuitenkin määrällisesti suuri.

Soopeli, sekavärisen karvavarsien takia on tullut suosittu ulkomailla joidenkin kasvattajien keskuudessa. Meillä pentueissa oli soopelin erivärisiä variaatioita (n. 0,4 %).

Kasvattajien määrä vuosina 2014–2024

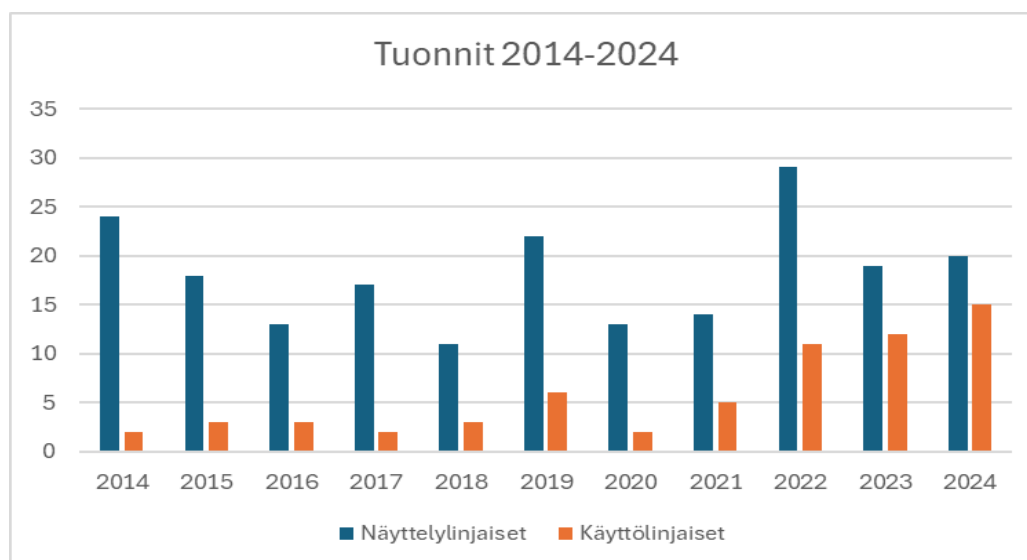

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kasvattajat	76	87	72	83	76	64	74	88	76	74	76

Koronavuona kasvattajien määrä on lisääntynyt. Tänä aikajanaalla kennelnimettömiä kasvattajia/vuosi on n. 6 kpl.

Tuontikoirien vuosittainen lukumäärä

Koiria on vuosittain tuotu vaihtelevia määriä. Tuonti maina on erityisesti Englanti ja Ruotsi, mutta myös Itä- ja Keski-Eurooppa nousevat vahvasti esiin. Käyttölinjaisten tuonti on viime vuosina lisääntynyt kovasti.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Näyttelylinjaiset	24	18	13	17	11	22	13	14	29	19	20
Käyttölinjaiset	2	3	3	2	3	6	2	5	11	12	15

Rodun jalostusurosten ja -narttujen ikä

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Uroksen keskimääräinen jalostuskäytön ikä	4 v 7 kk	4 v 3 kk	4 v 3 kk	4 v 6 kk	4 v 11 kk	4 v 10 kk	4 v 8 kk	4 v 3 kk	4 v 10 kk	4 v 7 kk	4 v 7 kk
nartun keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 9 kk	3 v 11 kk	3 v 11 kk	3 v 11 kk	4 v	3 v 11 kk	4 v 3 kk	4 v	3 v 10 kk	3 v 6 kk	3 v 10 kk

Tietoa sukusiitoksesta

Sukusiitoksessa uros ja narttu ovat keskenään serkukset tai sitä läheisemmät sukulaiset. Sukusiitos kasvattaa riskiä perinnöllisten sairauksien esiintymiseen.

Sukusiitosaste tai -prosentti on todennäköisyys sille, että satunnaisesti valittu geenipari sisältää geenistä kaksi samaa alleelia (versiota), jotka ovat molemmat peräisin samalta esivanhemmalta. Saman esivanhemman tietty alleeli on siis tullut koiralle sekä isän että emän kautta. Tällainen geenipari on homotsygoottinen ja identtinen. Ilman sukusiitosta suurin osa yksilöiden geenipareista on heterotsygoottisia, jolloin haitalliset, usein resessiiviset eli väistävät alleelit pysyvät koiran fenotyypissä vallitsevan, normaalin alleelin peittäminä.

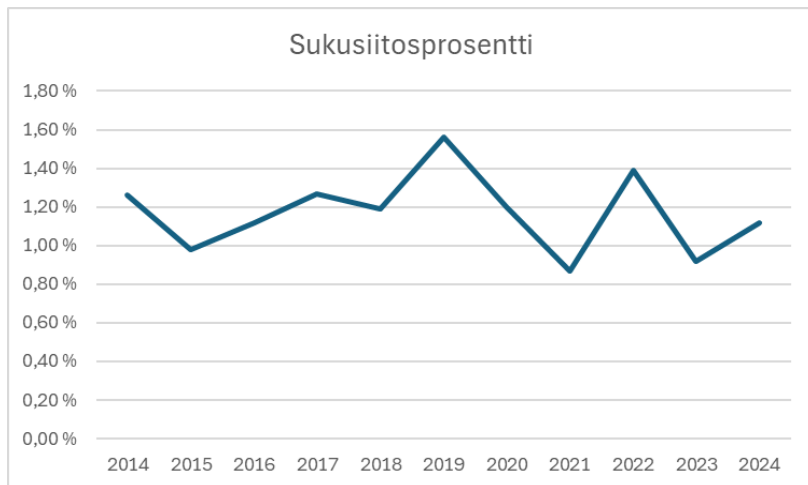
Sukusiitos vähentää heterotsygoottisia geenipareja. Koiran sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuussuhteesta. Isä-tytär-parituksessa jälkeläisten sukusiitosaste on 25 %, puolisisarparituksessa 12,5 % ja serkusparituksessa 6,25 %. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisisarparituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5 %:lla. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten ongelmien esiintuloon on puolisisarparituksessa 12,5 %.

Koirilla on rotuja muodostettaessa käytetty runsaasti sukusiitosta. Sukusiitoksella on pyritty tuottamaan tasalaatuisia ja periyttämisvarmoja koiria. Toisaalta sukusiitettynä eläin siirtää vain puolet perimästään jälkeläisilleen, jolloin edulliset heterotsygoottiset alleeliparit purkautuvat. Lisäksi jokainen yksilö kantaa perimässään useita haitallisia alleleja, joiden todennäköisyys tulla esiin jälkeläisissä kasvaa sukusiitoksen myötä, joten turvallisia sukusiitosyhdistelmiä ei ole. Haitat alkavat näkyä, kun sukusiitosaste ylittää 10 %. Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa, ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdusalttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä.

Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten keskenään voi verrata vain sellaisia sukusiitosasteita, jotka on laskettu täsmälleen samalla sukupolvimäärällä. Jalostuksessa suositellaan neljän-viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %.

Rodun vuosittainen sukusiitosaste

Rodun sukusiitosprosentti on laskenut 2000-luvun alusta ja pysynyt laskemallaan tasolla.

Sukutaulut eivät ole täydellisiä, joten sukusiitosprosentti ei kerro ihan kokonaan oikeata tulosta.

4.1.2 Jalostuspohja

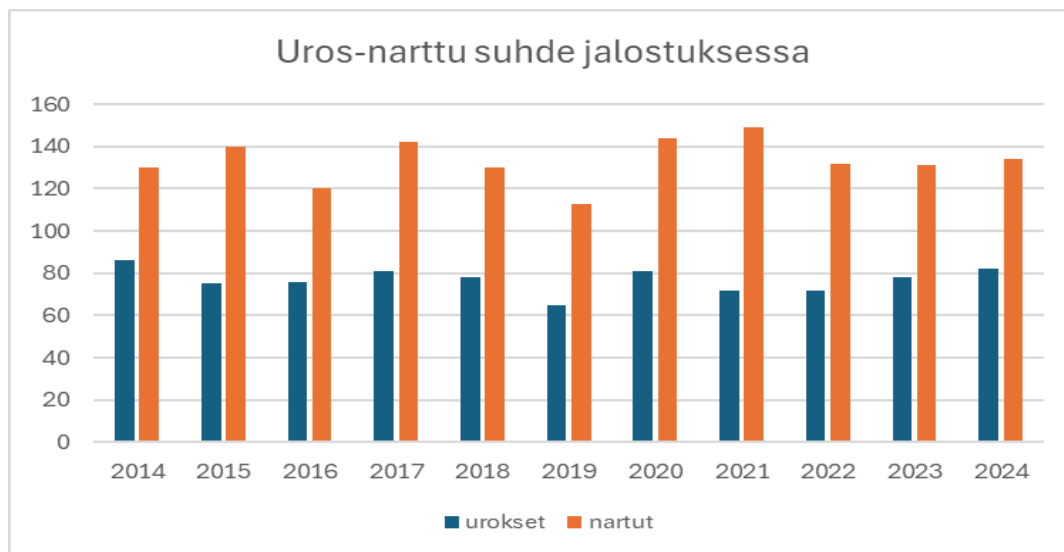
Vuositilasto - jalostuspohja

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Per vuosi											
- pentueet	132	141	123	143	131	114	147	150	134	136	138
- jalostukseen käytetyt eri urokset	86	75	76	81	78	65	81	72	72	78	82
- jalostukseen käytetyt eri nartut	130	140	120	142	130	113	144	149	132	131	134
- isät/emät	0,66	0,54	0,63	0,57	0,6	0,58	0,56	0,48	0,55	0,6	0,61
- tehollinen populaatio	148 (56%)	145 (51%)	134 (54%)	151 (53%)	142 (54%)	121 (53%)	152 (52%)	146 (49%)	138 (51%)	142 (52%)	147 (53%)
- uroksista käytetty jalostukseen	8 %	7 %	7 %	7 %	7 %	7 %	5 %	5 %	3 %	2 %	1 %
- nartuista käytetty jalostukseen	24 %	16 %	19 %	22 %	20 %	23 %	19 %	13 %	6 %	1 %	1 %
Per sukupolvi (4 vuotta)											
- pentueet	536	541	531	539	538	511	535	542	545	567	558
- jalostukseen käytetyt eri urokset	200	196	193	194	178	171	189	187	181	191	185
- jalostukseen käytetyt eri nartut	389	380	378	387	382	379	380	387	396	410	389
- isät/emät	0,51	0,52	0,51	0,5	0,47	0,45	0,5	0,48	0,46	0,47	0,48
- tehollinen populaatio	394 (37%)	386 (36%)	382 (36%)	387 (36%)	369 (34%)	360 (35%)	379 (35%)	380 (35%)	378 (35%)	396 (35%)	379 (34%)
- uroksista käytetty jalostukseen	8 %	8 %	8 %	8 %	7 %	7 %	7 %	6 %	5 %	4 %	3 %
- nartuista käytetty jalostukseen	22 %	21 %	20 %	20 %	19 %	21 %	21 %	18 %	15 %	10 %	5 %

Isät/emät -suhdeluku

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
- isät/emät	0,51	0,52	0,51	0,5	0,47	0,45	0,5	0,48	0,46	0,47	0,48

Mitä lähempänä suhde on yhtä, sitä tasaisempaa on urosten jalostuskäyttö. Mitä tasaisemmin uroksia käytetään jalostukseen, sitä tehokkaammin saadaan säilytettyä rodun perinnöllistä vaihtelua. Cockerspanieleilla valitettavan moni uros jää käyttämättä, eikä suhdeluku ole viimeisten vuosien kuluessa juurikaan parantunut. Urosten tasaisesta käytöstä pitää tiedottaa kasvattajia entistä paremmin.

Jalostuspohja

Jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen osuus syntyneistä; Noin 14 % nartuista käytetään jalostukseen, mutta vain noin 6 % uroksista pääsee jatkamaan sukuaan. Urosten käyttöä tulisi tehostaa ja etsiä terveitä, toimivia, hyväluonteisia ja -rakenteisia ”peräkammarin poikia” jalostuskäyttöön.

Tietoa tehollisesta populaatiokoosta

Mitä suurempi rodun tehollinen populaatiokoko on, sitä paremmin perinnöllinen vaihtelu säilyy rodussa. Pieni tehollinen koko tarkoittaa nopeaa sukusiitoksen lisääntymistä.

Tehollinen populaatiokoko on laskennallinen arvio rodun perinnöllisestä monimuotoisuudesta. Yksinkertaistaen voidaan sanoa, että tehollinen populaatiokoko kertoo, kuinka monen yksilön geenimuotoja tietyssä rodussa tai kannassa on. Esimerkiksi lukema 50 tarkoittaa, että rodun sukusiitosaste kasvaa yhtä nopeasti kuin jos rodussa olisi 50 tasaisesti jalostukseen käytettyä koiraa. Mitä pienempi tehollinen koko on, sitä nopeammin rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa ja perinnöllinen vaihtelu vähenee. Samalla sukusiitoksen välttäminen vaikeutuu.

Laskelmat tehdään sukupolvea kohden

Kun tehollista kokoa arvioidaan jalostuskoirien lukumääristä tai rekisteriaineistojen sukutauluista, laskelmat tehdään aina sukupolvea kohden. Sukupolven pituus on seurakoirilla kolmesta neljään ja käyttökoirilla viisi vuotta. Nyrkkisääntönä on, että tehollinen koko on enintään neljä kertaa tänä aikana jalostukseen käytettyjen, erisukuisten urosten lukumäärä.

Jalostuskoirien lukumäärän perusteella laskettu tehollinen koko on aina yliarvio, koska kaava olettaa, etteivät jalostuskoirat ole toisilleen sukua ja että niillä on tasaiset jälkeläismäärät. Parempi tapa arvioida tehollista populaatiokokoa perustuu rodun keskimääräisen sukusiitosasteen kasvunopeuteen, mutta tämä kaava toimii vain suljetulle populaatiolle ja aineistolle, jossa sukupuut ovat hyvin pitkiä.

Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä Koiranetissä käytettävää jalostuskoirien lukumääriin perustuvaa laskentakaavaa on hieman muokattu, jotta se huomioisi paremmin jalostuskoirien epätasaiset jälkeläismäärät. Jalostustietojärjestelmässä käytetään kaavaa $Ne = 4 \cdot Nu \cdot Nn / (2 \cdot Nu + Nn)$, jossa

- Nu on neljän vuoden aikana käytössä olleiden eri jalostusurosten ja
- Nn neljän vuoden aikana käytössä olleiden eri jalostusnarttujen lukumäärä

Tehollista kokoa voidaan arvioida myös rodun koirista otettujen dna-näytteiden avulla.

Paras tapa säilyttää perinnöllistä vaihtelua ja estää perinnöllisten sairauksien kasaantuminen on välttää yksittäisen yksilön runsasta jalostuskäyttöä. Jos rodun tehollinen koko on alle 50–100, rodusta häviää geenimuotoja niin nopeasti, ettei luonto pysty tasapainottamaan tilannetta. Silloin on keskityttävä säilyttämään mahdollisimman monen yksilön geenejä käyttämällä

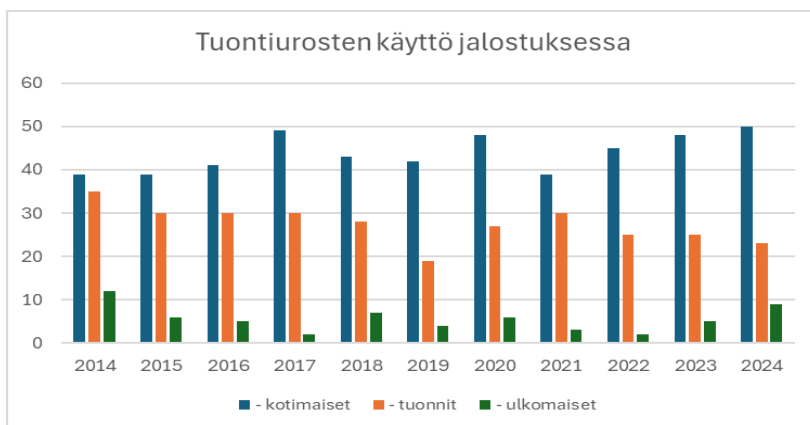
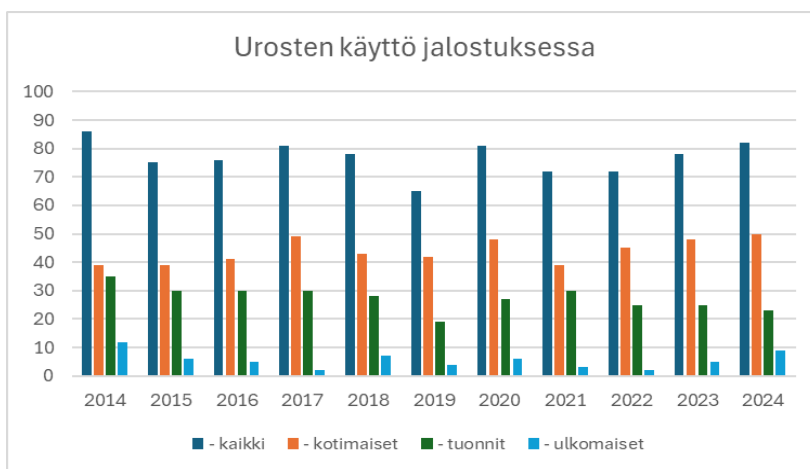
mahdollisimman montaa eri koiraa jalostukseen ja huolehtimalla, että niiden jälkeläismäärät pysyvät tasaisina. Toisaalta suurimmalla osalla rodustamme on kantoja myös ulkomailla, jolloin voi olla mahdollista tuoda maahan omastamme mahdollisesti poikkeavaa jalostusmateriaalia.

Rodun tehollinen populaatiokoko

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tehollinen populaatio	148	145	134	151	142	121	152	146	138	142	147
	(56%)	(51%)	(54%)	(53%)	(54%)	(53%)	(52%)	(49%)	(51%)	(52%)	(53%)

Huom! Tehollinen populaatio on tässä laskettu koko kannasta. Eri jalostuslinjoissa se on huomattavasti alhaisempi. Tässä se näyttää hyvältä.

Urosten käyttö jalostuksessa

Tuontiurosten käyttö on entisestään yleistynyt, joskin tuontikoirat ovat aina olleet rodussa suosittuja jalostuskoiria. Moni kotimainen uros jää käyttämättä syystä tai toisesta. Vuonna 2014 kotimaisten ja tuontiurosten käyttö oli melkein samalla tasolla. Vuonna 2024 kotimaisia uroksia on käytetty yli 50 % enemmän kuin tuontiuroksia. 10-vuoden aikana kotimaisten urosten käyttöaste on kasvanut tasaisesti.

Vuosina 2014–2024 runsaimmin jalostukseen käytetyt käyttölinjaiset urokset

UROKSET, käyttölinjaiset	1. polvi			2. polvi			yhteensä			syntvuosi
	Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja		
1. MONTGOMERYS PRIDE, musta (Wiltwojs Blue Beau - Unique Minx)	5	31	0,41 %	57 %	2	16	5	31	2015	
2. LADECOURT BEVIS, maksavalkoinen (Brynmills Bracken - Bournepark Broliene Of Ladecourt)	6	30	0,40 %	58 %	17	79	8	44	2011	
3. MIKLAUS ONPA METKA, blue roan (Banducia Oden - Guns Choice Black Pearl)	5	22	0,29 %	67 %	8	51	6	29	2012	
4. LAHJAKAS FENOMEENI, golden (Lahjakas Copper - Friisin Kuura)	3	18	0,24 %	71 %	1	1	3	18	2017	
5. LAHJAKAS DENAARI, black & tan (Cobarn Distant Drums - Frosty Morning's Mireia)	3	17	0,22 %	72 %	8	30	3	17	2015	
6. LADYSPLIT'S DEAGOL, blue roan (Mallowdale Giddiup - Whaupley Anniken)	3	16	0,21 %	73 %	12	58	4	19	2017	
7. MERYL CRISP, Liver (Maesydderwen Scout - Chyknell Curlew)	3	16	0,21 %	73 %	4	19	3	16	2014	
8. NAMUSILLAN TOFFEE, punainen (Friisin Kaira - Namusillan Purppula)	3	16	0,21 %	74 %	2	7	3	16	2015	
9. SWEETCHARIOT BRANDY SNAP, liver (Shackleton Ceri Of Sweetchariot - Sunbeamvyse Brandy Dream)	3	15	0,20 %	74 %	8	34	5	23	2011	
10. MIKLAUS NIITTI, musta (Lowflyer Nipp - Wood-Nymph Tina)	3	14	0,18 %	76 %	3	15	3	14	2011	

4 tuontiuropa, 7 eri väriä, 1 näyttely-käyttölinjainen yhdistelmästä

Vuosina 2014–2024 runsaimmin jalostukseen käytetyt yksiväriset urokset

	UROKSET, yksiväriset näyttelylinjaiset	1. polvi			2.polvi		yhteensä		synt vuosi	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita		Pentuja
1.	COBARN DISTANT DRUMS, punainen Lochranza Pathfinder - Guldkulans Classic Brilliant)	27	141	1,86 %	2 %	27	135	37	202	2011
2.	HONEYWATER'S CATCH OF THE DAY, punainen (Ozzie Black Petrs - Manaca's Makes People Talk)	28	136	1,79 %	4 %	40	206	28	136	2015
3.	APRIL FIRE BLACK PETRS, punainen (Princ Tobias Od Bukové Studánky - Needs A chance Black Petrs)	23	123	1,62 %	7 %	11	56	23	123	2016
4.	MERRY COCKTAILS YOEL, musta (Claramand Ricochet - Silk N' Shine Hypnotiq Breeze)	20	119	1,57 %	10 %	8	53	20	119	2018
5.	LEMON OF MERRILY, punainen (Hugo Of Merrily - Fleur Of Merrily)	18	104	1,37 %	13 %	15	90	18	104	2015
6.	MERRY COCKTAILS UP-AND-COMING, black & tan (Merry Cocktails Charity - Merry Cocktails Debonair)	25	101	1,33 %	14 %	9	35	25	101	2013
7.	KRISTALA COCKWAVE'S FAST MOVER, punainen (Athos Black Petrs - Flyers Zazagabor)	18	92	1,21 %	17 %	28	125	25	116	2007
8.	MERRY COCKTAILS NOVEMBER RAIN, liver (Merry Cocktails Moray - Merry Cocktails Fidelity)	19	83	1,09 %	20 %	9	44	19	83	2016
9.	MERRY COCKTAILS WILLOW, punainen (Claramand Ricochet - Merry Cocktails Joyce)	16	83	1,09 %	21 %	23	118	16	83	2017
10.	LINDRIDGE BLACK KNIGHT, musta (Molkara Exige - Lindridge Carnival Queen)	16	78	1,03 %	23 %	16	75	20	101	2011
11.	CARA'S JEDEDIAH, black & tan (Sir Jackson Vom Schledorn - Cara's Hania)	15	77	1,02 %	24 %	6	19	16	80	2011
12.	I'M YOURS VOM WULFEKAMP, punainen (United Kingdom Vom Schlehldorn - Casey Black Petrs)	16	77	1,02 %	26 %	15	57	16	77	2015
13.	EDWIN SCHÖNEZ, musta (Backhills I Like It - Alizee Schöne)	13	72	0,95 %	29 %	12	78	13	72	2012
14.	MERRY COCKTAILS MORRISAY, liver & tan (Merry Cocktails Xenon - Merry Cocktails Queeny)	18	70	0,92 %	30 %	24	117	18	70	2015
15.	MANACA'S TRICK OF THE TAIL, punainen (Fonesse Finlorian - Manaca's Unblushing Dream)	15	60	0,79 %	33 %	22	134	19	83	2010
16.	FLYERS IRON MAN TAN, black & tan (Flyers Tan Legacy - Hooligan Hot Finale)	12	57	0,75 %	35 %	15	77	12	57	2011
17.	PRETTY FLOWER'S UNUS SED LEO, musta (XXL of Black Mirage - Leading-Light Ants In My Pants)	9	53	0,70 %	36 %	19	92	17	98	2009
18.	WINLINE'S ALEKSIS, punainen (Winline's Win My Hero - Northworth Me And The Moon)	10	53	0,70 %	37 %	6	34	10	53	2020
19.	NORTHWORTH FATAL N'WOODY, punainen (Northworth Jaggy Wood - Corralet Angie Girl)	8	52	0,69 %	38 %	7	42	8	52	2015
20.	FLYERS ZIM BEAN, punainen (Flyers You Know - Flyers Baby Doll)	10	51	0,67 %	39 %	63	312	28	131	2005

15/20 uroksista ulkomaantuonteja sekä 2 kirjava-yksivärisyhdistelmästä oleva uros. Väreistä jopa 11 punaista urosta ja 3 black& tan väristä sekä liver että liver&tan värinen, jotka ovat harvinaisia värejä.

Vuosina 2014–2024 runsaimmin jalostukseen käytetyt kirjavat urokset

UROKSET, kirjavat näyttelylinjaiset	1. polvi				2. polvi		yhteensä		synt. Vuosi
	Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja	
1. OUTCAST HURRICANE, blue roan (Kyna Pure N'Simple - Nikita Skar-Line Colour Range)	23	131	1,73 %	5 %	11	48	23	131	2017
2. BENCHMARK SINNING MUSK, orange roan Westerner Cisco Kid - Benchmark Joval Musk)	23	121	1,60 %	9 %	40	212	23	121	2012
3. WONDER LUCK SKAR-LINE COLOUR RANG, blue roan (Lynwater Sticky Moment - Zita Skar-Line Colour Range)	21	104	1,37 %	12 %	16	84	21	104	2016
4. CASSOM TWIST'N'SHOUT, blue roan (Charbonnel Life'N'Times - Cassom Calamity Jane)	20	101	1,33 %	16 %	28	144	20	101	2017
5. ENGELBERT VOM SCHLOSS HELLENSTEIN, orange roan (Royal Dragon Vom Schloss Hellenstein - Midwinter Kimberly lady Blue)	17	91	1,20 %	18 %	20	111	17	91	2014
6. COCKERGOLD I'M STILL THE ROCKSTAR, blue roan Perchwater Like A Perfect Dream - CockerGold Cute N'Blue)	16	88	1,16 %	19 %	26	136	16	88	2013
7. BACKHILLS YOUR THE MAN, blue roan (Travis Miles Of Smiles - Travis Keep It Classy)	15	79	1,04 %	22 %	33	179	18	93	2010
8. DAZZLINGTAILS GENTLEMAN LIKE DADDY, mustavalkoinen (Fenbrook Change Is Gonna Come - Barecho Four Wheel Drive)	14	77	1,02 %	25 %	7	43	14	77	2014
9. FRANCINI'S IMPERO, blue roan CockerGold All About Attitude - Francini's Alchimia)	14	76	1,00 %	27 %	0	0	14	76	2021
10. BREEZE WHISKEY ON ICE, maksavalkoinen Hochachtungsvoll Vom Schloss Hellenstein - Breeze Glorious)	12	75	0,99 %	28 %	17	98	12	75	2012
11. DELLA FIUMANA SMILE, blue roan (Della Fiumana Largo Al Factotum - Della Fiumana Così Celeste)	11	68	0,90 %	31 %	2	7	11	68	2019
12. BENCHMARK DEFINE THE ROCKSTAR, blue roan (CockerGold I'M Still The Rockstar - Benchmark Joval Musk)	12	61	0,80 %	32 %	7	38	12	61	2015
13. CREME DE LA CREME ESQUEEN, blue roan tan (Dash Of Magic My Own Dream - No Doubt I'M The Best Esqueen)	11	60	0,79 %	34 %	0	0	11	60	2019
14. GLOBAL BANG SUNFOREST SOUL, blue roan (Courtmaster Musicman - Bis Epic Win Sunforest Soul)	10	59	0,78 %	34 %	7	49	10	59	2017
15. LINGONBERRY'S EMPORIO ARMANI, blue roan (Rainstorm's Latest News - Sugarstick's Crazy In Love)	9	52	0,69 %	37 %	9	45	9	52	2014
16. BENCHMARK LITTLE WIZARD, blue roan (Triplet Yours Truly - Flushing Meadow's Elsa Beskow)	9	52	0,69 %	39 %	3	20	9	52	2018
17. BLACK LORD IN WHITE DISGUISE, blue roan (Black Lord The Special - Doubtless Sparkling Freckles)	9	50	0,66 %	40 %	4	18	9	50	2017
18. BREEZE XANTE AVEC, blue roan (Hochachtungsvoll Vom Schloss Hellenstein - Francini's Favola)	10	49	0,65 %	41 %	10	46	10	49	2012
19. BREEZE XANTE AVEC, blue roan (Hochachtungsvoll Vom Schloss Hellenstein - Francini's Favola)	10	49	0,65 %	41 %	10	46	10	49	2012
20. ALLWAY'S CAILLOU, punavalkoinen (Allway's Zumba Bumba - Allway's Tan Dooris)	8	48	0,63 %	42 %	8	33	8	48	2017

11/20 uroksesta on ulkomaantuonteja.

Blue roan värien lisäksi 2 orange roan urosta sekä mustavalkoinen ja blue roan tan uros. Live roan ja punavalkoinen uros, jotka ovat harvinaisia värejä.

2 urosta pentuesisaruksia sekä 2 uroksella sama emä myös isä ja poika -listoilla.

Uroksia tulisi käyttää laajemmin ja samalla käyttää myös enemmän kotimaisia uroksia molemmissa näyttelylinjoissa.

Nartut jalostuksessa:

Jalostukseen runsaimmin käytetyt näyttelylinjaiset nartut vuosina 2014–2024

Nartut, kirjavat ja yksiväriset näyttelylinjaiset	1. polvi			2. polvi		yhteensä		synt. vuosi
	Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja	
1. ROSSWIND SHUT UP AND DANCE, musta (Flyers Zim Bean - Rosswind Kiss'N'Make Up)	5	35	0,46 %	17	97	5	35	2012
2. BREEZE WALERIE, blue roan (Breeze Whiskey On Ice - Breeze Viennetta)	4	33	0,44 %	5	33	4	33	2016
3. NORTHWORTH TARGET TO HIT, musta (Flyers Zim Bean - Northworth New Target)	5	32	0,42 %	9	41	5	32	2014
4. NORTHWORTH YEAVE HO, mustavalkoinen (Manaca's Walk On The Wild Side - Northworth Lace A'lame)	5	31	0,41 %	18	87	5	31	2014
5. BREEZE VIENNETTA, orange roan (Delichon Droplet - Breeze Tennessee Tango)	4	31	0,41 %	14	92	4	31	2012
6. ALLWAY'S TRICK ME, punainen (Manaca's Trick Of The Tail - Allway's Tan Dooris)	4	30	0,40 %	8	44	4	30	2014
7. MANDOLIC GLORIOSA, blue roan (Westrner Fair Reward - Mandolic Santolina)	4	29	0,38 %	7	33	4	29	2012
8. NORTHWORTH TEA FOR TWO, mustavalkoinen (Backhills Scandinavian Style - Jaturga Vom Schloss Hellenstein)	5	28	0,37 %	8	50	5	28	2011
9. CORRALET ANGIE GIRL, golden (Warriorlegend De Dorondon Del Marquesado - Corralet Talisman I)	5	27	0,36 %	17	89	5	27	2012
10. PENNWICK GOSSIP GIRL, musta (Brumla Andraste - Pennwick Darfur's Spring)	4	27	0,36 %	9	54	4	27	2015
11. FLYERS RED VELVET, punainen (Flyers King Of Whisky - Hooligan Hot Finale)	4	26	0,34 %	3	15	4	26	2014
12. BREEZE MADDE, blue roan (Breeze Xaukki Maybe Tracker - Breeze Viennetta)	3	25	0,33 %	6	29	3	25	2014
13. ROSSWIND VISA IN USE, musta (Cassom Twist'N'Shout - Northworth Kind Of Cugar)	4	25	0,33 %	2	13	4	25	2016
14. BREEZE EVELINA, blue roan (Cassom Twist'N'Shout - Breeze Viennetta)	4	25	0,33 %	4	26	4	25	2017
15. OAKHILL ACADEMY YOU AND ME FOREVER, orange roan (Benchmark Sinning Musk - Oakhill Academy take The Floor)	3	25	0,33 %	0	0	3	25	2019
16. VALTIATTAREN DUUNARIN- PÄIVÄUNI, punainen (April Fire Black Petrs - Lepänojan Just Vaan Paras)	4	25	0,33 %	0	0	4	25	2019
17. NORTHWORTH ESSIAC TEA, musta (Honeywater's Catch Of The Day - Northworth Tea For Two)	3	24	0,32 %	0	0	3	24	2019
18. SHAVIAN THAT'S ME, musta (Backhills Your The Man - Pretty Flower's Written In The Stars)	4	24	0,32 %	8	37	4	24	2014
19. TWO PINE'S TOUCHDOWN, musta (Backhills Your The Man - Two Pine's Gatling Gun)	5	24	0,32 %	4	21	5	24	2012
20. AAMUNKOITON PRINCESS, blue roan (Blue Satin Keep O'Blue Shadow - Muskettikoiran Princess)	3	24	0,32 %	0	0	3	24	2013

Käytetyimpien narttujen listalla on 11 yksiväristä ja 10 kirjavaa narttua.

7 yksiväris-kirjava yhdistelmää.

3 nartulla sama emä sekä niiden emä on itsekin Top 20-listalla.

1 nartulla näyttelyissä 2 x hylätty.

1 nartulla ei yhtään koe- tai näyttelytulosta.

Jalostukseen runsaimmin käytetyt käyttölinjaiset nartut vuosina 2014–2024

nartut, käyttölinjaiset	1. polvi			2. polvi		yhteensä		
	Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja	synt. vuosi
1. VIOLET MELODY, golden (Kiltonbeck Warlord - Pipperhaye's Memphis Belle)	4	21	0,28 %	12	46	4	21	2011
2. MIKLAUS PEANUT, musta (Derrycullen Moonstone Of Moelfamau - Miklaus Nappi)	3	20	0,26 %	5	21	3	20	2013
3. SANAIGMORE JESSIE, musta (Timgarry Valtos - Contrail Golden Girl)	3	18	0,24 %	3	15	5	26	2009
4. FRIISIN KUURA, musta (Ladysplit's Deagol - Stawaskogens Axa)	3	17	0,22 %	5	26	4	20	2009
5. SPECK LINE ILO JOKA ELÄTTELOÖ, blue roan (X-paws Xplosive - Manaca's Look Low And Behold)	3	14	0,18 %	5	25	3	14	2014
6. NAMUSILLAN LOUHI, musta (Miklaus Onpa Metka - Namusillan Viian Eukko)	2	14	0,18 %	3	13	2	14	2013
7. PRÄNNIN MELKOINEN MENIJÄ, mustavalkoinen (Ladecourt Bevis - Frosty Morning's Melisa)	2	14	0,18 %	4	18	2	14	2013
8. WOOD-NYPH SNIPER, mustavalkoinen (Miklaus Onpa Metka - Wood-Nymph Tina)	2	14	0,18 %	5	18	2	14	2014
9. MIKLAUS HALLOUMI, maksavalkoinen (Ladecourt Bevis - Wood-Nymph Sniper)	3	14	0,18 %	2	8	3	14	2018
10. SPECK LINE ÄÄRILAHJAKAS, musta (Lahjakas Aamen - Speck Line Savannah)	2	13	0,17 %	0	0	2	13	2019

2 käyttö-näyttelylinjaista ja 2 narttua samasta isästä

Jalostuskoirien käyttömäärät

Cockerspanieleissa ei enää esiinny takavuosien matadorijalostusta muissa kuin käyttölinjassa pienen populaatiokoon takia. Toimivia kokeissa palkittuja uroksia, jotka eivät ole merkittävästi sukua maamme nartuille ja jotka täyttävät terveyskriteerit, on vähän. Toisaalta on vaikeaa verrata prosenttiosuuksia, sillä Koiranet ei taivu rotumme moninaiseen linjajakoon. Vaikka kumulatiivinen osuus Koiranetin mukaan ei ylitä 5 %:a, mikäli pystyisimme laskemaan linjojen mukaiset prosentit, tilanne saattaisi näyttää vakavammalta.

Jalostuskoirien keskinäinen sukulaisuus

Jalostuskoirien keskinäistä sukulaisuutta esiintyy kaikissa linjoissa ja käyttölinjaisissa eniten populaation pienuudesta johtuen. Käytetyimmät näyttelylinjaiset urokset ovat käytännössä hyvin paljon samansukuisia kuin käytetyimmät näyttelylinjaiset nartut.

4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa

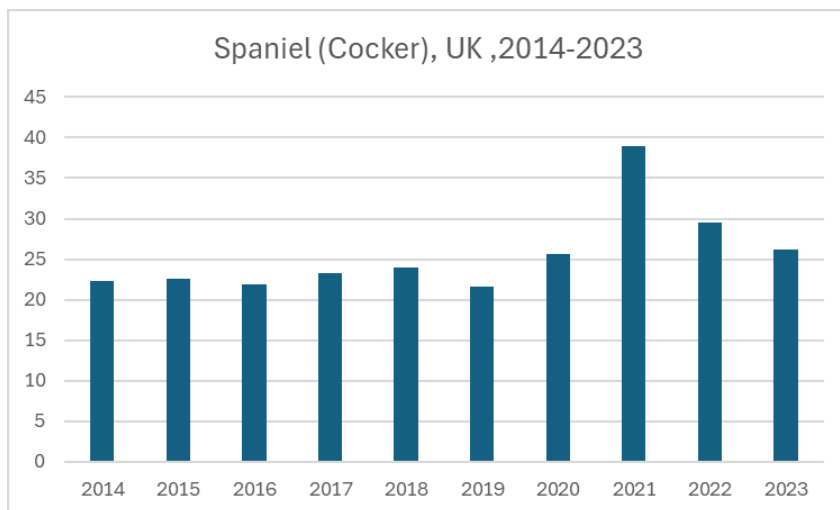
Euroopassa rotu on kaikkein suosituin kotimaassaan Isossa-Britanniassa, josta se on levinnyt muualle Eurooppaan ja koko maailmaan ollen yksi kaikkein suosituimmista koiraroduista. Muun maailman cockerspanielikanta pohjautuu brittiläisiin linjoihin ja suurimmat erot ovat siinä, mitä linjoja missäkin maassa on eniten käytetty jalostukseen. Suomeen on kautta aikain tuotu paljon koiria Isosta-Britanniasta ja tuonnit jatkuvat edelleen. Maassamme eniten käytettyjen jalostuskoirien joukossa on runsaasti brittiläisiä tuonteja.

Cockerspanieli on ollut vuonna 2023 rekisteröintitilastojen mukaan toiseksi suosituin rotu Isossa-Britanniassa lintukoira ryhmässä: labradorinnoutajan 41 %, cockerspanielit 28 % ja kultaiset noutajat 11 %. Rodun rekisteröinnit ovat Isossa-Britanniassa nousseet viime vuosien aikana selvästi. Keskiarvo vuosista 2014–2023 laskettuna on 25 591 koiraa.

Ison-Britannian rekisteröinnit 2014–2023

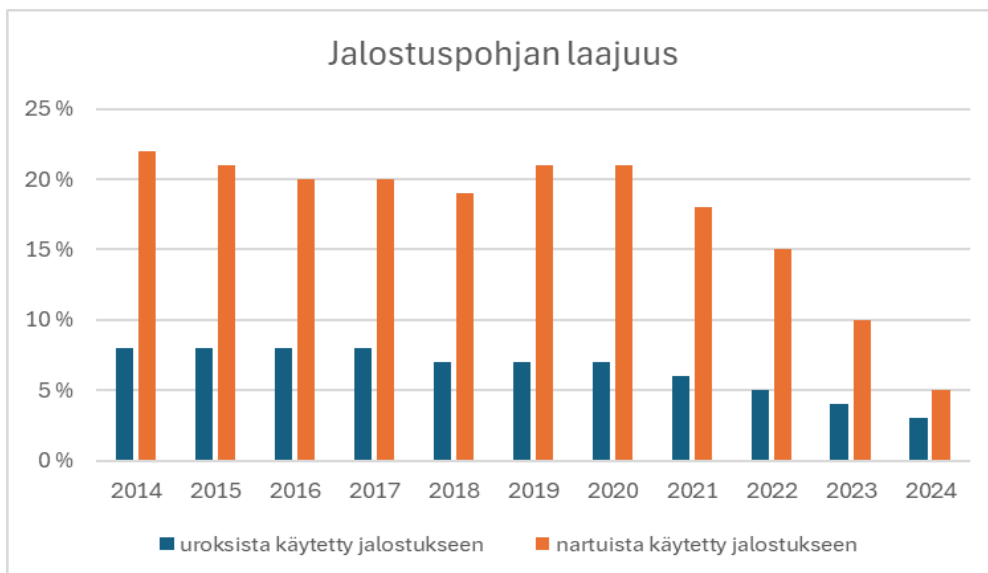
Lähde: The Kennel Club

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
22 366	22 577	21 854	23 317	23 927	21 663	25 565	38 910	29 491	26 239

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Rodun jalostuspohjan laajuus

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
uroksista käytetty jalostukseen	8 %	8 %	8 %	8 %	7 %	7 %	7 %	6 %	5 %	4 %	3 %
nartuista käytetty jalostukseen	22 %	21 %	20 %	20 %	19 %	21 %	21 %	18 %	15 %	10 %	5 %

Lähes joka 7:ttä narttua pennutetaan, mutta vain joka 17:ttä urosta käytetään jalostukseen.

Tärkeimmät jalostuspohjaa kaventavat tekijät

Rodun jakautuminen linjoihin (näyttelylinjoissa yksiväriset/kirjavat, käyttö- sekä sekalinjaiset), vaikuttaa jalostuspohjaa kaventavasti, vaikka koko rotua ajatellen populaatiossa on hyvää geneettistä vaihtelua. Linjojen sisällä vaihtelu yksiväris-kirjavalinjoihin on selvästi lisääntynyt. Rodun kotimaassa rodun sisäinen sukusiitos on korkea tätä nostavat joidenkin, varsinkin käyttölinjan koirien sukusiitoskertoimet, jotka voivat olla varsin korkeita. Samoin ongelma voi olla, että usein suomalaiset urokset saattavat jäädä tuontikoirien varjoon ja näin ollen eivät ehkä lainkaan pääse lisääntymään. Tällöin jää arvokasta geneettistä materiaalia käyttämättä. Tämä on ollut suuntaus, joka on jatkunut maassamme todella kauan, tuontikoirien ajatellaan tuovan lisää geenipohjaa rodullemme vaikkakin taustaltaan ovat samaa, kuin kotimaisetkin koirat.

Jälkeläismäärään perustuva PEVISA-ohjelma

PEVISA:ssa jälkeläismäärärajoitus 90.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Cockerspanielin käyttötarkoitus on toimia ylösajavana koirana. Rodusta mainitaan, että se on iloinen ja vankka metsästyskoira, jonka iloinen luonne ja alati heiluva häntä kuvastaa koiralle tyypillistä touhukkuutta etenkin sen seuratessa jälkeä tiheäkasvuistakaan maastoa pelkäämättä. Rotu on lempeä, miellyttämisenhaluinen ja täynnä elämäniloa.

4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. linjoihin

Cockerspanieli jakautuu näyttely- ja käyttölinjoihin. Näitä kutsutaan myös show- ja working-linjoiksi. Linjoja myös yhdistetään, tällöin puhutaan seka- tai kaksilinjaisista cockerspanieleista. Kaikkien linjojen edustajat ovat yhtä lailla puhtasrotuisia cockerspanieleita silloin, kun ne on rekisteröity Suomen Kennelliittoon. Sukutauluissa linjat voi erottaa toisistaan lähinnä kennelnimien ja sukutaulussa olevien koirien titteleiden perusteella. Linjojen jakautuminen johtuu erilaisista painotuksista jalostuksessa. Näyttelylinjaisten jalostuksessa painotetaan enemmän ulkomuotoa ja käyttölinjaisten jalostuksessa käyttöominaisuuksia. Valtaosa, n. 90 %, cockerspanieleista Suomessa on näyttelylinjaisia.

4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus

PEVISA:an ei ole sisällytetty mitään luonteen ja käyttäytymisen tai käyttöominaisuuksien testaamisesta/kuvausta. Rodun käyttäytymisen ihanneprofiili on ollut voimassa vasta 1.1.2023 alkaen. Esim. syksyn 2024 käyttäytymisen jalostustarkastus jouduttiin peruuttamaan osallistujapulan takia.

4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Luonteeltaan tyypillinen cockerspanieli on iloinen, lempeä, vilkas, omistajaansa syvästi kiintyvä, läheisyyden nälkäinen, nopeasti oppiva, helposti koulutettava ja tasapainoinen koko perheen koira ja toimiva käyttökoira. Cockerspanieli on kaikessa mukana, joskus jopa rasittavuuteen asti. Cockerspanieli hakee omistajaansa kontaktia ja haluaa miellyttää. Parhaimmillaan se yrittää kaikkensa, jotta omistaja olisi tyytyväinen.

Käyttäytymisen jalostustarkastus

Rodun käyttäytymisen ihanneprofiili on hyväksytty Kennelliitossa 27.5.2022. Voimassa 1.1.2023 alkaen.

Käyttäytymisen jalostustarkastuksia on tarkoitus järjestää tulevaisuudessa kysynnän mukaan. Käyttäytymisen jalostustarkastus keskittyy erityisesti luonteeseen, arkipäiväisiin tilanteisiin, käsiteltävyyteen, hermorakenteeseen sekä ääniherkkyyteen. Tulos on hylätty, jos koira on aggressiivinen, huonohermoinen tai selvästi arka.

Luonne- ja käyttäytymiskysely

Cockerspanieleiden jalostustoimikunta teki vuonna 2024 luonne- ja käyttäytymiskyselyn cockerspanieleiden omistajille. Vastauksia kyselyyn tuli yli 1600 kappaletta. Alla koottuna keskeisimmät vastaukset kyselystä.

Vastauksissa oli 53,8 % kirjavaa ja 46,2 % yksiväristä cockerspanieliä. 87,2 % koirista on edelleen elossa olevia ja 12,8 % menehtyneitä. Vanhin vastaus oli annettu koirasta, joka syntynyt 1975 ja nuorin 2024 syntyneestä koirasta. Sukupuolet jakautuivat suhteellisen tasaisesti, n. 52 % narttuja ja 46 % uroksia. Lukujen sisällä myös sekä steriloidut että kastroidut koirat.

Näyttelylinjaisia koiria oli 80 %, käyttö- ja sekalinjaisia kumpiakin reilu 6 %. Reilu 6 % vastanneista ei tiennyt, mitä linjaa koira on. Yli 93 % vastanneista olivat tyytyväisiä koiransa luonteeseen.

Vajaa 7 % vastanneista eivät olleet tyytyväisiä koiransa luonteeseen. Mainittuja asioita tyytymättömyydessä, joita eniten nousi vastauksissa esille, olivat resurssiaggressiivisuus isoimpana ongelmana (aikuiset ihmiset 56 %, lapset 18 %, toiset koirat tai eläimet 55 %, oma peti/ruoka/sohva/tavarat 40 %), arkuus, äänekkyys, eroahdistus sekä ylivilkkäus. Vahtiminen ja vartioiminen osoitettiin yli 77 % äänellä, vajaa 50 % katseella, alle 20 %:ssa koira hyökkäsi kohti tai puremalla.

51 % vastanneista ei kokenut, että koiralla olisi jokin toistuvasti elämää hankaloittava luonteenpiirre/käyttäytymismalli. Eroahdistusta koki n. 16 % koirista, arvaamattomuutta ja ääni arkuutta vajaa 10 % ja stereotyyppistä käytöstä oli 4,5 %:lla vastanneista

74 % kuvaili koiraansa vilkkaaksi ja eloisaksi, mutta kuitenkin kykenevät rauhoittumaan tarvittaessa. 20 % piti koiraansa rauhallisena ja alta 10 % yli vilkkaana ja hermostuneena. Vastanneista piti koiraansa enimmäkseen rohkeana 83,2 % ja enimmäkseen arkana 16,8 %.

Vieraisiin aikuisiin suhtautui innokkaasti ja ystävällisesti 70 % koirista. Alle 1 % koirista käyttäytyi aggressiivisesti aikuisia kohtaan. Vieraisiin lapsiin suhtautui 55 % innokkaasti ja ystävällisesti, 1,5 % olivat aggressiivisia. Vajaalla 7 %:lla ei ollut kohtaamisia lasten kanssa juuri ollenkaan.

Vieraassa paikassa käyttäytyi yli 73 % uteliaan innokkaasti ja tutki ympäristöä oma-aloitteisesti. Vajaa 6 % ovat rauhallisia ja välinpitämättömiä. 8 % koirista olivat alkuun varovaisia, mutta rohkaistuna tutkivat itsenäisesti ympäristöä. Lopuilla 15 % esiintyi vieraassa paikassa alkuun levottomuutta sekä hermostuneisuutta, mutta kuitenkin olivat myös uteliaita. Alle 1 % koirista pelkäsivät ja jähmettyivät paikoilleen.

Turkinhoito ja muut hoitotoimenpiteet sujuvat ongelmitta 78 % vastanneista. Yli 68 % kykenee itse tekemään tarvittavat hoitotoimenpiteet sekä turkinhoidon ilman apua.

Riistan perään lähti vapaana ollessa 60 % koirista. 18 % ei esiintynyt lainkaan viettiä riistalle.

Näyttelyt

Näyttelyissä esitettyjen cockerspanielien luonteet ovat pääsääntöisesti rodunomaisia ja hyviä. Koirat ovat helposti lähestyttäviä. Näyttelyissä näkee joitakin koiria, jotka eivät käyttäydy rodulle ominaisen vapautuneesti, mutta ovat kuitenkin käsiteltävissä. Cockerspanieleille jaetaan näyttelyissä joitakin HYL-arvosanoja vuosittain luonteen takia. Suhteutettuna näyttelykäynteihin määrä on vähäinen.

Erot eri maiden populaatioiden välillä

Ei ole tiedossa, että koirien luonteet vaihtelevat eri maiden välillä.

Sukupuolten väliset erot

Rodun sukupuolten välillä ei ole kovin merkittävää eroa. Cockerspanieliuros on parhaimmillaan iloinen ja huoleton koira, jolla ei koskaan ole huonoa päivää; aina valmiina toimintaan ja osallistumaan. Cockerspanielinarttu on iloinen ja touhukas, hiukan kimurantimpi olento kuin uros, mutta aina osallistumassa kaikkeen touhuun. Jotkin cockerspanielit ovat tiukkoja saman sukupuolen edustajille, mutta pääsääntöisesti ne tulevat oman sukupuolensa kanssa toimeen. Jotkut rodun yksilöt eivät sovellu laumaan ja käyttäytyvät aggressiivisesti toisia laumanjäseniä kohtaan.

4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet

Rodun alkuperäinen käyttö

Cockerspanieli on kehitetty erittäin tiheäkasvuisen maaston ylösajavaksi ja noutavaksi lintukoiraksi. Työskentelytyyli soveltuu erinomaisesti lehtokurpan, fasaanin ja metsäkanalintujen sekä sorsalintujen ja jäniseläinten metsästykseseen. Koira hakee riistaa tehokkaalla, hajuaistiin perustuvalla hakutyöskentelyllä haulikon kantaman sisäpuolella, metsästäjän lähietäisyydellä. Havaitessaan riistaeläimen, koiran työskentelytyyli vilkastuu ja tehostuva työskentelyketju johtaa riistaeläimen liikkeelle ajoon metsästäjän ampumaetäisyydellä. Hyvin toimiva ja koulutettu cockerspanieli pysähtyy riistan liikkeelle lähtöön. Näin toimien luodaan hyvä ja turvallinen ampumistilanne, joka johtaa saaliin pudotukseen ja päättyy rauhallisesti odottavan koiran ohjaajan luvalla suorittamaan riistanoutoon.

FCI-rotumääritelmän mukaan cockerspanielin alkuperäinen käyttötarkoitus on ylösajava lintukoira ja siltä vaaditaan käyttökoetulos muotovalion arvoa varten.

Haku ja ylösajo mittaavat koiran viretilan vaihtelukykyä

Cockerspanielilla metsästäminen perustuu koiran haun pysymiseen haulikon tehollisen ampuma-alueen sisäpuolella. Koiran tulee aktiivisesti, siksak-hakukuviota käyttäen etsiä riistaa hakualueelta, 20–30 m etäisyydellä ohjaajasta. Hyvälle rodun edustajalle on tyyppillistä vetovoima aluskasvillisuuden sekaan ja pusikoihin, joiden alle ja läpi se mieluusti tunkeutuu. Nopea ja suunnaltaan jatkuvasti vaihtuva haku painaa riistan paikoilleen, koska se ei pysty päättelemään, mistä suunnasta uhka tulee ja kuinka monta uhkaajaa on. Riistan lähietäisyydessä haun vauhti kiihtyy, mistä ohjaaja tietää koiran

olevan lähellä riistaeläintä. Cockerspanielilla yleisimmin metsästettävä riista (fasaani, peltopyy ja lehtokurppa) lymyää mielellään viimeiseen asti ja nousee siivilleen vasta riittävän kovan paineen alla. Hyvässä ylösajossa päästään lähelle optimaalista ampumaetäisyyttä. Koiran tehoton haku puolestaan johtaa riistan etenemiseen kasvillisuuden seassa metsästäjän ulottumattomiin tai riistan väliin jäämiseen.

Ylösajo tapahtuu koiran korkeassa viretilassa. Koiran on kuitenkin myös välittömästi tapahtuman jälkeen kyettävä pysähtymään (koulutettava ominaisuus) jotta turvallinen ampumistilanne on mahdollinen. Onnistuneen riistatilanteen jälkeen hyvin toimiva metsästyscockerspanieli kykenee vaivatta siirtymään myös sujuvaan riistan noutoon. Toimintaketju vaatii koiran kykyä nopeisiin viretilan vaihtoihin.

Nouto

Ylösajavan koiran tehtäviin kuuluu myös nouto. Riista on saatava nopeasti noudettua, varsinkin jos se on haavoittunut. Tällöin tarvitaan koiran kykyä markkeerata putoaminen, löytää riista ja halua tuoda saalis ohjaajalle. Cockerspanielin tulee tarvittaessa olla ohjattavissa (koulutettava ominaisuus) oikeaan suuntaan. Hyvän noudon perustana toimii koiran luontainen halu tarttua esineisiin ja riistaan sekä yhteistyöhalukkuus ihmisen kanssa. Niiden pohjalta noudon viimeistely koulutuksen avulla on molemmille osapuolille miellyttävää.

Vesityöskentely

Cockerspanielin halutaan suomalaisessa metsästyskäytössä olevan halukas vesityöskentelijä. Suomessa spanieleita käytetään myös vesilinnustuksessa, rantakaislikoissa ylösajavana koirana ja haavakoiden talteenottajana sekä noutajana passimetsästyksessä. Cockerspanieli soveltuu myös tähän metsästysmuotoon hyvin.

Hyvän metsästyscockerspanielin fyysiset ominaisuudet

Metsästyspäivän aikana koira liikkuu tiheäkasvuisessa maastossa kymmeniä kilometrejä. Tämä vaatii koiran fyysikalta hyvää kestävyyttä. Rungon mittasuhteiden tulee olla oikeat, jotta koiran liikkuminen tapahtuu mahdollisimman tehokkaalla lihastyöllä.

Hyvän metsästyscockerspanielin psyykkiset ominaisuudet

Kaikista cockerspanieleista ei edes kouluttamalla saada hyvää metsästyskoiraa. Koulutus on vaativaa ja aikaa vievää, joten kouluttajalle on mielekästä työstää koira, jolla on tavoitteeseen nähden jo synnynnäisinä ominaisuuksina tietyt pelimerkit. Kaikkein tärkein ominaisuus on koiran luontainen halu työskennellä yhteistyössä ihmisen kanssa. Aktiivisesti ihmisen seuraa ja hyväksyntää hakeva cockerspanieli on mitä ihanteellisimman koulutettava. Tämän ominaisuuden tärkeys korostuu erityisesti, kun koiralta vaaditaan ylösajotilanteeseen ehdoton pysähtyminen. Pysähtymistaitoa cockerspanieli geeneihin ei valitettavasti ole koodattu, joten se on sille opetettava.

Tärkeä ominaisuus on luontainen kiinnostus riistaan, joka perustuu hajuaistin käyttöhaluun. Se luo hyvän perustan koiran kouluttamiselle ihmisen tarpeisiin. Tällaiselta cockerspanielilta löytyy yleensä myös luontaisesti risteilevä hakukuvio koulutuksella työstettäväksi.

Kolmas tärkeä ominaisuus on luontainen noutohalu, joka luo perusedellytyksen noudon koulutuksen molemminpuoliselle mielekkyydelle. Noutohalu on ilmeisen sisäsyntyinen, sillä jo kuusiviikkoisesta pentueesta voidaan erottaa mielellään erilaisia esineitä kantavat yksilöt.

Jalostuksellisesti vaalittava psyykkinen ominaisuus on myös psyykkinen taisteluhalu. Cockerspanielille toivottava taisteluhalu ilmenee työskentelyhaluna ja ratkaisukykyä, joka ei laimene vaikeissakaan maasto-olosuhteissa. Kaikki mainitut ominaisuudet tekevät cockerspanielista miellyttävän harrastuskoiran moneen muuhunkin lajiin kuin varsinaiseen metsästykseseen.

Käyttöominaisuuksien säilyttäminen

Suomessa käyttöominaisuuksia ja koulutettavuutta parhaiten mittaa spanielien metsästyskoe, jossa on kaksi eri elävän riistan koemuotoa: SPME eli spanielien maalintukoe ja SPME-V eli spanielien vesilintukoe. Maalintukokeet ovat pääsääntöisesti fasaaneilla ja peltopyillä ja vesilintukokeet ovat sorsilla ja kahlaajilla. Edellytyksenä yllä mainittuihin kokeisiin osallistumisessa on hyväksytysti suoritettu spanielien vesityöskoe.

Spanieleiden metsästyskokeen säännöissä on määritelty kokeen tarkoitus. Kokeiden tarkoituksena on ylläpitää ja kehittää ylösajavien ja noutavien koirien käyttöä metsästyskoirina sekä haavoittuneen tai kadoksiin jääneen riistan talteenottajina. Tavoitteena on myös suoritusten perusteella arvioida koirien tasoa jalostustyön pohjaksi. Metsästysominaisuuksilla on alhainen periytymisaste, joten kokeissa saavutetut tulokset ovat tärkeä jalostuksen työväline.

Alkuperäisen käyttötarkoituksen luonteelle asettamat vaatimukset

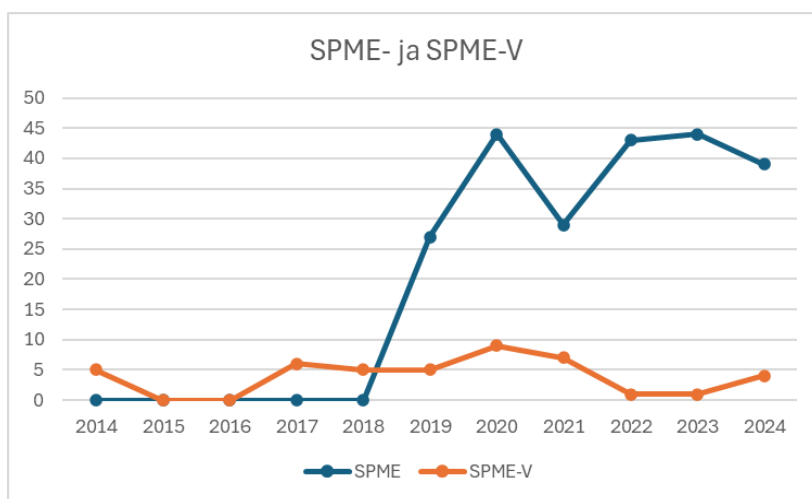
Rodun alkuperäinen käyttötarkoitus ohjattavissa olevana metsästyskoirana on edellyttänyt koiralta yhteistyöhalua, rohkeutta ja ongelmanratkaisukykyä. Metsästystilanteessa koiran on pysyttävä koko ajan ohjaajan näköpiirissä ja noudatettava annettuja ohjeita viivyttämättä. Erityistä sosiaalisuutta ja sopeutumiskykyä on vaadittu koiran eläessä yhdessä toisten koirien kanssa. Nämä vuosikymmenten ajan jalostuksessa vaalitut ominaisuudet ovat tehneet cockerspanielista yhden kaikkien aikojen suosituimmista ihmisen seuralaisista.

Alkuperäisten käyttöominaisuuksien ylläpidolla ja parantumisella on suora yhteys monien rotujen luonteen kehittymiselle. Luonteen virheitä nykyisillä cockerspanieleilla ovat liiallinen vilkkaus ja siitä johtuva keskittymiskyvyttömyys, liioiteltu terävyys ja ääntelyherkkyys, itseluottamuksen puute ja liian alhainen ärsytyskynnys. Ne kertovat osaltaan myös cockerspanielin hermorakenteen heikkoudesta. Huolestuttava suunta on toisaalta myös rodun työskentelyhalukkuuden aleneminen. Kaikki ominaisuuksia, jotka heikentävät koiran käyttöä alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan sekä vaikeuttavat sen elämistä harrastus- ja kotikoirana.

1. Rodunomaiset kokeet

SPME- ja SPME-V

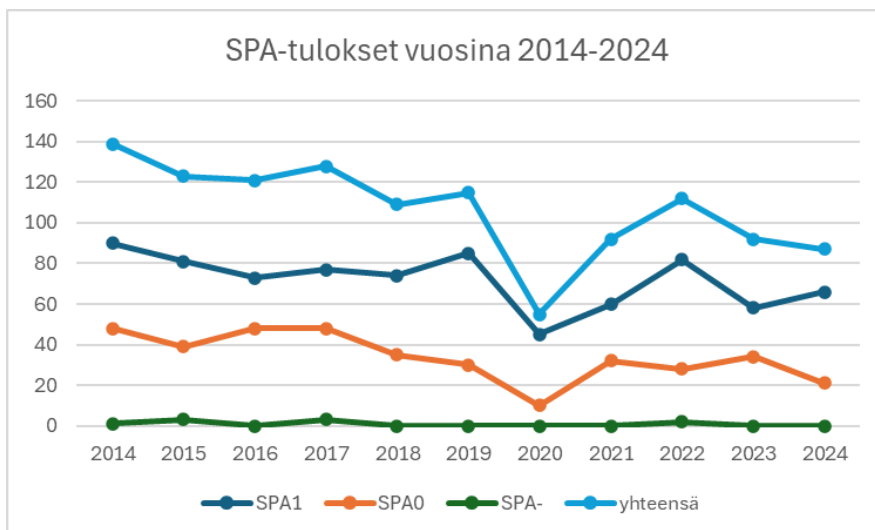
Suomessa käyttöominaisuuksia ja koulutettavuutta parhaiten mittaa spanielien metsästyskoe. Lisää tietoa spanielien metsästyskokeesta <https://cockerspanielit.org/metsaestyskokeet/>

Spanielien taipumuskoe (SPA)

Cockerspanielilla on osallistumisoikeus spanielien taipumuskokeeseen (SPA), jonka tarkoituksena on todeta spanielirodun käyttööminäisyyksiä sekä onko koiran luonne ja käyttäytyminen spanieliroduille tyypillinen. Taipumuskokeessa ei tarvita merkittävää koiran koulutustasoa.

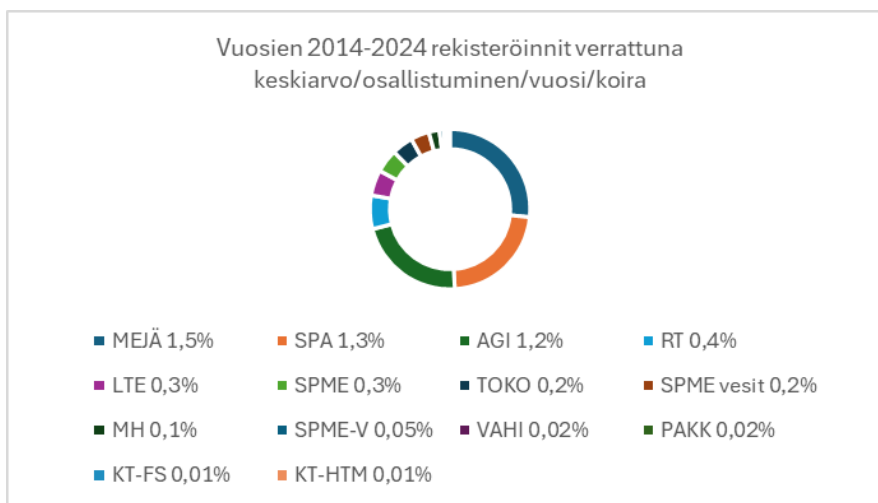
Suomessa cockerspanieli tarvitsee hyväksytyt suorituksen taipumuskokeessa tullakseen Suomen muotovalioksi. Toinen vaihtoehto muotovalionarvon saavuttamiseen on vähintään AVO 3 -tulos spanielien metsästyskokeessa. Spanielin alkuperäisen käyttötarkoituksen luonteelle asettamat vaatimukset käydään läpi koko taipumuskokeen aikana.

Vuosittain alle sata tulosta kirjataan cockerspanieleille spanieleiden taipumuskokeissa. Pääosa, noin reilu 60 %, cockerspanieleista läpäisee taipumuskokeet.

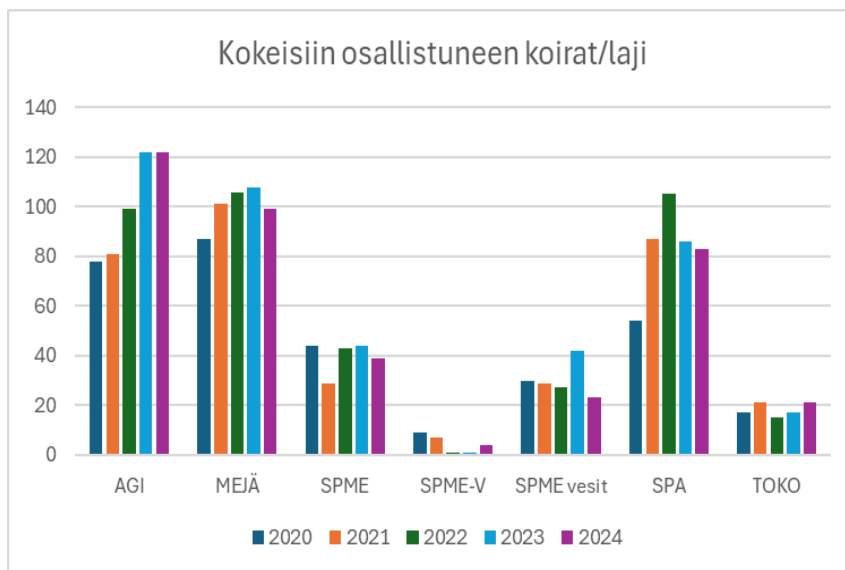
Mikäli määrä osallistumisissa ja hyväksytyissä tuloksissa kääntyisi voimakkaaseen laskuun, voi edessä olla rodun taantuminen pääosin seurakoiraksi, mikä olisi tälle kooltaan ja toimintahalultaan ihanteelliselle rodulle suuri vahinko. Alkuperäisten käyttöominaisuuksien vaalimisella varmistamme, että rodun kilpailukyky muiden rotujen joukossa säilyy käyttökelpoisena eri lajien harrastusrotuna. Jalostuksessa tulee arvostaa koiria, joilla on kokeissa dokumentoituja ominaisuuksia, jotka edesauttavat koiria selviämään taipumuskokeesta, spanielin perustestistä. Rodunomaiset käyttöominaisuudet korreloivat ilmeisen positiivisesti rodunomaisen luonteen kanssa. Koemuoto ansaitsisi ehdottomasti nykyistä paremman arvostuksen sekä spanieliominaisuuksien mittarina, että käyttökoetoimintaan ohjaavana ns. aloituskokeena. Valitettavan usein koe on koettu vain pakollisena etappina muotovalion arvoon.

2. Muut koe- ja kilpailulajit

Verrattuna rekisteröinteihin harrastaminen/koekäynnit koirakoilla ovat erittäin vähäisiä. Cockerspanieli on menossa seurakoiramaisempaan suuntaan verrattuna osallistuminen rodunomaisiin kokeisiin (SPME, SPME-V, SPA), vaikkakin joissakin lajeissa on tapahtunut osallistujamäärissä nousua.

Yleistä vertailua koe- ja kilpailukäynneistä vuosina 2020-2024

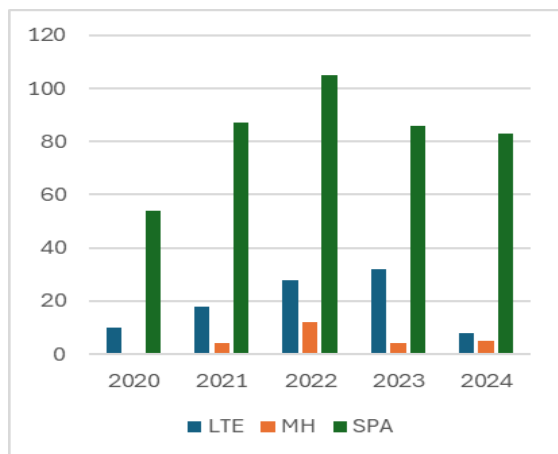

Cockerspanieleilla kilpaillaan yleisesti seuraavissa lajeissa: agility, MEJÄ, SPME(-V), SPA ja TOKO. Yleisin näistä on AGI, jos lasketaan kilpailevia koirakoita. MEJÄ on näistä ehkä helpoin harrastaa, sillä siinä ei ohjaajalta vaadita erityistä taitoa kouluttaa koiraansa. Parhaiten siinä menestyvät koirat, jotka ovat jälkiuskollisia eivätkä lähde sinkoilemaan riistapoluille kesken kaiken. Riistaviettisyys lienee suurin haaste cockerspanielille MEJÄ:ssä. Viime vuosina cockerspanieleilla on ollut loistavaa menestystä MEJÄ:ssä niin PM kuin SM tasolla.

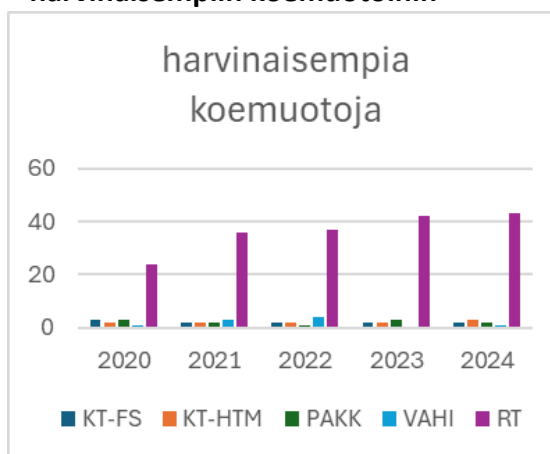
Agilityssä on eniten startteja, mutta niissä taas tulee koiralle keskimäärin kolme starttia/päivä, mitä ei muissa lajeissa tapahdu. Agility on erittäin suosittua cockerspanieleiden parissa ja rotu soveltuu siihen hyvin. Koirilla on kisattu SM-tasolla finaalisesti asti, ja jopa voitettu joukkuekultaakin. Agility asettaa vaatimuksia ohjaajille ja koirakoille niin fyysisesti kuin psyykkisesti.

Rodunomaisten kokeiden kilpailijamäärä on hienossa nousussa; cockerspanielilla on jopa voitettu SM-kokeetkin. SPME asettaa vaatimuksia sekä ohjaajan että koiran fysiikalle ja psyykelle.

Cockerit testeissä, jotka eivät ole harrastuksia

Cockereiden osallistuminen harvinaisempiin koemuotoihin

Hyötykoira-, virka- tai muu työkäyttö

Cockerspanieleita työskentelee virkakoirina tullin palveluksessa. Pelastuskoirina toimivia cockerspanieleita myös tiedetään. Osa näistä pelastuscockerspanieleista treenaavat hyvinkin tavoitteellisesti ja ovat ylittäneet jopa poliisin hälytysryhmään ja osa toimiin harrastajapohjalta. Useita cockerspanieleita on homekoirayrityksissä. Cockerspanieleita tiedetään toimivan myös mm. hypokoirina ja lukukoirina.

Isossa-Britanniassa cockerspanieleita käytetään huume-, raha-, tupakka- ja pommikoirina tullin, rajavartiolaitoksen, poliisin ja armeijan palveluksessa. Spanielin ehtymätön työskentelyhalu tekee niistä tehokkaita hyvää hajuaistia vaativissa tehtävissä, eivätkä ne ole suuren yleisön silmissä pelottavia.

Alkuperäiset, rodunomaiset käyttäytymistarpeet ja niiden täyttäminen

Cockerspanieli tarvitsee aktiivista yhteistoimintaa ihmisen kanssa. Vapaana maastossa liikkuminen ja hajujen etsiminen on niille tärkeä käyttäytymistarve. Siksi kaikenlainen aktiivinen harrastaminen ja niihin pohjautuva koiran kouluttaminen on cockerspanielille mielekästä tekemistä. Kun se tarve täyttyy, on koira kotiolioissa rauhallinen ja miellyttävä ihmisen kaveri.

4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen

Yksinoloon liittyvät ongelmat

Osa cockerspanieleista kärsii yksinolo-ongelmista. Tämä on selkeästi rodulla vakava ongelma, sillä aito eroahdistus aiheuttaa sekä koiralle että omistajalle vakavaa stressiä ja voi johtaa koiran lopettamiseen. 2024 luonne- ja käyttäytymiskyselyyn vastanneista 15 %:lla on eroahdistusta. Kasvattajien tulisi neuvoa uutta omistajaa, kuinka pentu totutetaan asianmukaisesti yksinoloon. Jalostukseen ei saa käyttää koiria, joita on jouduttu hoitamaan yksinjäämiseen liittyvien ongelmien takia. Sellaisia sukuja, joista tiedetään syntyneen eroahdistuksesta kärsineitä koiria, ei suositella yhdistettäväksi.

Lisääntymiskäyttäytyminen

Cockerspanielit lisääntyvät pääsääntöisesti ilman ongelmia. Joillakin uroksilla esiintyy astumishaluttomuutta, mikä saattaa johtua kokemattomuudesta, ja jotkin nartut saattavat olla uroksille aggressiivisia, mutta tämä on harvinaista. Nartut synnyttävät pääasiassa itse ja keisarinleikkauksiin turvaudutaan harvoin. Nartut hoitavat pääasiassa pentunsa hyvin.

Sosiaalinen käyttäytyminen

Cockerspanieleilla esiintyy omistajaperheeseen kohdistuvaa aggressiota. Tätä epätyypillistä käyttäytymistä on esiintynyt jo ennen cockerspanielin roduksi virallistamista. Koira saattaa murista, hyökkäillä ja purra perheenjäseniä. Voimakkuus vaihtelee yksilöstä ja tilanteesta riippuen. Vanhimmassa kirjallisuudessa puhutaan raivosyndroomasta eli täysin ilman syytä esiintyvistä aggressiivisista käyttäytymisistä, mitä nämä hyökkäykset äärettömän harvoin ovat. Yleisimmin on kyse hermorakenteeltaan heikosta yksilöstä (hermostunut ja liian pehmeä koira), joka lisäksi on terävä eli käyttää helposti aggressiota sosiaalisten ristiriitatilanteiden ratkomiseen. Omistajaan kohdistuva aggressiivinen käytös johtuu epävarmasta, liian pehmeästä luonteesta ja nopeasta oppimiskyvystä yhdistettynä terävyyteen. Nopeasti oppiva ja pehmeä koira oppii nopeasti, miten se voi kontrolloida sosiaalisia tilanteita, ja reagoi kokemaansa fyysiseen uhkaan salamannopeasti ilman varoitusta. Taustalla voi lisäksi olla kipua aiheuttavia, neurologisia tai umpierityksen sairauksia, joiden olemassaolo pitää aina sulkea pois eläinlääkärin tutkimuksessa. 2024 luonne- ja käyttäytymiskyselyyn vastanneista 9,9 %:lla oli aggressiivisuutta/arvaamattomuutta.

Cockerspanieleilla esiintyy myös resurssiaggressiota, jossa koira vahtii arvokkaaksi katsomiaan resursseja perheenjäseniltä. Resurssi voi olla ruoka, lelu, tms. tavara (esim. nenäliina, sukka) tai perheenjäsen. Tämä on ikävä ominaisuus varsinkin perheissä, joissa on pieniä lapsia. 2024 luonne- ja käyttäytymiskyselyyn vastanneista 10,6 %:lla on usein ja 32,4 %:lla on joskus resurssiaggressiivisuutta.

Syy	ka ikä	kpl
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	4v 3kk	11
Muu käytösongelma	4v 5kk	9
Pelokkuus	4v 3kk	2
Salakavaluus tai arvaamattomuus	4v 7kk	14
Vihaisuus	4v 4kk	7
Yksinolo-ongelmat	7v 1kk	2

SKL:n jalostustietokannassa aikavälillä 2014–2024 mainitaan 46 koiran (2,7 %) kuolinsyyksi käytös- tai käyttäytymishäiriö.

Tarkasteltaessa kaikkia ilmoitettuja kuolinsyitä osuus on 3,3 %. Erittelemättä, mikä käytösongelma on kyseessä, lopetettujen osuus on 32,7 %. Salakavaluus tai arvaamattomuus on yleisin käytösongelma (27,9 %) ja vihaisuus toiseksi yleisin (17,3 %), keskiällä 3 vuotta 10 kuukautta.

Jalostustoimikunta kerää tietoja ongelmaluonteista yhdistyksen kotisivuilla olevalla lomakkeella. Omistajat tai kasvattajat omistajan luvalla voivat vapaaehtoisesti ilmoittaa koiran luonneongelmista. Jotta kerättyä tietoa voidaan hyödyntää tulevaisuuden jalostusvalinnoissa, ongelmaluonteisen koiran tuottaneista yhdistelmistä jalostustoimikunta välittää tiedot uroksen omistajalle ja tarvittaessa kasvattajalle yksilöimättä kyseistä koiraa.

Pelot ja ääniherkkyys

Cockerspanielin liiallinen pehmeys ja epävarmuus näkyvät tavallisimmin sosiaalisissa tilanteissa toisten koirien ja ihmisten kanssa. Ne saattavat myös aristella uusia ennalta tuntemattomia tilanteita. Taustalla on geneettinen alttius yhdistettynä puutteelliseen sosiaalistamiseen ja totuttamiseen sosiaalistumiskauden aikana ja myöhemmin nuoruusaikana. Ääniherkkyys ja äänipelot ovat rodulla suhteellisen harvinaisia. 2024 luonne- ja käyttäytymiskyselyyn vastanneista 6,1 %:lla oli ääniarkuutta ja ei äänistä johtuvaa arkuutta/pelkoa 9,5 %:lla.

Ikään liittyvät käytöshäiriöt

Rodussa on jonkin verran ikääntymiseen liittyvää dementiaa, joka saattaa tulla esiin jo noin 10 vuoden iän paikkeilla. Dementia saattaa vaikuttaa koiran kykyyn viihtyä yksin ja ylläpitää sisäsiisteyttä opittujen asioiden vähitellen karistessa koiran muistista.

Rakenteelliset tai terveydelliset seikat, jotka voivat vaikuttaa koirien käyttäytymiseen

Rodulla esiintyy kroonista kipua aiheuttavia sairauksia, kuten lonkkaniveldysplasiaa ja kyynärnivelongelmia sekä välilevyongelmia, puhumattakaan ikääntyvien koirien kasvainsairauksista. Nämä kaikki voivat iän kasvaessa aiheuttaa kipua ja lisätä aggressiivisen käyttäytymisen sekä myös erossaoloon liittyvien ongelmien todennäköisyyttä.

4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Keskeisimmät ongelmakohdat

- liiallinen pehmeys
- aggressiivisuus perhettä kohtaan
- resurssiaggressio
- liiallinen haukkuminen
- yksinolo-ongelmat
- käsittely vaikeudet (trimmaus/ hoitotoimenpiteet)
- remmirähjäminen
- sisäsiisteys

Ongelmien syyt ja vähentäminen

Spanielin kuuluu olla hieman pehmeä luonteeltaan, mutta todennäköisesti jalostuksessa on pyritty helppoon lemmikin luonteeseen ja menty ojasta allikkoon koirien pehmeudessa. Tilanne on parantunut, mutta edelleen jalostustoimikunnalle tulee ikäviä ilmoituksia vaikeista aggressiotapauksista. Yksinolo-ongelmat johtuvat todennäköisesti omistajaan syvästi kiintyvistä spanielin luonteesta ja puutteellisesta totuttamisesta yksinoloon pentuaikana.

Keskitytään valitsemaan jalostukseen rohkeita ja reippaita koiria, joilla ei ole pelkoja. Kiinnitetään erityistä huomiota terävyyteen eli haluun käyttää aggressiota. Jalostuskoirat pyritään joko luonnetestaamaan, MH-kuvaamaan tai käydään käyttäytymisen jalostustarkastuksessa, jotta terävyyden ja pehmeuden todellinen taso saadaan selville. Jalostukseen ei saa käyttää arkoja tai vihaisia koiria eikä koiria, joilla on selkeitä yksinolo-ongelmia tai ääni- tai sosiaalisia pelkoja.

4.3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

PEVISA-ohjelman voimaantulovuosi sekä ohjelman muutokset

Ohjelma on tullut voimaan ensimmäisen kerran 1.1.1989 lonkkakuvaus- ja silmätarkastuspakkona ja sitä on vuosien saatossa täydennetty. Viimeisin lisäys tehtiin 2024, D-lonkkaisten käyttäminen ei ole enää mahdollista. Aikaisemmin poistettu FN-kantajan jälkeläisten rekisteröintikielto, sillä tuolloin ei saatu FN-geenitestituloksia vielä näkyviin Jalostustietokantaan. Nykyisin saadaan uudet tulokset tiettyjen laboratoriodien kautta, jos testi on toimitettu SKL:n lomakkeella. Kantajia on hyvin vähän, joten emme ole katsoneet aiheelliseksi ottaa rekisteröintikieltoa uudelleen käyttöön. Lähes kaikkien pentueiden vanhempien status tunnetaan. Ohjelmaan lisättiin tälle kaudelle jälkeläismäärä rajoitus 90 monimuotoisuuden lisäämiseksi.

Rodun voimassa oleva perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelma:

PEVISA 2026-2030

Pentujen vanhemmista tulee olla lonkkakuvauslausunto ja voimassa oleva silmätarkastuslausunto. Silmätarkastuslausunto ei saa olla astutushetkellä 24 kk vanhempi.

Rekisteröinnin raja-arvo on lonkkaniveldysplasian aste C.

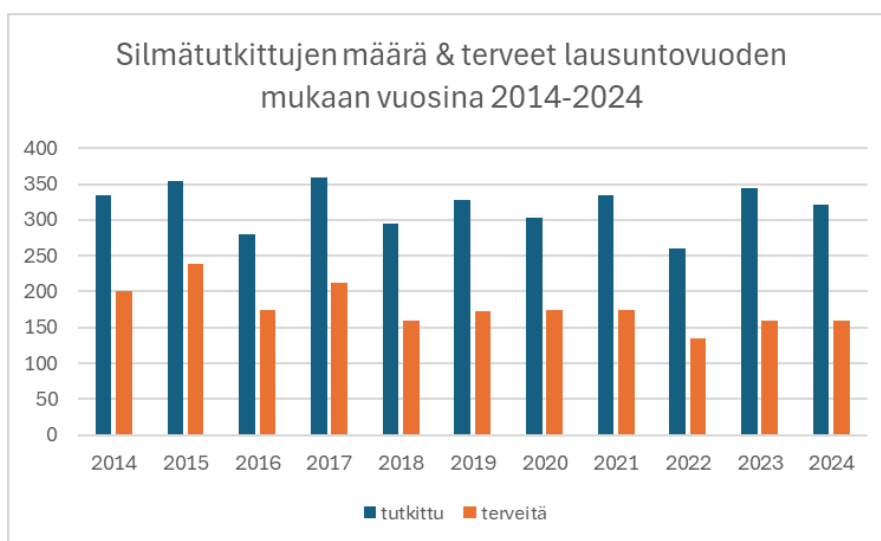
Jälkeläismäärärajoitus 90. Viimeinen sallittu pentue voidaan kuitenkin rekisteröidä kokonaisuudessaan.

Ulkomaisia koiria koskeva poikkeus: Ei vaadita tutkimustuloksia (narttu 1, uros 2 pentuetta) (Päivitetty 1.1.2010).

PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt viat ja sairaudet

1. Silmäsairaudet

Rodun PEVISA-ohjelmana on jalostukseen käytettävien koirien tutkimuspakko. Vanhempien tulos ei vaikuta pentujen rekisteröintiin. Tutkimustulos on voimassa 24 kk, ja sen oltava voimassa astutushetkellä.

Kaikki havaitut muutokset merkitään. Muutokset jaotellaan nykyisessä silmätarkastuskaavakkeessa joko lieviksi tai vakaviksi.

55 % tutkituista on terveitä. Yleisin löydös on Distichiasis/Ektooppinen cilia, 37 %. Viimeisten vuosien aikana silmätarkastuslausunnon kuvailevissa kommentissa ei ole ollut mainintaa ektooppisesta ciliasta.

Kennelliiton terveyskyselyn mukaan (408 koiraa, vuoden 2019–2024) 85,3 % vastatuista koirista ei ollut todettu mitään silmäsairauksia.

Tietoja silmätutkituista koirista 2014–2024 lausuntovuoden mukaan

(Lähde Jalostustietokanta 1.1.2025):

Diagnoosit 2014–2024	Esiintymiä
Ahyaloidea jäänne, Todettu	2
Distichiasis, todettu	995
Distichiasis/Ektooppinen cilia, Todettu	293
Ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia	1962
Ektooppinen cilia, Todettu	13
ICAA Kammiokulman poikkeavuus, Ei todettu	1
Iris hypoplasia, Diagnoosi avoin	1
Iris hypoplasia, Todettu	7
Kaihin laajuus, Kohtalainen	9
Kaihin laajuus, Laaja	2
Kaihin laajuus, Lievä	6
Katarakta, jonka sijaintia ei ole määritelty, Epäilyttävä	4
Keratiitti, Todettu	2
Kortikaalinen katarakta, Epäilyttävä	2

Kortikaalinen katarakta, Todettu	55
Kuivasilmäisyys, Todettu	4
Linssin etuosan saumalinjan katarakta, Todettu	2
Makroblepharon/silmäluomen ulospäin kiertyminen, Epäilyttävä	8
Makroblepharon/silmäluomen ulospäin kiertyminen, Operoitu	1
Makroblepharon/silmäluomen ulospäin kiertyminen, Todettu	106
Muu iris sairaus, Epäilyttävä	2
Muu iris sairaus, Todettu	4
Muu sarveiskalvosairaus, Todettu	1
Muu verkkokalvon sairaus, Todettu	1
Muu vähämerkityksellinen kaihi, Todettu	37
Nukleaarinen katarakta, Epäilyttävä	1
Nukleaarinen katarakta, Todettu	27
Näköhermon coloboma, Todettu	7
PHTVL/PHPV, Diagnoosi avoin	1
PHTVL/PHPV, Sairauden aste 1	7
PHTVL/PHPV, Sairauden aste 2–6	1
Pienisilmäisyys, Todettu	2
Posterior polaarinen katarakta, Todettu	22
PPM, iris-iris, Todettu	30
PPM, iris-kornea, Todettu	26
PPM, iris-linssi, Todettu	4
PRA, Epäilyttävä	2
PRA, Todettu	4
Puutteellinen kyynelkanavan aukko, Diagnoosi avoin	1
Puutteellinen kyynelkanavan aukko, Todettu	145
RD, geograafinen, Todettu	3
RD, multifokaali, Todettu	17
Sarveiskalvon dystrofia/degeneraatio, Epiteliaalinen	3
Sarveiskalvon dystrofia/degeneraatio, Todettu	11
Silmäluomen sisäänpäin kiertyminen, Epäilyttävä	1
Silmäluomen sisäänpäin kiertyminen, Operoitu	1
Silmäluomen sisäänpäin kiertyminen, Todettu	12
Silmämuutosten vakavuus, Kohtalainen	106
Silmämuutosten vakavuus, Lievä	679
Silmämuutosten vakavuus, Vakava	13
Synnynnäinen katarakta, Diagnoosi avoin	2
Synnynnäinen katarakta, Todettu	3
Totaali katarakta, Todettu	4

Yhteenveto todetuista silmäsairauksista

Ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia	1963
Distichiasis, Ektooppinen cilia, Trichiasis	1305
Katarakta; Kortikaalinen, Nukleaarinen, Posterior polaarinen, totaali ym.	159
RD; geograafinen, multifokaalinen	20
PRA	6
Sarveiskalvon dystrofia/degeneraatio, muut sarveiskalvo	15
PPM; iris-iris, iris-kornea, iris-linssi	60
IRIS; Hypoplasia, muu iris	14
Puutteellinen kyynelkanavan aukko	147
PHTVL/PHTV	9
Makroblepharon/silmäluomen ulospäin/sisäänpäin kiertyminen	129
MUUT; Ahyaloidea jäänne, ICAA kammiokulman poikkeavuus, keratiitti, kuivasilmäisyys, muu verkkokalvo, pienisilmäisyys, Näköhermon coloboma	20

Perinnöllinen harmaakaihi, katarakta

Perinnöllinen harmaakaihi samentaa silmän linssin osittain tai kokonaan. Tunnettujen muotojen periytymismekanismi on yleensä resessiivinen, mutta useimpien muotojen periytymismallia ei tiedetä. Sairauden alkamisikä vaihtelee suuresti. Perinnöllinen kaihi on yleensä molemminpuolinen ja johtaa sokeuteen, jos linssien samentuminen on täydellinen. Jos kaihisamentuma jää hyvin pieneksi, sillä ei ole vaikutusta koiran näkökykyyn.

Kaihi voi olla perinnöllinen tai ei-perinnöllinen, synnynnäinen tai hankittu. Syntymän ja 8 viikon iän välillä todetut kaihit ovat synnynnäisiä. Esimerkkinä hankitusta kaihistä voidaan mainita sokeritautiin liittyvä, hyvin nopeasti täydelliseksi kaihiksi kehittyvä muoto. Muita esimerkkejä hankitusta kaihistä ovat esimerkiksi vanhuuden kaihi ja PRA:han liittyvä toissijainen kaihi. Ns. nukleaariskleroosi eli linssin kovettuminen vanhalla koiralla ei ole varsinainen kaihimuutos, vaan normaaliin ikääntymiseen liittyvä, jossa linssin ydin muuttuu ”opaalinharmaaksi”. Näkökykyyn se ei vaikuta.

Perinnöllinen kaihi voidaan todeta perinnöllisten silmänsairauksien varalta tehtävässä silmätutkimuksessa. Erityisen tärkeää kaihin toteamisessa on viralliseen silmätutkimukseen kuuluva biomikroskooppitutkimus. Kaihi voidaan poistaa leikkauksella. Hoidon edellytyksenä on se, että silmänpohja on terve. Perinnöllinen katarakta voi esiintyä yhdessä PRA:n kanssa, yleensä PRA:han liittyy kuitenkin ns. toissijainen kaihi.

Cockerspanielilla esiintyy kahta kaihityyppiä; synnynnäistä anteriorista subkapsulaarista ja juveniilia posteriorista kortikaalista kaihia. Synnynnäinen anteriorinen kaihityyppi pysyy yleensä muuttumattomana, mutta siihen voi liittyä muitakin silmän muutoksia kuten mm. mikroftalmiaa, verkkokalvon kehityshäiriöitä ja peristoivaa pupillamembraania (PPM). Mitään tiettyä periytymismallia ei ole voitu kumpaankaan kaihityyppiin osoittaa ja epäilläänkin, että sairauden syntyyn saattavat vaikuttaa myös ympäristöolosuhteet. Edellä mainittujen lisäksi cockerspanielilla on löydetty myös nukleaarista fibrillaarista kaihityyppiä (NFC), joka pysyy muuttumattomana eikä yleensä haittaa koiran näkökykyä.

2014–2024 on tehty kataraktalöydöksiä kaikkiaan 120 kpl, mikä on suhteessa paljon verrattuna PRA löydöksiin (6).

Kataraktaa sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Etenevä verkkokalvon surkastuma (PRA)

PRA eli etenevä verkkokalvon surkastuma tuhoaa silmän valoa aistivia soluja. Kyseessä on ryhmä sairauksia, jotka ovat eri geenien aiheuttamia. PRA:ta on montaa tyyppiä ja eri rotujen PRA:t ovat erilaisia. Samassa rodussa voi esiintyä useita eri muotoja. Yleisin periytymismekanismi on resessiivinen. Kliinisten oireiden ilmenemisikä ja eteneminen vaihtelevat liittyen PRA-muodon syntymekanismiin. Hyvin nuorella koiralla esiintyvä PRA:n muoto liittyy vääränlaiseen näköhermosolujen kehitykseen. Myöhemmällä iällä alkavassa PRA:ssa sen sijaan näköhermosolut kehittyvät normaalisti, mutta alkavat rappeutua. Useimmissa PRA:n muodoissa koira muuttuu ensin hämärässä epävarmaksi ja pelokkaaksi. Tämä johtuu hämäränäössä tärkeiden verkkokalvon sauvasolujen surkastumisesta. Myöhemmin koira sokeutuu kokonaan verkkokalvon tappisolujen surkastuessa. Silmäterä on laaja ja silmänpohjan lisääntynyt heijaste näkyy erityisen selvästi valon kohdistuessa laajentuneeseen mustuaiseen. PRA:han ei ole hoitoa, mutta tutussa ympäristössä sokeakin koira voi pärjätä hyvin. Kokeellisesti koirille on käytetty geeniterapiaa näköhermosolujen perinnöllisessä sairaudessa, jossa periyttävä geeni on tunnettu. Diagnoosi tehdään yleensä silmänpohjan oftalmoskooppisessa tutkimuksessa. Verkkokalvon sähköisessä tutkimuksessa (ERG) voidaan havaita muutoksia näköhermosoluissa jo ennen oftalmoskooppisessa tutkimuksessa nähtäviä selviä verkkokalvon rappeutumamuutoksia.

Cockerspanielilla yleisin PRA-muoto on prcd-PRA eli etenevä verkkokalvon sauva- ja tappisolujen degeneraatio. Sairaus johtaa verkkokalvon surkastumiseen koiran molemmissa silmissä. Koira sokeutuu täydellisesti. Periytymismalli on yksinkertainen autosomaalinen resessiivinen.

Koiran genetiikka prcd-PRA:n suhteen voidaan tutkia geenitestin avulla ja sitä suositellaan kaikille jalostukseen käytettävälle koirille ennen jalostuskäyttöä. Sellaisia yhdistelmiä, joissa voi syntyä sairaita pentuja, ei tule tehdä.

Kaikkien jalostustoimikunnan tietoon annettujen geenitestattujen koirien tiedot ovat nähtävillä Cockerspanielit ry:n sivuilla. Geenitestillä tutkittujen koirien määrät ja tulokset joulukuuhun 2024 loppuun mennessä niistä koirista, joiden tulos on annettu jalostustoimikunnan tietoon:

Tutkitut	Terveet	Kantajat	Sairaat	Yhteensä
Yhteensä	783	366	21	1170

Kantajien osuus rodussa on korkea (31 %), mutta kliinisesti ja geneettisesti sairaiden koirien määrä on alhainen (geneettisesti sairaita 1,7 %). Lähetteellä geenitestit saadaan suoraan jalostustietojärjestelmään.

Vaikka vuoden 2014 jälkeen on testattu 516 koiraa, sairaiden määrä on noussut vain yhdellä koiralla. On todennäköistä, ettei kaikkia sairaita testattuja ilmoiteta jalostustoimikunnalle tai testaus toimii niin hyvin, ettei sairaita enää synny. Geneettisesti

sairaiden koirien joukossa on ainakin yksi koira, joka yli 11 vuoden iässä oli edelleen kliinisesti terve. Kliinisesti tutkittujen joukossa vuoden 2014 jälkeen on löytynyt 4 sairasta ja 2 epäilyttävää. Koirat ovat näyttely- ja käyttölinjaisia, tuonteja ja kotimaassa syntyneitä. Sairausten puhkeamiseen saattavat vaikuttaa myös jotkin muut tekijät kuin vain perimä tai puhkeaminen voi tapahtua hyvin myöhäisellä iällä. Koska kantajien määrä on korkea populaatiossa, kantajia ei voida jättää pois jalostuksesta ilman, ettei jalostukseen käytettävien koirien osuus huomattavasti laske.

Koska sairaus tulee ilmi vasta vanhemmalla iällä, on erittäin tärkeää tutkia silmätutkimuksella ikääntyviä koiria viiden vuoden iästä ylöspäin. Näitä keskitettyjä ikääntyvien koirien tarkastuksia pyritään tulevaisuudessa jatkamaan, sillä silmätutkimus on edelleen luotettavin keino todeta koiran silmänsairaus, muutkin kuin PRA.

Cockerspanielit ry:n jalostustoimikunnan ohje jalostuskäytölle prcd-PRA:n osalta on seuraava:

Jalostuskoiralla tulee olla geenitestitulos, jos se on prcd-PRA:ta kliinisesti sairastavan koiran jälkeläinen tai se on itse sellaisen tuottanut. Yhdistelmän tulee olla sellainen, että sairaiden yksilöiden syntymistodennäköisyys on 0 %.

Jalostukseen käytettyjen koirien status tunnetaan lähes aina, joko suoran testauksen kautta tai koiran vanhemmat on testattu. Siksin sairaiden syntyminen on nykyisin hyvin harvinaista.

Retinan dysplasia (RD)

RD (retinan dysplasia eli verkkokalvon synnynnäinen kehityshäiriö) jaetaan kolmeen muotoon, multifokaaliin (MRD), geografiseen (GRD) ja totaaliseen (TRD). MRD:ssa verkkokalvolla näkyy yksittäisiä poimuja, jotka syntyvät verkkokalvon paikallisen virhekehityksen seurauksena. Poimujen määrä voi vaihdella. MRD ei vaikuta näkökykyyn. GRD:ssa verkkokalvo on väärien kehittyneet laajemmalla alueella, mikä voi vaikuttaa koiran näkökykyyn ja TRD:ssa verkkokalvo on kokonaan irtautunut, mikä aiheuttaa silmän täydellisen sokeuden. MRD-muutokset eivät pahene iän myötä, vaan saattavat pikemminkin osittain hävitä näkyvistä vanhemmiten. GRD:aan saattaa iän myötä liittyä paikallista verkkokalvon rappeumaa muutoksen alueella. Useilla roduilla RD:n on todettu periytyvän väistävasti. Eri RD-muotojen välistä geneettistä yhteyttä ei tunneta. Retinan dysplasia esiintyy cockerspanielilla multifokaalisena muotona eli erillisinä verkkokalvon poimuina. Cockerspanielin tietyllä vakavalle RD-muodolle (ns. Norrien tauti) on Animal Health Trust kehittänyt geenitestin. Tämä RD-muoto periytyy X-kromosomin kautta eli sitä esiintyy useimmin uroksilla. Tällä hetkellä sen oletetaan olevan harvinainen. Muiden RD –muotojen periytymismallia ei ole voitu varmasti osoittaa.

Koiraa, jolla on MRD tai GRD voidaan käyttää jalostukseen RD:n suhteen terveen kumppanin kanssa. Totaalia RD-muotoa sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Entropion eli silmäluomien sisäänpäin kiertyminen

Kääntyessään sisäänpäin luomessa kasvavat karvat hankaavat silmän pintaa ja aiheuttavat silmän pintaan jatkuvan ärsytyksen. Cockerspanielilla on alttius luomien sisäänpäin kiertymiseen. Taipumus liittyy pään rakenteeseen ja nahan määrään. Hoito on kirurginen, jolloin kiertyvä luomi pyritään mahdollisimman hyvin palauttamaan normaaliin asentoon.

Koiraa, jolla tämä on todettu, ei tule käyttää jalostukseen.

Makroblepharon eli avoimet alaluomet

Kovin avoin ja roikkuva alaluomi altistaa tulehduksille, sillä silmän sidekalvo ärtyy silmään lennähtävistä pöly- tms. hiukkasista. Rodulla on tähän selkeä alttius, joka liittyy pään runsaaseen ja löysään nahkaan. Luomet voidaan kiristää kirurgisesti mahdollisimman hyvin normaalia vastaaviksi.

Koiraa, jolla tämä on todettu, ei tule käyttää jalostukseen. Operoitua koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Distichiasis ja ektooppiset ciliat

Distichiasis ja ektooppiset ciliat (Kennelliitto tallensi aiemmin yhteisellä nimikkeellä cilia aberranta) eli ylimääräiset ripset, jotka tulevat ulos joko normaalin ripsirivin sisäpuolelta luomen reunasta (distichiasis) tai luomen sisäpinnalta (ektooppinen ciliat). Caruncular trichiasis tarkoittaa silmän sisänurkan ihon karvoja, jotka kääntyvät sarveiskalvon sisänurkan päälle ärsyttäen silmää. Luomen reunasta kasvavat ripset voivat kaartua ulospäin normaaliin ripsien tavoin tai ne kääntyvät sisään päin kohti sarveiskalvoa. Ripset voivat olla pehmeitä tai kovia. Etenkin luomen sisäpinnan läpi suoraan sarveiskalvoa vasten kasvava ripsi voi aiheuttaa sarveiskalvon vaurioitumisen. Tämä ilmenee silmän siristelynä ja ylimääräisenä kyynelvuotona.

Silmän sarveiskalvon pinnalla 'uivat' pehmeät distichiasis-ripset eivät yleensä aiheuta oireita. Oireilevilta koirilta ripsiä voidaan poistaa nyppimällä, jolloin ne kasvavat uudestaan tai poistaa ne pysyvästi polttamalla tai leikkauksella. Vaiva on selvästi periytyvä, mutta periytymismekanismi ei ole tiedossa. Luokitellaan nykyään silmätarkastuksissa lieviin ja vakaviin muotoihin.

Rodulla esiintyy silloin tällöin ylimääräisiä ripsiä, jotka saattavat hangata silmän pintaa (kornea). Selkeä rotualttius on olemassa, mutta periytymismekanismia ei tunneta. Joissakin kansainvälisissä tutkimuksissa on löydetty hyvinkin korkeita esiintymisfrekvenssejä, jopa 80 %. *Kahta koiraa, joilla on ylimääräisiä tai väärässä paikassa kasvavia ripsiä, ei tule yhdistää.*

Kyynelkanavan aukon kehittymättömyys

Jos silmästä kyyneleritettä pois johtava kyynelkanava, joka alkaa silmän sisänurkassa ja johtaa kyyneleritteen sierainonteloon, ei toimi kunnolla, kyynelvuoto vuotaa silmästä herkästi yli. Tällöin koiran silmien alapuolinen karvoitus on jatkuvasti märkänä kyyneleritteestä. Ylivuotoa näkyy tavallisimmin silmän sisänurkasta.

Rotualttius olemassa ja ominaisuus on rodulla kohtuullisen yleinen.

Kahta koiraa, joilla molemmilla on kehittymättömät kyynelkanava-aukot, ei tule yhdistää.

Keratokonjunktivitis sicca eli kuivasilmä

Kyynelerityksen vähittäinen väheneminen kyynelrauhasesta ja siitä aiheutuva kuivasilmä on tavallinen ikääntyvällä cockerspanieleilla. Oireina on silmän pinnan (kornea) sameus ja paksun liimamaisen rähmän ilmaantuminen sairaaseen silmään. Kyynelerityksen väheneminen johtaa silmän pinnan kuivumiseen ja pahimmassa tapauksessa haavautumiseen.

Persistent pupillary membranes eli PPM

PPM (persistent pupillary membranes) ovat synnynnäisiä sikiöaikaisten verisuonten ja kalvojen jäänteitä iiriksessä eli värikalvossa. Vakavimmat asteet, joissa jäänteet kiinnittyvät linssin etupinnalle ja/tai sarveiskalvon sisäpinnalle, voivat vaikuttaa näkökykyyn. Epäillään perinnölliseksi, synnynnäiseksi muutokseksi joillakin roduilla. PPM muutoksia löytyy säännöllisesti cockerspanieleilla.

Koiria, joilla on todettu PPM iris-kornea, ei tule käyttää jalostukseen.

PHTVL/PHPV

PHTVL/PHPV (persistent hyperplastic tunica vasculosa lentis/persistent hyperplastic primary vitreous) on kirjainlyhenne sairauksista, joissa linssin ja silmänpohjan välinen sikiöaikainen verisuoniverkosto ei surkastu normaalisti syntymän jälkeen. Löydös jaetaan vakavuudeltaan kuuteen asteeseen, joista aste 6 tarkoittaa sitä, että silmä on sokea. Lievimässä asteessa (1) näkyy linssin takapinnalla ainoastaan pieniä pigmenttipisteitä, jotka eivät vaikuta näkökykyyn eivätkä muutokset pahene iän myötä. Vakavammassa asteissa muutokset voivat aiheuttaa linssin lisääntyvää samentumista. Silmän linssin takapinnan kapseli, verisuonitus ja lasiainen eivät kehity normaalisti. Muutokset tapahtuvat sikiöaikana päivinä 20–30. Sairauden esiintyminen riippuu siitä, kuinka paljon sikiöaikaisia jäänteitä silmään jää ja missä ne esiintyvät.

Yksittäisiä PHTVL-diagnooseja on tehty cockerspanieleilla silmätarkastusten yhteydessä satunnaisesti. Sairauden asteet ovat vaihdelleet välillä 1–3.

Koira, joka sairastaa vakavampaa kuin 1. asteen PHTVL/PHPV, ei tule käyttää jalostukseen.

Primaarinen glaukooma eli silmänpainetauti (viherkaihi)

Glaukooma on ryhmä sairauksia, joissa verkkokalvon ns. ganglionsolut kuolevat, näköhermon keskiviiva rappeutuu ja näköhermonpää laajenee. Tämä aiheuttaa vähitellen näkökyvyn menetyksen. Muutoksiin liittyy mitattava silmän sisäisen paineen nousu. Hoitona käytetään lääke- ja leikkaushoitoa. Kuitenkaan mikään hoito ei ole sairautta ja oireita lopullisesti parantava.

Primääriä glaukoomaa epäillään perinnölliseksi useilla roduilla. Erilaisia periytymismekanismeja on esitetty. Cockerspanieleilla glaukoomaa on tavattu pääasiassa Englannissa, jossa silmänpaineen mittaaminen kuuluu osana cockerspanieleille suoritettavaa silmätarkastusta (tutkimusta ei vaadita jalostukseen käytettäviltä koirilta).

Koiraa, joka sairastaa glaukoomaa, ei saa käyttää jalostukseen.

Linssiluksaatio eli silmän linssin sijoiltaanmeno

Primääri linssiluksaatio on perinnöllinen silmänsairaus joillakin roduilla (pääasiassa pienet terrierirodot, lancashire heeler, tiibetinterrieri ja border collie), mutta sitä on satunnaisesti kuvattu myös cockerspanieleilla Englannissa. Se tarkoittaa linssin siirtymistä normaalilta paikaltaan joko etukammioon sarveiskalvon taakse tai takakammioon lasiaiseen. Linssiluksaatio aiheuttaa silmään voimakasta kipua, värikalvon tulehdusta ja usein myös silmän sisäisen paineen nousua (glaukooma). Linssiluksaation hoito on leikkaushoito. Linssiluksaation epäillään periytyvän resessiivisesti.

Koiraa, jolla on todettu linssiluksaatio, ei tule käyttää jalostukseen.

Sentraalinen etenevä verkkokalvon surkastuminen tai verkkokalvon pigmenttiepiteelin dystrofia

Verkkokalvon pigmenttiepiteelin dystrofiassa verkkokalvon pigmenttiepiteelin soluihin kertyy vähitellen valoreseptorien aineenvaihduntatuotteita (lipopigmenttiä). Sauva- ja tappisolujen degeneraatio on seurausta tästä pigmenttiepiteelin vajaatoiminnasta. Ensimmäiset muutokset voidaan havaita jo 12 kk iästä eteenpäin. Omistaja huomaa ensimmäisinä kliinisinä oireina koiran vaikeudet nähdä kunnolla kirkkaassa valossa. Hämäränäkö säilyy pidempään normaalina ja koira voi jopa säilyttää osan näkökyvystään, sillä sairaus keskittyy verkkokalvon keskusta-alueiden säilyessä toimivina. Rotualttius on havaittu Englannissa ja perinnöllistä taustaa epäillään, mutta sairauden puhkeamiseen vaikuttavat todennäköisesti myös

ympäristötekijät, kuten ravitsemus ja E-vitamiinin saanti. Cockerspanieli mainitaan BVA/KC/ISDS Eye Scheme’n kohdalla A-listalla tämän sairauden suhteen.

Verkkokalvon pigmenttiepiteelin dystrofiaan sairastunutta koiraa ei tule käyttää jalostukseen.

2. Lonkkaniveldysplasia

Lonkkanivelen kasvuhäiriö eli ”lonkkavika”, (engl. hip dysplasia, HD) on koirien yleisin luuston/nivelten kasvuhäiriö. Se voidaan määritellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi. Lonkat ovat syntymähetkellä makroskooppisesti normaalit, mutta muutokset alkavat jo pennun ensimmäisten elinviikkojen aikana. Löysyys johtaa reisiluun pään ja lonkkamaljan riittämättömään kontaktiin. Alueelle kohdistuu epänormaalin suuri paine, joka on sitä suurempi mitä pienempi kontaktialue on. Tämä voi johtaa mikromurtumiin ja lonkkamaljan mataloitumiseen. Noin vuoden iässä lantion luutumisen on täydellistä ja lonkkaniveletkin stabiloituvat. Yleensä kipukin helpottaa tässä iässä.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa yleensä nivelrikkoon. Nivelrikon kehittymisen aikatauluun ja tyyppiin vaikuttavat rotukohtaiset ja yksilölliset erot. Kaikilla D- ja E-lonkkaisilla cockerspanieleilla on havaittavissa nivelrikkomuutoksia, jos koira kuvataan myöhemmällä iällä. Nivelrikko aiheuttaa koiralle kroonista kipua. Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä syytä ei tiedetä, mutta se periytyy tämänhetkisen tutkimustiedon perusteella polygeenisesti eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Näistä osa on ns. suurivaikutteisia geenejä (engl. major genes). Periytymisaste vaihtelee eri tutkimuksissa välillä 0.1–0.6.

Ympäristöllä on vaikutusta kasvuhäiriön ilmiäsuun. Useissa tutkimuksissa on todettu runsaan ravinnonsaannin (ylipaino) olevan yhteydessä lonkkaniveldysplasian esiintymiseen. Ruokinta ei aiheuta dysplasiaa, mutta se tuo vian esiin geneettisesti alttiilla koirilla. Tämä pätee myös toisin päin, optimaalisella ruokinnalla lonkkanivelen kasvuhäiriö ei tule näkyviin tai on lievempää. Myös liian raju liikunta kasvuaikana voi pahentaa muutoksia. Lonkkanivelen kasvuhäiriötä tavataan lähes kaikilla roduilla, mutta yleisintä se on suurilla ja jättiroduilla.

Oireet voidaan huomata pentuna 3–12 kuukauden iässä, jolloin kipu johtuu löysyyden aiheuttamasta nivelkapselin tulehduksesta tai luukalvon hermojen jännityksestä ja repeämisestä. Oireet voivat vähentyä selvästi tai loppua kokonaan jopa useiksi vuosiksi, kun nivelen ympärille muodostuva sidekudos vähentää nivelen löysyyttä. Toinen oireilevien koirien ryhmä on aikuiset koirat, joiden oireiden syynä on nivelrikko. Nuorilla koirilla oireina voivat olla takajalkojen ontuminen, ”pupuhyppele”, ylösnousuvaikeudet levon jälkeen, liikkumishaluttomuus ja naksateleva ääni kävellessä. Oireet voivat alkaa äkillisesti ja omistaja voi liittää ne johonkin tapaturmaan.

Vanhemmilla nivelrikkoisilla koirilla oireet voivat olla epämääräisiä. Oireilu laitetaan usein vanhenemisen piikkiin. Tyypillisiä oireita ovat takajalkojen ontuminen ja jäykkyys liikkeessä. Lonkkavikainen koira yrittää viedä painoa pois takaosalta, mikä ilmenee kävellessä selkälinjan aaltoiluna ja lantion kiertymisinä. Tämä johtaa myös takaosan lihaskatoon ja etupään lihasten voimistumiseen. Nivelrikko voi aiheuttaa voimakasta kipua, joka näkyy liikkumishaluttomuutena, ontumisena ja koiran vetäytyvänä, ilottomana käyttäytymisenä tai jopa ärtyisyytenä.

Lonkkanivelen kasvuhäiriön ja siitä johtuvan nivelrikon hoidossa on ruokinnalla keskeinen merkitys. Ylipaino pahentaa oireita ja pelkkä painon pudotus voi jo helpottaa koiran oloa. Lonkkavian vastustamisohjelma perustuu röntgenkuvissa sairaksi todettujen yksilöiden karsimiseen jalostuksesta. Lonkkanivelen kasvuhäiriön periytyvyys on cockerspanielilla kohtuullinen. Ilmiäsuun perustuva jalostusvalinta johtaa tuloksiin, jos valinta on systemaattista.

Jalostusarvoindeksien (BLUP-indeksit) avulla valinta on tehokkaampaa.

Indeksissä otetaan huomioon koiran kaikkien tutkittujen sukulaisten taso ja poistetaan röntgentutkimustuloksiin vaikuttavien ympäristötekijöiden vaikutusta. Cockerspanieleilla BLUP-indeksit ovat olleet käytössä syksystä 2004 lähtien. Indeksillä pyritään ennustamaan koiran jalostusarvoa lonkkaniveldysplasian suhteen sulkemalla pois ympäristötekijöiden häiritsevää vaikutusta.

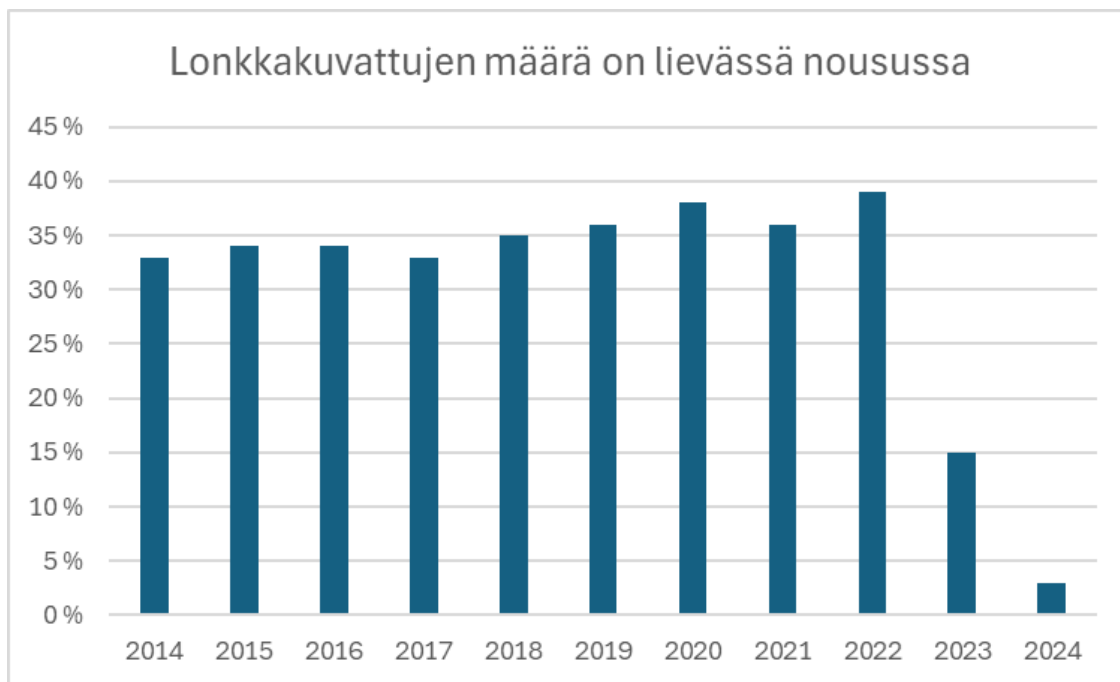
Indeksiluku 100 kuvaa koiraa, joka edustaa rodun keskitasoa, sitä alhaisempi indeksi merkitsee keskitasoa huonompaa ja korkeampi keskitasoa geneettisesti parempaa yksilöä. Tällä hetkellä 2014–2024 BLUP-indeksin 100 saa koira, jonka ilmiäsu vaihtelee välillä A/A – C/C. Jalostusyhdistelmän lonkkaindeksien keskiarvon tulisi olla parempi kuin rodun keskiarvo eli vähintään 101. Tilanne on rekisteröityjen suhde A-B lonkkien ja C-E lonkkien välillä on 75/25 % kun tarkastellaan tuloksia pitkällä aikavälillä. Lonkkanivelen löysyyttä ja muotoa arvostellaan FCI:n yhtenäisen arvosteluasteikon (A, B, C, D ja E) mukaisesti, jossa terveiksi katsotaan lonkat A:sta B:hen.

Lonkkanivelen virallinen röntgentutkimus suoritetaan 12 kk täyttäneelle koiralle rauhoituksessa mahdollisimman standardissa asennossa. Sairaus kuuluu rodun PEVISA-ohjelmaan, jonka mukaan jalostukseen käytettävät koirat on kuvattava, mutta tulos ei vaikuta mahdollisesti syntyvien pentujen rekisteröintiin. Koirien tulee olla kuvattuja astutushetkellä.

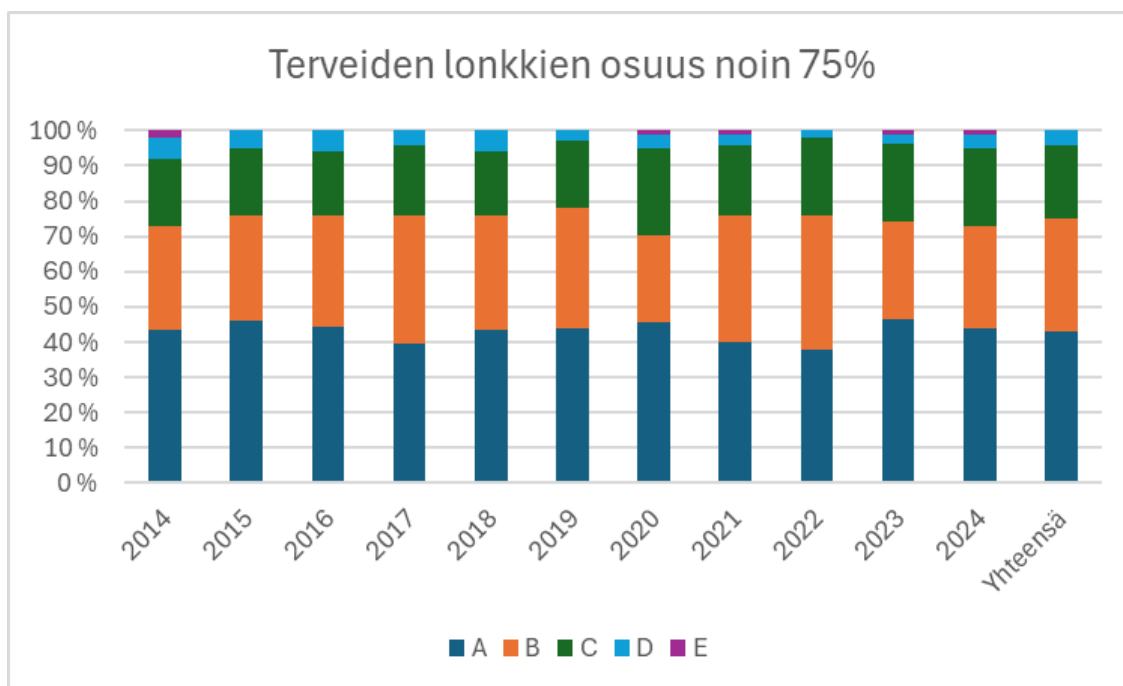
Asteita C-E esiintyy maamme virallisesti kuvatuista ja lausutuista cockerspanieleista keskimäärin 25 %:lla. Yksiväristen ja kirjaviiden cockerspanieleiden välillä on edelleen havaittavissa ero yksiväristen saadessa huonompia kuvaustuloksia. Käyttölinjaisissa koirissa lonkkatilanne on ollut huonoin (asteita A-B 70 % kuvatuista 101 koirasta ja asteita C-E 30 %), mutta nyt yksiväriset

näyttelylinjaiset ovat suunnilleen samalla tasolla. Rodun kotimaassa ollaan vasta heräämässä terveysjalostukseen eikä tutkittuja koiria ole sieltä saatavissa jalostukseen kuin satunnaisesti.

Pohjoismaissa käyttölinjaisia koiria on ollut vasta viimeisten noin 30 vuoden ajan, joten jalostuksella ei ole vielä pystytty merkittävästi vaikuttamaan tilanteeseen. Ei ole hyväksyttävää, että rankaan fyysiseen käyttöön tarkoitetuilla koirilla on huono nivelterveys, joten käyttölinjaisten koirien terveysjalostuksen painopiste on selvästi lonkkaterveyden parantamisessa sekä etuosan terveyttäminen. Lisäksi yksiväristen koirien tilanne pitäisi saada lähemmäksi kirjavien tilannetta. Jalostusvalintoja tehtäessä lonkat eivät ole rodulla ensisijainen valintakriteeri. D-E lonkkaisten koirien käyttöön (alle 5 % kannasta) ei ole tarvetta, joten ne voidaan jättää jalostuksen ulkopuolelle. Viimeiseen PEVISAAN rodullamme raja-arvoksi C aste.

lonkkakuvatut /rekisteröinti määrään

Kennelliiton terveystarkastuksen mukaan (408 koiraa, vuosina 2019–2024) 13,6% cockereista on jokin sellainen tuki- ja liikuntaelinten ongelma, joka aiheuttaa toistuvaa ontumista.

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet

1. Sydänsairaudet

Eteiskammio-läppien myksomatoosi rappeuma - ”läppävika”

Krooninen mitraaliläpän eli hiippaläpän myksomatoosi rappeuma on yleisin hankitun sydänvian muoto. Mitraaliläppä sijaitsee sydämen vasemmalla puolella, kammion ja eteisen välissä. Trikuspidaaliläpässä eli kolmiliuskaläpässä sydämen oikealle puolella on usein samanaikaisesti muutoksia, mutta vain 10 %:lla läppävikaista koirista muutokset ovat ainoastaan trikuspidaaliläpissä. Perinnöllinen kollageenin rappeutuminen ja aminoglykaanien kertyminen eteiskammio-läppäkudokseen ovat todennäköisiä syitä läppien vähittäiseen rappeutumiseen. Tyypillisiä vajaatoiminnan oireita ovat yskä, hengenahdistus, vähentynyt rasituksen sieto, väsyminen, laihtuminen ja pyörtyily. Aluksi vaikeutuneesta hengityksestä johtuvaa yskää havaitaan etenkin yöllä ja aamulla.

Eteiskammio-läppien kroonista vajaatoimintaa ei voida parantaa, vaan hoidon tavoitteena on kohentaa koiran elämänlaatua ja lisätä odotettavissa olevaa elinaikaa. Kroonisen vajaatoiminnan hoito kestää koko koiran loppuiän. Jotta sydämen vajaatoiminta huomattaisiin ajoissa, kannattaa ikääntyvä koira käyttää säännöllisesti terveystarkastuksissa. Rodun relatiivinen riski sairastua on 2,0. Riski sairastua kasvaa iän myötä.

Jalostustietokannan kuolleisuustilaston mukaan vuosina 2014–2024 on lopetettu 5 cockerspanielia läppävian vuoksi.

Koiraa, jolla esiintyy myksomatoosiin läppäsairauteen viittaavia oireita tai muutoksia sydämläpissä, ei saa käyttää jalostukseen.

Dilatoiva kardiomyopatia eli sydäntä laajentava sydänlihaksen rappeuma

Sydänlihaksen rappeuman seurauksena sydänlihas ohenee ja menettää supistumiskykyään, jolloin sen pumppausteho laskee. Sydän ei enää pysty huolehtimaan tehtävästään eli hapekkaan ja hiilidioksidipitoisen veren kuljetuksesta. Elimistön kudokset alkavat kärsiä hapenpuutteesta. Syytä siihen, miksi sydänlihas rappeutuu, ei tunneta, mutta perimä vaikuttaa sairauden syntyyn. Cockerspanielin rappeumalle on tyypillistä, että se etenee hitaammin kuin monella muulla rodulla ja vastaa yleensä hyvin lääkehoitoon, joskin sairaus joka tapauksessa johtaa ennemmin tai myöhemmin koiran menehtymiseen.

Sydänlihaksen rappeuman oireet ovat samat kuin läppäviankin eli väsyminen ja yskä, sillä sairaus johtaa samaan lopputulokseen eli kongestiiviseen sydämen vajaatoimintaan. Diagnoosi voidaan varmistaa sydämen ultraäänitutkimuksella, jolla sydämen supistuminen voidaan arvioida. Rytmihäiriöt ovat sairaudelle tyypillisiä ja voivat pahimmillaan johtaa koiran äkkikuolemaan etenkin, jos ne sattuvat voimakkaan liikunnan kanssa samanaikaisesti.

Ruotsin suurimman eläinvakuutuksia myöntävän vakuutusyhtiö Agrian korvaustilastojen mukaan erilaiset sydänvian ovat alle 10-vuotiaiden cockerspanielin yleisin kuolinsyy. Näistä suurin osa on dilatoivaa kardiomyopatiaa sairastavia koiria. Koska suomalaiset koirat eivät ole vakuutettuja siinä määrin kuin Ruotsissa, meillä ei ole käytössämme luotettavia lukuja sairastuneiden koirien määristä, mutta vuosittain ilmenee tapauksia, joissa nuori koira on äkillisesti kuollut esim. lenkillä ja osasta on tiedossa myös ruumiinavauksessa määritetty kuolinsyy.

Kennelliiton Jalostustietokannan mukaan sydänkuunteluita on tehty vuosina 2014–2024 15 cockerille, joista yhdellä on todettu sivuääni. 4 koiralla on jalostustietokannan mukaan todettu DCM. Kennelliiton terveystarkastuksen mukaan (408 koiraa, 2019–2024) 96,8 %:lla vastatuista koirista ei ole todettu mitään sydänsairautta. Yksittäisiä DCM- ja läppävika- sekä joitain muita sairauksia on ilmoitettu kyselyssä. Käytännössä tiedetään, että oireisia ja hoidossa olevia koiria on jonkin verran. DCM:aa ei alkuvaiheessa pystytä löytämään sydänkuuntelulla, vaan sen diagnosoimiseksi tarvitaan ultraäänitutkimus. Sydänultrausta tulisi pyrkiä lisäämään rodussa.

Dilatoivaa kardiomyopatiaa sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Sukuja, joista koiria on menehtynyt äkillisesti nuorena ilman selvää syytä, ei suositella yhdistettäväksi.

2. Ihotaudit

Atopia ja allergia

Atopia on koiran kaikkein yleisin ihosairaus ja keskimäärin 10–20 % kaikista koirista on atooppikkoja. Kennelliiton terveystarkastuksen mukaan (408 koiraa, 2019–2024) 94,6 %:lla siihen osallistuneista koirista ei ollut oli todettu immuunijärjestelmän sairauksia. Kyselyn perusteella 5,4 % on todettu immuunijärjestelmän sairaus, mutta useat omistajat olivat jättäneet koiran ruokavaliosta vehnän pois havaittuaan sen vaikuttavan mm. korvien terveyteen.

Atopia on geneettisestä taipumuksesta aiheutuva tulehduksellinen ja kutiseva allerginen ihosairaus, joten sen esiintymiseen voidaan vaikuttaa jalostuskoirien valinnalla. Koiralla altistuminen allergeeneille tapahtuu ihon kautta. Atopia on elinikäinen vaiva, joka on kontrolloitavissa, muttei parannettavissa. Allerginen nuha, astma ja konjunktiviitti ovat koiralla harvinaisia. Noin

68 %:lla atoopikoista on samanaikainen stafylokokkitulehdus ja jopa 80 %:lla malassezia-hiivatulehdus iholla, mistä on päätelty, että atoopikkokoirilla olisi puutteellisesti toimiva soluvälitteinen immuunivaste.

Atopia on tyypillisesti nuoren aikuisen koiran sairaus. Sairauden esiintulo on harvinaista enää 7 ikävuoden jälkeen. Atopialle on tyypillistä, että oireet helpottuvat ja pahenevat kausittaisesti ainakin sairauden alkuvaiheessa. Jos oireet ovat heti alkuun jatkuvia, voidaan hyvällä syyllä epäillä ruoka-aineallergiaa aiheuttajaksi. Euroopan alueella tavallisin allergian aiheuttaja on pölypunkki. 70–90 %:lla atoopisista koirista löytyy vasta-aineita pelkästään pölypunkille. Seuraava ehdokas listalla on varastopunkki, jota voidaan löytää esim. huolimattomasti säilytetystä ja homehtumaan päässeestä koiran kuivaruuasta. Atoopikkokoiran ruoka tulisi säilyttää suljetussa astiassa tai jopa pieniin annoksiin jaettuna pakastimessa. Koira voi allergisoitua myös kodissa olevien muiden eläinten ja ihmisen hilseelle tai siitepölyille.

Atooppinen iho kutisee ja koira raapii ihonsa rikki. Turkki on hilseilevä ja huonokuntoinen sekä ohut tai jopa paikoin kalju. Niiltä alueilta, joissa kutina on voimakkainta, iho paksunee jatkuvan raapimisen ja kalvamisen seurauksena sekä tummuu. Muutokset paikallistuvat naamaan, korviin, tassuihin, jalkoihin, leukaan ja vatsan alle (kainalot ja nivuset). Joillakin koirilla jatkuva kutina aiheuttaa myös käyttäytymisen muutoksia esim. ärtyisyyttä.

Aiempaan terveystarkastukseen vastanneiden henkilöiden koirista 11 %:lla oli todettu jokin yliherkkyys tai allergia ja uudemmassa luku oli 4 %. Yleisin allergian tai yliherkkyuden aiheuttaja oli vehnä. Vuosien 2009–2014 terveystarkastukseen vastanneiden henkilöiden koirista 61 (34 %) oli sairastanut yksittäisiä tai toistuvia korvatulehduksia. Lisäksi koirilla oli ollut myös muita ihotulehduksia. Vuonna 2019–2024 Kennelliiton terveystarkastukseen vastanneiden henkilöiden koirista (408 kpl) 84,6 %:lla ei ollut merkittäviä korva- tai iho-ongelmia, joten tilanne näyttää aiempaa paremmalta. Yleisimpänä ongelmana mainittiin huulipoimutulehdukset.

Koiraa, jolla on ollut toistuvia korva- ja/tai ihotulehduksia tai diagnosoitu atopia taikka allergia, ei tule käyttää jalostukseen.

Ulkokorvantulehdus

Cockerspanielin korvalehden suuri koko, raskas ja riippuva rakenne altistaa rodun toistuville korvatulehduksille, jollei koiran turkin säännöllisestä hoidosta huolehdita (terveystarkastuksen mukaan 32 % koirista trimmataan harvemmin kuin 3 kk välein, mikä on liian harvoin). Korvan yläosan karva on pidettävä lyhyenä, jotta ilmanvaihto korvakäytävään onnistuu. Itse korvakäytäviä ei ole syytä puhdistaa jatkuvasti. Ne puhdistetaan vain tarpeen vaatiessa eli kun vaikkua on nähtävissä korvakäytävän suulla.

Toistuvien tulehdusten taustalla on lähes aina jokin ihon perussairaus, kuten atopia, seborrea tai jokin endokrinologinen häiriö, kuten kilpirauhasen vajaatoiminta (hypotyreoosi). Terveystarkastuspöytäkirjojen perusteella on valitettavasti todettava, että korvatulehdukset ovat rodulla hyvin yleisiä - 34 %:lla koirista oli ollut korvatulehdus vähintään kerran. Luku on pysynyt samana vuosikymmenien aikana terveystarkastuksissa. Hieman alle 40 %:lla koirista korvatulehduksia oli ollut useammin kuin kerran ja 6 %:lla tulehdukset olivat kroonisia. Edelleenkin ulkokorvatulehdukset ovat viimeisessä terveystarkastuksessa kovin yleisiä.

Koiraa, jolla on ollut toistuvia korvatulehduksia tai krooninen korvatulehdus, ei tule käyttää jalostukseen.

Intertrigo eli ihopoimutulehdus

Cockerspanieleilla erittäin tavallinen ihotulehdustyyppi on huulipoimujen tulehdus. Terveystarkastuksen 2005–2008 perusteella huulipoimutulehduksen oli sairastanut 22 % koirista ja 2009–2014 13 %. Suuri osa vaatii jatkuvaa ihon puhdistusta, jotta poimut pysyvät kunnossa ja monet ovat saaneet tulehduksiin antibioottikuurin ja/tai paikallisen lääkityksen. Leikkaushoitoon oli myös turvauduttu. Jalostuksessa on kiinnitettävä huomiota koiran pään runsaaseen ja löysään ihoon. Kennelliiton terveystarkastuksen mukaan (408 koiraa, 2019–2024) edelleenkin suurin ilmoitetuista on juuri huulipoimutulehdukset.

Koiraa, jonka huulipoimut ovat kroonisesti tulehtuneet, ei tule käyttää jalostukseen. Operoitua koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

3. Endokrinologiset sairaudet

Kilpirauhasen vajaatoiminta

Kilpirauhasen vajaatoiminta (hypotyreoosi) johtuu liian alhaisesta kiertävien kilpirauhashormonien määrästä. Kilpirauhasen vajaatoiminta on koiran yleisin sisäerityssairaus. Sairauden esiintyvyys on keskimäärin 0,2–0,4 % kaikista koirista, mutta spanieliroduilla on todettu korkeampaa esiintymistä (3 %). Kilpirauhasen vajaatoiminnan taustalla on tavallisimmin immunologinen kilpirauhasen tulehdusreaktio, lymfosytaarinen tyreoidiitti. Kilpirauhasen vajaatoiminta on autoimmuunisairaus, jonka synnylle perimä altistaa.

Kilpirauhasen vajaatoimintaa poteva koira on tyypillisesti iältään keski-ikäinen (4–11 -vuotias). Kliiniset oireet kehittyvät, kun noin 75 % kilpirauhashädistä on tuhoutunut, joten sairaus on voinut olla olemassa kuukausia tai vuosia ennen oireiden puhkeamista. Riskirotujen yksilöt voivat sairastua muita nuorempina, mutta vajaatoiminta on harvinainen alle kahden vuoden ikäisillä koirilla.

Kilpirauhashormonia tarvitaan kaikkialla elimistössä aineenvaihdunnan ylläpitämiseen. Siksi vajaatoiminnan oireet ovat moninaiset. Aineenvaihdunnan hidastumiseen liittyvät oireet, kuten uneliaisuus, lihavuus ja liikunnan siedon aleneminen, ovat yleisimmät. Lähes yhtä paljon esiintyy iho-oireita, kuten karvapeitteen ohenemista, kaljuutta ja huonokuntoisuutta sekä ihon tummumista, seborreaa ja pinnallisia ihotulehduksia. Edellä mainittuja harvemmin esiintyy hermostollisia, silmiin, sydämen toimintaan, käyttäytymiseen, lisääntymiseen tai ruuansulatuskanavan toimintaan liittyviä oireita.

Viimeisessä terveystarkastuksessa on maininta kilpirauhasen vajaatoiminnasta.

Kilpirauhasen vajaatoimintaa sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

4. Tuki- ja liikuntaelinsairaudet

Selkä

Rodulla on riski sairastua selkärangan välilevytyrään ja lievästi oireilevia välilevyongelmia esiintyy jonkin verran rodussamme. Välilevyongelmia voi esiintyä jo kolmannelta ikävuodesta eteenpäin, mutta ne ovat selkeästi yleisempiä ikääntyvillä cockerspanieleilla. Vaurion asteesta ja sijainnista riippuu, millaiset oireet koiralla on. Pahimmillaan kaularangan alueella oleva suuri vaurio voi johtaa koiran neliraajahalvaukseen, mutta tyypillisimmillään toimintahäiriö nähdään koiran takaraajoissa, sillä tyräytyminen tapahtuu usein rinta- ja lannerangan alueella. Lievimmillään oireena on epämääräinen kipu ja siitä johtuva liikkumishaluttomuus ja vaisuus. Todennäköisesti taustalla on useita eri geenejä yhdistyneenä ympäristötekijöihin.

Vuonna 2017 julkaistussa tutkimuksessa (Brown ym. PNAS 2017, Batcher ym. Genes 2019) todettiin, että cockerspanielilla on välilevyrappeumalle ja sitä myöten välilevytyrälle altistava retrogeeni 12-FGF4. Retrogeeni sijaitsee kromosomissa 12 ja se saattaa aiheuttaa välilevyjen varhaisen rappeutumisen ja mineralisaation sekä lyhyet jalat. Retrogeeni on lähes fiksoitunut rotuun. Retrogeeni on mahdollista löytää CDDY-geenitestillä (useita eri laboratorioita). CDDY-geenitestitulokset kirjataan myös jalostustietokantaan. CDDY-geenitestillä tutkituista (197) 5 % heterotsygootteja, näistä vain 1 näyttelylinjainen.

Koiraa, jolla on ollut välilevytyrään viittaavia oireita, ei tule käyttää jalostukseen.

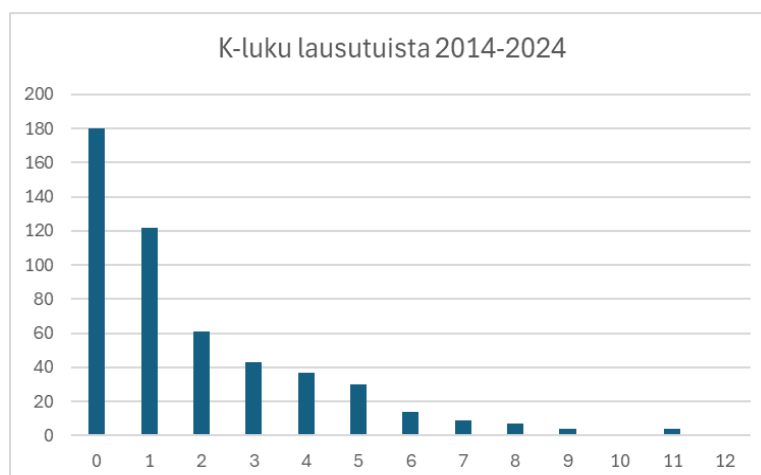
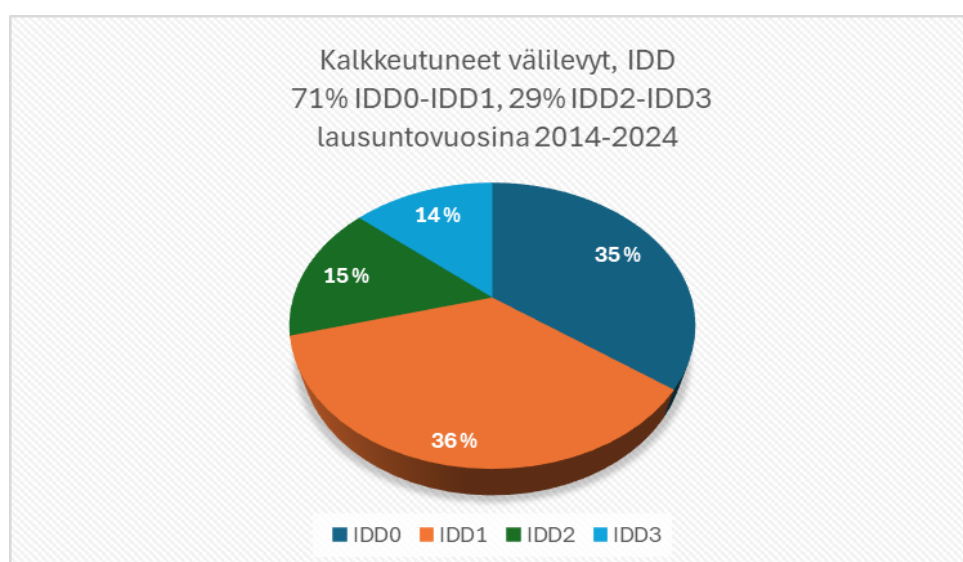
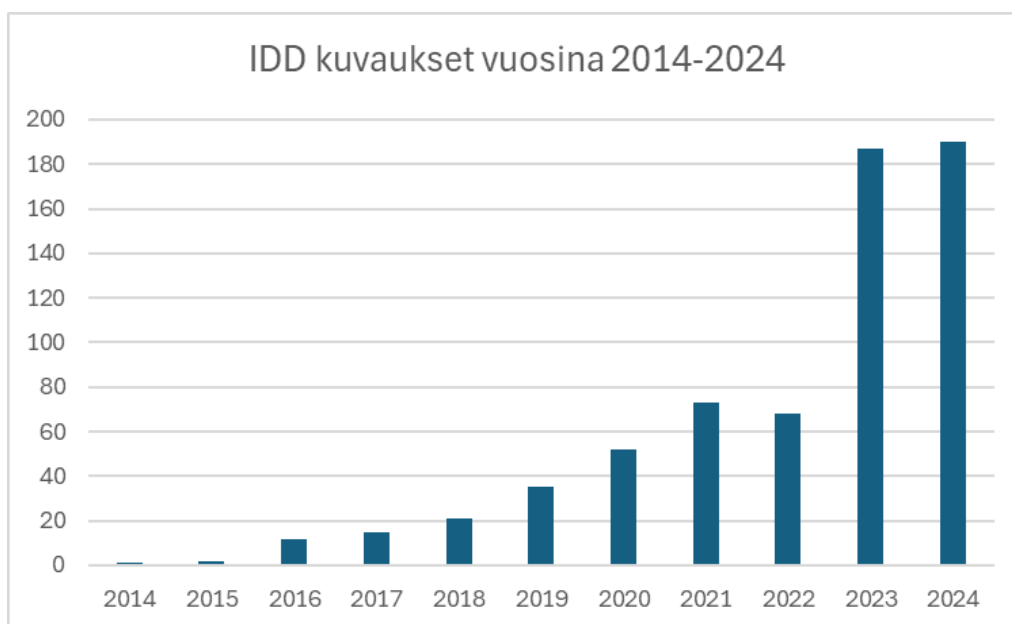
Cockerspanielit ry:n jalostuksen toimintaohjeessa on jo ollut suosituksena, että jalostukseen käytettäville koirille teetetäisiin laajat selkäkuvat ja geenitestattaisiin retrogeenin 12-FGF4 osalta.

Cockerspanielien selkäkuvausmäärät ovat lähteneet kasvuun vuoden 2022 jälkeen. IDD-lausunto kuuluu nykyään cockerspanieleiden laajaan selkätutkimukseen. Rotu on lisätty kondrodystrofisten rotujen listalle 1.1.2022.

Loppuvuodesta 2024 tehtiin cockerspanieleiden omistajille suunnattu kysely koiriensa selkäterveydestä. Kyselyyn tuli yhteensä 568 vastausta. 83,8 % vastasi, että koiran selkä ei ole heidän mielestään oireillut ja 16,2 % vastasi selän oireilleen.

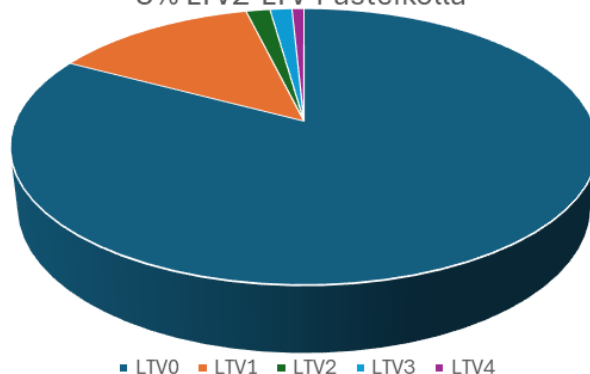
Kennelliiton terveystarkastuksen (2019–2024) tuloksien perusteella selän ongelmia oli ollut 15 koiralla ja muita oireita aiheuttavia tuki- ja liikuntaelinsairauksia 20 koiralla (408 vastaajaa). Cockerspanielit ry:n yleiseen terveystarkastukseen (2015–2024) oli ilmoitettu 2 selkävaivoista ja 2 luusto- ja nivelongelmista kärsivää koiraa.

2014–2024 kuvatuilla koirilla ei esiintynyt kalkkeutuneita välilevyjä lainkaan tai esiintyi vähäisessä määrin IDD0-1DD1 71 %. Välilevykalkkeutumia esiintyi IDD2 15 % ja IDD3 14 %. Rodulla ei esiinny vakava-asteisia nikama-epämuodostumia (V3-V4) eikä spondyloosia (SP3-SP4). Välimuotoista lanne-ristinikamasta suurin osa on normaaleja (LTV0-LTV1).

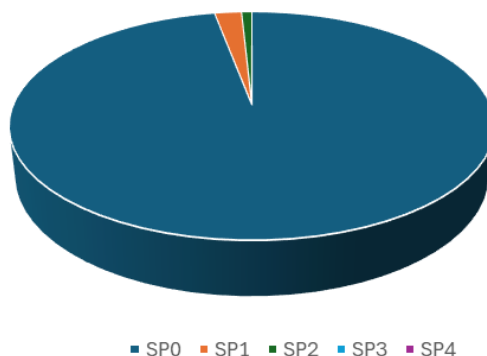

Muutamilla on annettu K-luku, vaikka virallista lausuntoa ei olekaan lausuttu. Näiden koirien K-luvut eivät ole mukana kaaviossa.

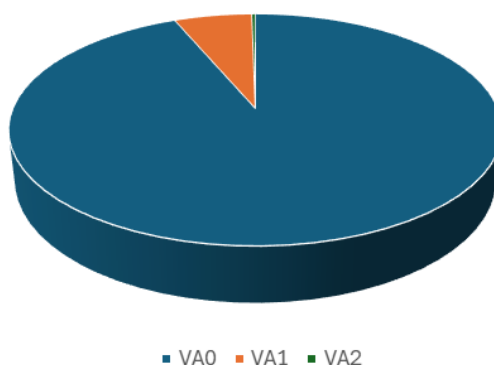
Välimuotoinen lanne-ristinikama, LTV
83% lausutuista vuosina 2014-2024 normaaleja.
3% LTV2-LTV4 asteikolla

Spondyloosi, SP,
97% lausutuista vuosina 2014-2024 puhtaita.
ei yhtään SP3 tai SP4

Nikamaepämuodostuma, VA,
94% lausutuista vuosina 2014-2024 normaaleja.
Ei yhtään VA3 tai VA4

Vuoden 2025 alusta jalostukseen toimintaohjeeseen on kirjattu, että jalostuskoirille tulee tehdä laajat selkäkuvat ja CDDY-retrogeenitesti. Kahta IDD3-tuloksen saanutta koiraa ei suositella yhdistettävän. Geenitestin tulos ei rajoita yhdistelmän käyttöä.

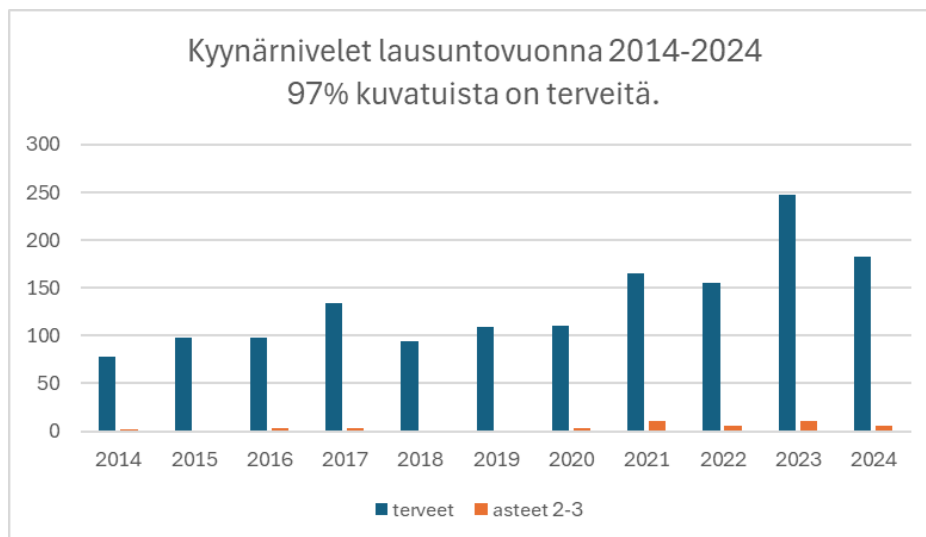
Näillä toimenpiteillä pyritään lisäämään selkäkuvattujen ja geenitestattujen koirien määrää ja saamaan lisää tietoa rodun selkäterveyden tilanteesta. Näiden toimenpiteiden lisäksi yhdistys järjestää mm. joukkoterveystarkastus- ja geenitestaustilaisuuksia, joilla kannustetaan ihmisiä tutkimaan koiriaan matalalla kynnyksellä.

Eturaajojen ongelmat

Luuston rakenne on polygeenisesti periytyvä ominaisuus. Kieroja eturaajoja tavataan satunnaisesti erityisesti käyttölinjaisilla koirilla. Jalostukseen käytettävän koiran eturaajojen tulee olla mahdollisimman suorat, jolloin kyynär- ja varttinäluu ovat oikeassa suhteessa toisiinsa. Cockerspanielille on mahdollista saada kyynärniveltä inkongruenssiläusunto. Tämä saattaa liittyä 12-FGF4 retrogeenin vaikutukseen. Tutkittu 225 koiraa vuosina 2014–2024. Jakauma näyttely- ja käyttölinjaisiin on melko tasan 50 % - 50 %, 11,5 % löytyy huomautettavaa, 1 operoitu kyynärnivele.

Kyynärnivelet

Cockerspanielilla voi esiintyä sekä kyynärnivelen kasvuhäiriöitä (ED) että myös nivelen inkongruenssista johtuvaa nivelrikkoa.

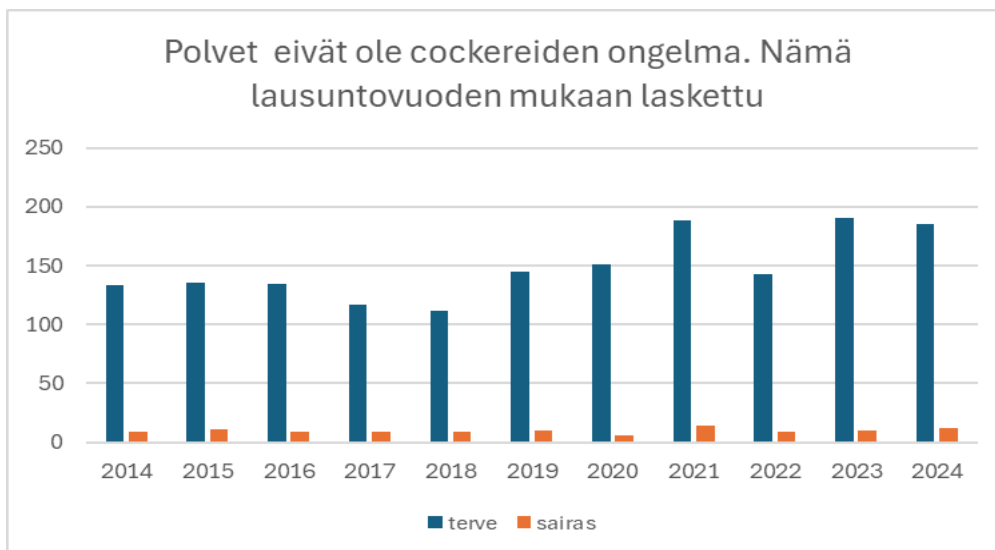

Patellaluksaatio eli polvilumpion sijoiltaanmeno

Polvinivelen rakenteelliset heikkoudet altistavat patellaluksaatiolle eli polvilumpion sijoiltaanmenolle. Cockerspanielilla lumpio siirtyy tavallisimmin lateraalisesti eli takaraajan ulkosivulle. Taustalla on takaraajan virheasento (reisiluu ja sääriluu eivät ole suorassa linjassa toisiinsa nähden, vaan kiertyneenä) tai reisiluun alapään luisen uran, jossa patellan tulisi pysyä, mataluus. Mahdollinen periytymismekanismi on polygeeninen. Polvilumpioluksaatiota esiintyy kannassamme jonkin verran ja viime vuosina jopa enenevässä määrin. Tiedossa on nuoria koiria, jotka on jouduttu leikkaamaan voimakkaan luksaation takia. Tietoisuus luksaatioiden esiintymisestä on kasvanut myös lisääntyneiden tarkastusten myötä.

Patellaluksaatio jaetaan vakavuusasteensa perusteella neljään asteeseen. Eläinlääkäri tutkii polvet tunnustelemalla. I-asteen luksaatio ei yleensä vaadi hoitoa, mutta vakavammat asteet kyllä. IV-asteessa lumpio on pysyvästi pois paikoiltaan. Oireina havaitaan liikkumisvaikeudet, jolloin koiran takaraaja hetkellisesti jää koukkuun eikä koira pysty astumaan raajalla (lumpio on tällöin pois paikoiltaan). Lumpion siirtyessä takaisin paikoilleen, koira jatkaa matkaansa normaalisti. Hoitona on leikkaushoito ja tarvittaessa lepo sekä kipulääkitys.

Koiraa, jolla on 2–4 asteen polvilumpioluksaatio, ei tule käyttää jalostukseen, 1 asteen polvilumpioluksaatio vain terveeksi todettuun kumppaniin yhdistäen.

Vuosina 2014–2024 93 % kuvatuista lausuntavuoden mukaan ovat terveitä. 1–4 asteisia vain 7 %, joista operoidaan vain noin 1 koiria joka toinen vuosi. Tutkittuja 1646 kpl.

Paradoksaalinen pseudomyotonia

Paradoksaalinen pseudomyotonia on lihassairaus, jossa koiran lihakset jäykistyvät äkillisesti. Oireet ilmenevät kolmen kuukauden – kahden vuoden iässä. Episodin oireet kestävät useimmiten muutaman minuutin ja helpottavat levolla. Oireiden esiintymistiheys vaihtelee, enimmillään jopa 15 kertaa päivässä. Oireiden vakavuus ja esiintymistiheys voivat iän myötä helpottaa tai pysyä stabiilina. Oireita laukaisevia ärsykeitä (triggereitä) välttämällä oireita on pystytty välttämään tai vähentämään. Fyysinen rasitus on raportoitu yleisenä triggerinä – osalla erityisesti kylmään ilmaan yhdistettynä. Sairaus on löydetty cockerspanieleilta ja englanninspringerspanieleilta.

Geenitesti on tullut kaupalliseen käyttöön vuonna 2023 (Canine Genetic Testing). Huhtikuussa 2024 laboratorio on testannut yhteensä 443 cockerspanielia, joista 75 (16,9 %) on ollut kantajia ja 1 (0,2 %) sairaa. Mutaatiota esiintyy ainakin käyttölinjaisilla. Suomalaisia koiria on 1 testattu terveeksi.

Käyttö- ja sekalinjaisissa pentueissa vähintään pentueen toisen vanhemman tulee olla geenitestattu terveeksi tai vanhempiensa geneettisten statusten perusteella terve, jotta sairaiden pentujen syntyminen estetään.

5. Veri- ja immunologiset sairaudet

Immuunivälitteinen hemolyyttinen anemia (AIHA, IHA tai IMHA) ja trombositopenia

Punasolujen hajoamiseen johtavaa hemolyyttista anemiaa ja trombositopeniaa eli verihiutalekattoa esiintyy rodulla muihin rotuihin verrattuna usein, joten on todennäköistä, että rodulla on geneettinen alttius sairauksien kehittymiseen. Tavallisimmin sairastuva koiria on keski-ikäinen narttu. Taustalla on elimistön immuunipuolustuksen virheellinen toiminta, jonka seurauksena elimistön puolustusolut alkavat tuhota veren punasoluja ja/tai trombositteja, jotka hajoavat. Seurauksena on anemia ja/tai verenvuototaipumus.

IMHA:sta esiintyy kahta muotoa, hankittua ja idiopaattista, jolloin sairauden aiheuttaja jää epäselväksi. Hankitussa muodossa immuunipuolustuksen poikkeuksellisen toiminnan laukaisijana toimii jokin ulkoinen tekijä, kuten rokotus, jokin muu sairaus tai lääkehoito. Oireet ovat väsyminen, huonovointisuus, oksentelu, limakalvojen kalpeus ja myöhemmin keltaisuus. Koiria on usein kuumeinen. Jos koiralla on samanaikaisesti myös immuunivälitteinen trombositopenia, voidaan limakalvoilla nähdä myös pistemäisiä verenvuotoja. Hoitona molempiin sairauksiin käytetään immuunivasteen toimintaa hillitsevää lääkitystä. Koiria voi joutua käyttämään lääkitystä loppuelämänsä ajan. Vaikeimmissa tapauksissa voidaan joutua turvautumaan myös veren antamiseen ja molemmat sairaudet voivat johtaa koiran menehtymiseen. Narttukoirat on hyvä steriloida, sillä kiiman aiheuttaman hormonaalisen stressin on epäilty olevan yksi sairauden laukaisevista tekijöistä.

Jalostustoimikunta keräsi 1990-luvun lopulla Yliopistollisen eläinsairaalan opiskelijoiden avustuksella sukutauluja sairaalan potilasaineistossa olevilta IMHA:ta ja/tai trombositopeniaa sairastaneilta koirilta. Sukutauluja saatiin 13 koiralta. Terveystarkastuksessa IMHA ilmeni vuosina 2005–2008 kahdella koiralla ja vuosina 2009–2014 kolmella koiralla. Lisäksi ilmoitettiin kahdesta trombositopeniaa sairastaneesta koirasta. Kennelliiton terveystarkastuksen mukaan (408 koiraa, 2019–2024) 22 koiralla oli todettu immuunijärjestelmän sairaus.

Addisonin tauti eli lisämunuaisen vajaatoiminta

Addisonin tautia eli lisämunuaiskuoren vajaatoimintaa esiintyy satunnaisesti yksittäisillä yksilöillä monista eri roduista. Joissakin roduissa esiintyminen on keskitasoa yleisempää. Addisonin taudin taustalla on yleensä lisämunuaiskuoreen kohdistuva immunologinen reaktio, joka tuhoaa steroidihormoneja tuottavaa kudosta. Solutuho johtaa steroidihormonien vajaa tuotantoon. Vajaatoiminnan oireita ovat mm. väsymys, voimattomuus, oksentelu, ruokahaluttomuus, masentuneisuus ja laihtuminen. Oireille on tyypillistä parempien ja huonompien kausien vaihtelu. Hoitona on elinikäinen puuttuvien hormonien korvaushoito kortikosteroidi- ja/tai mineralokortikosteroidivalmisteilla.

Terveyskyselyssä 2005–2008 ilmoitettiin yhden koiran sairastuneen Addisonin tautiin ja 2009–2014 kyselyssä tapauksia ilmoitettiin kaksi. Kennelliiton terveystutkimuksessa 2019–2024 1 Addisonintauti ilmoitus. Jalostustoimikunnalle ilmoitettu tai luettu Koiranetistä 4 tapausta.

SLO eli Symmetrical lupoid onychodystrophy

SLO on autoimmuunisairaus, joka vaurioittaa koiran kynsiä. Tyypillisimpiä oireita ovat useamman kynnen vaurioituminen ja irtoaminen sekä kynsien tulehtuminen. Muutoin koira voi olla täysin hyvävointinen. Diagnoosi varmistetaan kynnen histologisella tutkimuksella (patologi tutkii kynnen). Pahimmissa tapauksissa sairaus vaatii kynsien amputoimisen.

Jalostustoimikunnalle on ilmoitettu 9 kpl SLO tapauksia. Kennelliiton terveystutkimuksessa (2019–2024) on maininta SLO:sta.

Mikään yksittäinen hoitomuoto ei ole osoittautunut tehokkaaksi kaikille SLO:ta sairastaville koirille. Hoidon alussa keskitytään kivun hallintaan ja osittain irronneiden kynsien poistoon anestesiassa. Vaurioalueiden hygieniasta huolehditaan esimerkiksi pesuun tai paikallishoitovalmisteilla. Koska yksittäisillä koirilla on todettu ruoka-aineyleherkkyys SLO:n laukaisevana tekijänä, saatetaan tehdä eliminaatiodieetti ruoka-aineallergian diagnosoimiseksi tai poissulkemiseksi. Ruokavaliolla ei valtaosalla ole vaikutusta kynsisairauteen. Välttämättömillä rasvahapoilla on joissakin tapauksissa osoitettu olevan apua oireisiin. Valtaosalle aloitetaan lääkehoito, joka valitaan tapauskohtaisesti.

SLO:ta sairastavaa koiraa ei tule käyttää jalostukseen.

Mastikatorinen myosiitti eli purulihasten immuunivälitteinen tulehdus

Mastikatorinen myosiitti (MMM) tarkoittaa purulihasten immuunivälitteistä tulehdusta. Sairaudessa elimistö tuottaa vasta-aineita purulihasten lihassäikeitä vastaan. Purulihasten lihassolutyyppi on erilainen kuin esimerkiksi raajan lihaksissa, minkä vuoksi vasta-aineet eivät käynnistä tulehdusreaktiota muualla kuin purulihaksissa. Diagnoosi varmistetaan mittaamalla koiran verestä kyseiset vasta-aineet. Oireina on pään ja suun alueen kipu ja myöhemmin suun avaamisen ongelmat, jolloin koira ei pysty syömään eikä juomaan.

Terveyskyselyssä 2009–2014 ilmeni yksi tapaus ja muita yksittäisiä tapauksia on tullut jalostustoimikunnan tietoon pääsääntöisesti käyttölinjaa edustavissa koirissa. Erityisesti verihäiriötauti ja/tai immunologista anemiaa sairastavien koirien tietojen keräystä jatketaan edelleen mahdollisen perinnöllisen taustan selvittämiseksi.

Mihinkään immunologiseen sairauteen sairastunutta koiraa ei tule käyttää jalostukseen.

Haimatulehdus

Haimatulehduksessa haiman omat entsyymit aktivoituvat virheellisesti ennenaikaisesti jo haimassa ja tuhoavat haiman soluja. Tämän seurauksena haiman toimintakyky laskee entsyymeitä tuottavan kudoksen kuolioitessa. Vakavissa tapauksissa kudostuho etenee viereisiin elimiin saakka.

Haimatulehduksen laukaisevia syitä voivat olla jotkin lääkkeet, muut sairaudet, liian rasvainen ruokavalio ja ohutsuolen sisällön kulkeutuminen haimatiehyitä pitkin haimaan. Nopea ruokavalionmuutos, kuten koiran pääsy kinkunrasvojen tai muiden rasvaisten ruuanjätteiden kimppuun, on riskitekijä. Rodun kotimaassa on havaittu myös kroonista sairauden muotoa, johon saattaa myös liittyä diabetes mellitus. Oireita ovat ripuli ja vatsan alueen kipu. Cambridgen yliopisto kerää sairastuneista cockerspanieleista näytteitä kehittääkseen sairauden diagnostiikkaa ja selvittääkseen geneettistä taustaa.

Terveyskyselyssä 2009–2014 ilmoitettiin kahdesta haimatulehdukseen sairastuneesta koirasta. Lisäksi kirjoittajan hoidossa on ainakin yksi iäkäs cockerspanieli, jolla on mitattu toistuvasti korkea CPL-arvo jo viimeisten 1,5 vuoden ajan. Kennelliiton terveystutkimuksen mukaan (408 koiraa, 2019–2024) 2 ilmoitusta haimatulehduksesta.

6. Hermoston ja aistielinten sairaudet

Epilepsia

Epilepsia on toistuvia kohtauksia aiheuttava aivojen sähköisen toiminnan häiriö. Epilepsia on koiran yleisin neurologinen sairaus. Kohtauksien luonne vaihtelee ja koiralla voi olla tajunnan, motoriikan, sensorisen toiminnan, autonomisen hermoston ja/tai

käyttäytymisen häiriöitä. Kohtauksen aikana koira voi olla tajuissaan tai tajuton. Jos koko koira kouristelee, puhutaan yleistyneestä kohtauksesta. Kohtaus voi esiintyä myös paikallisena, jolloin vain yksi lihasryhmä, esimerkiksi koiran raaja tai raajat kouristelevat. Paikallisalkuinen kohtaus voi laajeta yleistyneeksi kohtaukseksi. Kohtauksen luonne riippuu purkauksen lähtöpaikasta aivoissa ja sen leviämisestä. Perinnöllinen epilepsia voi alkaa missä iässä hyvänsä. Samantyyppisiä kohtauksia voivat aiheuttaa myös muut sairaudet kuin epilepsia. Epilepsiadiagnoosi pohjautuu muiden sairauksien poissulkemiseen.

Epilepsiaa ei voida parantaa, jollei sen syytä voida poistaa. Tällöin koira tarvitsee lääkitystä koko loppuelämänsä ajan. Lääkityksen aloituspäätökseen vaikuttaa kohtauksien esiintymistiheys ja vakavuus. Lääkityksen avulla epilepsiakohtausten esiintymistä voidaan harventaa, kohtauksia lieventää ja niiden kestoa lyhentää. Joskus kohtaukset saadaan lääkityksellä kokonaan loppumaan. On todennäköistä, että suurimmalla osalla rotuja alttiutta kohtausten syntyyn periytyy polygeenisesti. Epilepsian esiintyvyys koiralla lajina on noin 0,5–1 %.

Epileptisiä tai muita kohtauksia esiintyi 3 %:lla molempien terveystarkastusjaksojen koirista. Lisäksi yhdellä koiralla epäiltiin poissaolo-kohtauksia. Kennelliiton terveystarkastuksen mukaan (408 koiraa, 2019–2024) 98 %:lla vastanneiden henkilöiden koirista ei ole todettu hermostollisia sairauksia, kuitenkin jalostustoimikunnalle tai KoiraNet kuolleisuustilaston mukaan on ilmoitettu 8 koiraa.

Epilepsiaa sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Samoin on vältettävä sellaisten riskilinjojen yhdistämistä, joiden tiedetään tuottaneen epileptikoita. Koiraa, joka on tuottanut epileptikkojälkeläisen, ei tule käyttää uudelleen jalostukseen.

Tois- tai molemminpuolinen kuurous

Synnyynnäinen kuurous ei ole tavatonta ja lähes kaikissa koiraroduissa tavataan silloin tällöin kuuroja pentuja. Kaikilla koirilla täyskuurouden esiintyvyys on aineistosta riippuen 0,25–0,8 %, mutta tietyillä roduilla se on muita yleisempää (dalmatiankoira, englanninsetteri, bullterrieri, cockerspanieli).

Cockerspanielilla toispuoleisesti tai täysin kuurojen osuus amerikkalaisessa aineistossa on 8,7 %. Kuurous voi johtua perimästä tai se voi olla hankittua. Se voi johtua aistimisen ja hermoston häiriöstä tai viestin kulun ongelmista. Tavallisin synnyynnäinen muoto koiralla on perinnöllinen aistinsolujen toiminnasta johtuva kuurous. Se yhdistyy usein turkin valkoiseen väritykseen - cockerspanielilla turkin valkolaikkaisuuden aiheuttavaan resessiiviseen piebaldismi-geeniin (white spotting -geeni). Hankittu, myöhemmällä iällä alkava viestin kulun häiriöstä johtuva kuurous liittyy rodulla usein kroonisiin korvatulehduksiin.

Maassamme on viime vuosina enenevässä määrin löytynyt kirjavia cockerspanieleita, jotka ovat osoittautuneet BAER-testissä (brainstem auditory evoked response) molemmin tai toispuoleisesti kuuroiksi. Muun muassa taipumuskokeissa ja luonnetesteissä havaittuja ”ei reagoi laukaukseen” koirien omistajia on kehoitettu viemään koiransa tarkempaan tutkimukseen. Kennelliiton terveystarkastuksen mukaan (408 koiraa, 2019–2024) vastanneiden henkilöiden koirista on 1 maininta kuuroudesta. *Synnyynnäiseen kuurouteen on kiinnitettävä huomiota ja jalostuksessa tois- tai molemminpuoleisesti kuuroa koiraa ei tule käyttää jalostukseen.*

Adult Onset Neuropathy (AON)

Missourin yliopiton genetiikan tutkimusryhmä löysi resessiivisesti periytyvän neurologisen sairauden, joka aiheuttaa takaraajojen huojuvaa käyntiä ja koordinaatio-ongelmia. Mutaatio esiintyy näyttelylinjassa. Koira seisoo normaalia leveämmässä haara-asennossa ja sen kintereet kääntyvät kohden maata. Heikkous etenee vähitellen ja saattaa esiintyä lopuksi myös eturajoissa ja johtaa liikuntakyvyttömyyteen; tässä vaiheessa voi myös esiintyä nielemisvaikeuksia. Oireet puhkeavat tavallisimmin 7,5–9 vuoden iässä ja etenevät hitaasti seuraavien vuosien kuluessa. OFA tarjoaa geenitestiä.

Yhteensä 74 suomalaista koiraa on geenitestattu ja annettu tieto jalostustoimikunnalle: terveitä 63 (85 %), kantajia 8 (11 %) ja sairaita 3 (4 %). Vajaa puolet koirista on ollut puutteellisesti identifioituja testaushetkellä.

Näyttely- ja sekalinjaisissa pentueissa vähintään pentueen toisen vanhemman tulee olla geenitestattu terveeksi tai vanhempiensa geneettisten statusten perusteella AON-terve, jotta sairaiden pentujen syntyminen estetään.

Acral Mutilation Syndrome (AMS)

AMSia sairastava koira kalvaa raajojen ääriosa (kynnet, varpaat ja päkiät, häntä), mikä johtaa niiden vaurioitumiseen. Oireet alkavat 3–12 kk ikään mennessä. Periytyy peittyvästi (resessiivisesti).

Suomessa on (2015 ensimmäinen) testattu koira. Yhteensä 361 suomalaista koiraa on geenitestattu ja annettu tieto jalostustoimikunnalle: terveitä 311 (86,5 %), kantajia 48 (13 %) ja sairaita 2 (0,5 %). Esiintyy kaikissa linjoissamme. Vuonna 2024 geenitestituloksia on alettu kirjata myös KoiraNet-jalostustietojärjestelmään.

Vähintään pentueen toisen vanhemman tulee olla geenitestattu terveeksi tai vanhempiensa geneettisten statusten perusteella AMS-terve, jotta sairaiden pentujen syntyminen estetään.

7. Kasvainsairaudet

Kennelliiton terveystutkimuksen (408 koiraa, 2019–2024) mukaan 89 % koirista ei ole todettu kasvainsairauksia, kuitenkin jalostustietokannan kuolinsyytilaston mukaan vuosina 2014–2024 20 % cockerspanieleista on kuollut tai lopetettu kasvainsairauksien takia. Agrian rotuprofilissa kasvainsairaudet ovat rodun toiseksi yleisin kuolinsyy, mutta rodulla oli muita koiria pienempi riski kuolla kasvainsairauteen. On huomioitava, että Agrian aineistossa vanhat koirat ovat aliedustettuja, eli aineisto kuvaa lähinnä nuorten ja aikuisten koirien kuolinsyytä.

8. Virtsaelinten sairaudet

Struviittikide/kivi (MAP tai ammonium magnesiumfosfaattikide/kivitauti)

Kennelliiton terveystutkimuksen mukaan (408 koiraa, 2019–2024) on maininta virtsakiteistä tai -kivistä 3,4 %:lla. Tavallisin esiintuloikä on 2–8 vuotta. Sairaus on nartuilla yleisempää kuin uroksilla. Struviittikiteiden esiintyminen voi myös liittyä samanaikaiseen virtsarakontulehdukseen (2,7 %).

Familiaarinen nefropatia (autosomaalinen resessiivinen perinnöllinen nefropatia) FN

Familiaarinen nefropatia johtaa munuaisten kuorikerroksen rappeutumiseen. Taustalla on munuaisen glomerulaarisen basaalimembraanin häiriö, joka johtuu tyyppi IV kollageenin muutoksesta. Sairaus tulee esiin 6 kk iästä alkaen aina 2 vuoden ikään saakka. Koiralla on proteiinia virtsassa ja vähitellen etenevä krooninen munuaisten vajaatoiminta. Sairaus johtaa koiran menehtymiseen.

Varmistettuja tapauksia ei ole viime vuosina maastamme löytynyt. Vuonna 2007 tutkimusryhmä Texas A&M yliopistosta (Davidson et al.) selvitti sairauden taustalla olevan geenin (COL4A4) ja siinä yhden emäksen (no. 115) muuttumisen johtavan sairastumiseen. Löytö johti geenitestin kehittämiseen sairausgeenin kartoittamiseksi.

Tutkittuja koiria on 650, joista terveitä 644 (99 %), kantajia 6 (1 %) Sairaaksi testattuja ei ole. Vuonna 2024 geenitestituloksia on alettu kirjata myös KoiraNet-jalostustietojärjestelmään.

Vähintään pentueen toisen vanhemman tulee olla geenitestattu terveeksi tai vanhempiensa geneettisten statusten perusteella FN-terve, jotta sairaiden pentujen syntyminen estetään.

9. Ruuansulatuselimistön sairaudet

Krooninen hepatiitti

Kansainvälisissä tutkimuksissa cockerspanieleilla on todettu alttius krooniselle hepatiitille ja lisäksi rodun edustajat sairastuvat usein aiemmin kuin muiden rotujen edustajat (Webster ym. 2019).

Jalostustietojärjestelmään maksan vajaatoiminta on ilmoitettu kuolinsyyksi vajaalle 30 cockerspanielille (<1 %), mutta kaikissa tapauksissa vajaatoiminnan taustalla ei ole välttämättä krooninen hepatiitti. Joukossa on mm. maksashuntti ja IMHA:a seurannut maksan vajaatoiminta. Joukossa on myös koira, jolla lisätietojen perusteella autoimmuuni hepatiitti.

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Suomessa suurimmat kuolinsyyt ovat kasvainsairaudet 21,8 % sekä vanhuuden heikkous 21,6 %. Nuorimpana cockerspanieli menehtyy käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi lopetettuna sekä Immunologisen- tai hengitystiesairauden vuoksi n. 5 vuotiaana. Rodun keskimääräinen elinikä oli 2020 alussa 10,3 vuotta. Elinikä on edelleen lievästi noussut 10,5 vuoteen mikä on jo kohtuullinen ikä keskikokoiselle koiralle.

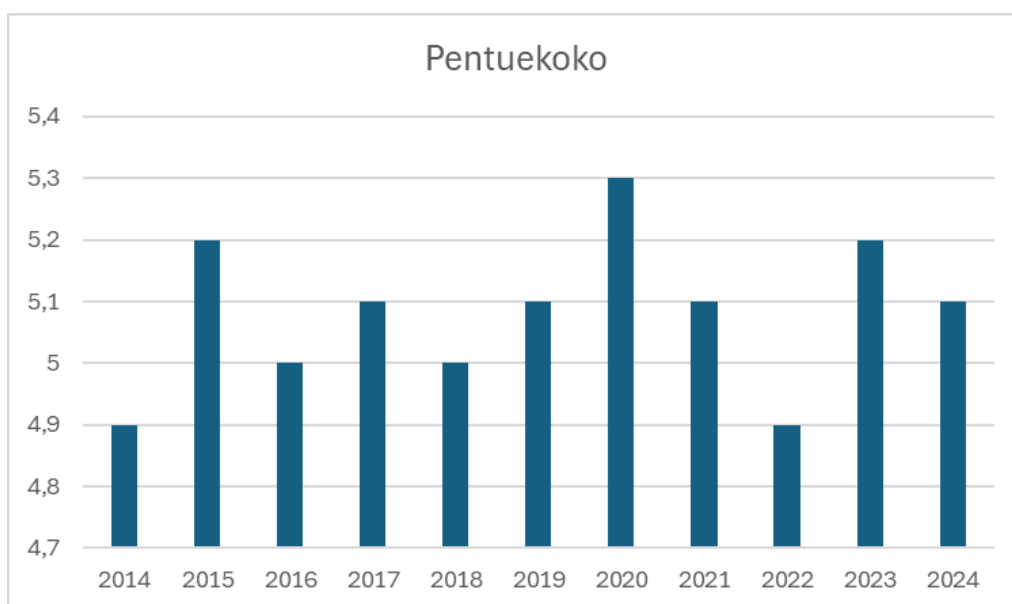
Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä
Hengitystiesairaus	8 vuotta 1 kuukautta	10
Hermostollinen sairaus	8 vuotta 0 kuukautta	32
Iho- ja korvasairaudet	8 vuotta 5 kuukautta	45
Immunologinen sairaus	7 vuotta 9 kuukautta	59
Kadonnut	7 vuotta 0 kuukautta	4
Kasvainsairaudet, syöpä	10 vuotta 6 kuukautta	567
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	9 vuotta 7 kuukautta	76
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	10 vuotta 3 kuukautta	169
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	4 vuotta 0 kuukautta	104
Luusto- ja nivelsairaus	6 vuotta 9 kuukautta	76
Maksan ja ruuansulatuskanavan sairaus	8 vuotta 9 kuukautta	102

Muu sairaus, jota ei ole listalla	8 vuotta 8 kuukautta	171
Pennun synnynnäinen vika tai epämuodostuma	1 vuotta 0 kuukautta	8
Petovahinko	1 vuotta 4 kuukautta	1
Selkäsairaus	8 vuotta 2 kuukautta	57
Silmäsairaus	9 vuotta 6 kuukautta	12
Sisäeritysrauhasten sairaus	9 vuotta 4 kuukautta	23
Sydänsairaus	9 vuotta 8 kuukautta	108
Synnytysvaikeus	2 vuotta 5 kuukautta	1
Tapaturma tai liikennevahinko	4 vuotta 6 kuukautta	100
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	12 vuotta 10 kuukautta	632
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	10 vuotta 1 kuukautta	106
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	9 vuotta 11 kuukautta	701
Kaikki yhteensä	9 vuotta 11 kuukautta	3164

25.2.2025 Lähde: Kennelliiton Koiranet jalostustietojärjestelmä

4.3.4 Lisääntyminen

Keskimääräinen pentuekoko

Astuminen

Urosten libido on pääsääntöisesti hyvä ja ne astuvat melko hyvin.

Tiinehtyminen

Cockerspanielinartut tiinehtyvät yleensä ilman ongelmia. Yksittäisiä tyhjäksi jäämisiä tapahtuu silloin tällöin, todennäköisesti väärän astutusajankohdan takia.

Juoksuaikoihin liittyvistä ongelmista oli terveyskyselyssä mainittu mm. juoksuajan jälkeinen vetämättömyys, muutaman päivän ajan juoksun alussa ilmenevä levottomuus, juoksujen välin pidentyminen vanhemmiten, valeraskauksien ilmeneminen pelkästään nisien turvotuksena ja erittäin runsaat ja kivuliaat juoksut. Valeraskautta esiintyi 21 %:lla kyselyn koirista, joista osalla vain kerran tai silloin tällöin ja osalla joka juoksun jälkeen. Kuitenkin vain 7 nartulla 80:sta esiintyi valeraskautta joka juoksun jälkeen.

Synnyttäminen

Cockerspanielit synnyttävät pääsääntöisesti ilman ongelmia. Yksittäisiä keisarinleikkauksia joudutaan rodulla tekemään satunnaisesti (pienet tai hyvin suuret pentueet riskinä). 19 % terveyskyselyn nartuista on synnyttänyt pentueen tai useampia pentueita, kuitenkin korkeintaan kolme pentuetta. Niistä keisarinleikkauksella on syntynyt kaksi pentuetta, joista molemmat samalle nartulle. Lähes kaikki synnyttäneet nartut olivat hoitaneet pentunsa hyvin

Pentujen hoitaminen

Nartut hoitavat pentunsa itse suurimman osan ollessa erinomaisia ja huolehtivaisia äitejä. Erittäin harvoin esiintyy kuitenkin narttuja, jotka ovat välinpitämättömiä pennuistaan tai jopa aggressiivisia niille.

Pentukuolleisuus

Pentukuolleisuutta esiintyy jonkin verran.

Synnynnäiset viat ja epämuodostumat

Piilokiveksisyys

Jos koiralla jää laskeutumatta molemmat tai toinen kives kivespussiin, puhutaan piilokiveksisyydestä. Jalostustietokannan mukaan kivekset puutteelliset tai poistetut 2014–2024 vuosina tutkituista koirista 8% Todellisuudessa % on huomattavasti korkeampi. Kivespuutokset periytyvät todennäköisesti resessiivisesti ja myös narttu voi periä tätä ominaisuutta.

Kivesvikaista koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Useita samanaikaisia silmän rakenteen häiriöitä

Perinnöllistä taustaa ei tunneta tilalle, jossa samanaikaisesti voi esiintyä **pienisilmäisyyttä** eli mikroftalmiaa, **PPM:tä** (persistentti pupillary membrane) ja **synnynnäistä kaihia**. Tällainen silmä on usein sokea.

Varvasanomalia

Koiralla on molempien tai vain toisen etutassun uloin (joskus harvoin sisin) varvas surkastunut. Varvas kasvaa normaalisti noin 3 kk ikään saakka, mutta lopettaa kasvunsa sen jälkeen, jolloin vika huomataan usein noin 4 kk iässä. Periytymismalli on todennäköisesti resessiivinen tai polygeeninen. Koira oppii kyllä tällaisella tassulla liikkumaan hyvin, mutta rasittaa koiran etuosan rakennetta.

Koiraa, jolla on surkastuneita varpaita, ei saa käyttää jalostukseen.

Purentaviat

Uudemman terveystarkastuksen mukaan 5,6 %:lla on purentavikaa. Rodulla esiintyy sekä ylä- että alapurentaa. Näiden lisäksi esiintyy myös ahdasta alaleuan purentaa ja vino- taikka ristipurentaa. Purentavioille ei ole pystytty esittämään varmaa periytymismallia, mutta polygeeninen periytyminen lienee todennäköisin. Pennuilla alaleuka kasvaa viimeiseksi, joten lievästi kitalaen reunaan osuva alakulmahammas ja siitä johtuva hieman tiukka purenta korjaantuu useimmiten pennun kasvaessa.

Purentavikaista tai vakavasti hammaspuutoksista koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Huuli- ja kitalakihalkio

Kitalakihalkioita esiintyy rodussa jonkin verran, huulihalkioita vähemmän. Jossakin pentueissa on ollut useitakin kitalakihalkioisia pentuja (kaikissa jalostuslinjoissa). Periytymismekanismi ei ole tiedossa ja ympäristötekijöillä lienee myös vaikutusta. Kitalakihalkiopennut lopetetaan usein heti, kun vika huomataan, mutta jos koira elää aikuiseksi, sitä ei saa käyttää jalostukseen.

Häntämutka

Mutkien aste vaihtelee siansaparomaisesta sykeröstä aina juuri ja juuri tunnettavissa oleviin yksittäisiin pieniin mutkiin hännän päässä. Samassa pentueessa voi olla yksi tai useampi mutkahäntä. Pahimmillaan mutka voi olla koiran selkärangassa. Terveystarkastuksen perusteella häntämutkia oli muutamalla koiralla.

Selvästi mutkahäntäistä koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Ulkomuotoon liittyvät anatomiset piirteet, jotka altistavat rodun yksilöt sairauksille tai lisääntymis- ja hyvinvointiongelmille. Rodulla esiintyy liiallista löysää nahkaa, joka altistaa huulipoimutulehdukselle sekä avoimille, roikkuville silmäluomille. Liian kapeita alaleukoja esiintyy ja sen seurauksena myös kulmahampaiden painumista kitalakeen. Cockerspanieli on kondrodystrofinen rotu (kromosomin 12 FGF4-retrogeeni, CDDY), mikä lyhentää raajojen pituutta lievästi ja voi osaltaan vaikuttaa eturaajojen kääntymiseen/kierouteen sekä kyynärnivelen inkongruenssiin. Näyttelyarvostelujen perusteella sitä esiintyy käyttölinjoissa.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Keskeisimmät ongelmakohdat ja niiden mahdollisia syitä

Cockerspanielin akilleen kantapää terveystarkastusten mukaan on edelleen vuodesta toiseen korvien ja ihon terveysongelmat. Huulipoimutulehduksen ja muiden ihotulehduksen esiintyminen näyttää laskeneen Kennelliiton terveystarkastuksessa 2019–2024

näkyisi kehitystä parempaan. Allergisiksi todettuja koiria aineistossa on suhteellisen vähän. Jalostuksessa on kiinnitettävä edelleenkin huomiota löysän nahan määrään, turkin määrään ja laatuun sekä korvien rakenteeseen. Avoimet roikkuvat silmäluomet altistavat toistuville silmätulehduksille. Rodussa esiintyy immunologisia sairauksia, erityisesti IMHA ja trombositopenia ovat rodulle tyypillisiä. Immuunivasteen toimintaa säätelevät DLA-alueen geenit, joiden mahdollisimman suuri monimuotoisuus vähentää sairastumisen riskiä. Rodulle ei ole aikanaan tehty DLA-geenialueiden monimuotoisuuden kartoitusta, mutta MyDogDNA määritysten perusteella cockerspanieli on kohtalaisen monimuotoinen rotu kolmine osittain erillisine jalostuslinjoina, joita voitaisiin hyödyntää tehokkaammin monimuotoisuuden ylläpidossa tai jopa lisäämisessä. Viimeisten vuosien aikana tehty käyttö- ja näyttelylinjan yhdistelmäpentueita (noin 3 %). Kirjava-yksivärisyhydistelmät ovat näyttelylinjassa kohtalaisen tavallisia (tehtyjä yhdistelmiä 15 %).

Lonkkaniveldysplasian esiintymistä voidaan edelleen vähentää jalostusvalinnoilla. Tilastojen valossa näyttää siltä, ettei lonkkaterveys ole jalostusvalinnoissa mitenkään merkittävässä osassa.

Seurataan selkien kuvausmäärien/tulosten kehitystä ja selkäterveyden tilaa kotimaassa mm. omistajille/kasvattajille suunnatuilla kyselyillä ja analysoidaan tilannetta säännöllisesti vuoteen 2030 asti. Seurataan rodun kotimaassa ja muualla tapahtuvaa tutkimusta ja niiden tuloksia (mm. Iso-Britanniassa on meneillään 13 500 cockerspanielin kattava tutkimus IDD:n osalta, jonka tuloksia ei kuitenkaan ole vielä julkaistu).

4.4. Ulkomuoto

4.4.1 Rotumääritelmä

Suomen Kennelliitto- Finska Kennelklubben ry

COCKERSPANIeli (ENGLISH COCKER SPANIEL)

Alkuperämaa: Iso-Britannia

Ryhmä: 8

FCI:n numero: 5

Hyväksytty: FCI 23.11.2012

Kennelliitto 4.6.2013

KÄYTTÖTARKOITUS: Ylösajava koira.

FCI:N LUOKITUS: Ryhmä 8 noutajat, ylösajavat koirat ja vesikoirat

alaryhmä 2 ylösajavat koirat

Käyttökoetulos vaaditaan.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Cockerspanieli tunnustettiin omaksi, fieldspanielista ja springerspanieleista erilliseksi rodukseen pian Englannin Kennelklubin perustamisen jälkeen 1873. Rodun alkuperäinen nimi oli 'cocking spaniel', joka pohjautuu sen käyttöön ylösajavana koirana lehtokurpan (woodcock) metsästyksessä. Kuten monissa muissakin metsästyskoiraroduissa myös cockerspanielilla on nykyisin havaittavissa eroja metsästys- ja näyttelykoirien välillä: näyttelykoirat ovat metsästäviä vankempia ja raskaampia.

YLEISVAIKUTELMA: Iloinen ja vankka metsästyskoira; sopusuhtainen ja tiivisrakenteinen.

TÄRKEITÄ MITTASUhteita: Säkäkorkeus on suunnilleen sama kuin etäisyys säästä hännäntyveen.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Iloinen luonne ja alati heiluva häntä kuvastavat koiralle tyypillistä touhukkuutta etenkin sen seurattessa jälkeä tiheäkasvuistakaan maastoa pelkäämättä. Lempeä, miellyttämisenhaluinen ja täynnä elämäniloa.

PÄÄ

KALLO-OSA:

Kallo: Hyvin kehittynyt ja selväpiirteinen, ei liian kevyt eikä karkea.

Otsapenger: Selvästi erottuva, sijaitsee kirsun kärjen ja niskakyhmyyn puolivälissä.

KUONO-OSA:

Kirsu: Riittävän iso mahdollistaen tarkan hajuaistin.

Kuono-osa: Suorakulmainen.

Leuat / hampaat / purenta: Leuat ovat vahvat. Täysihampainen, säännöllinen ja tiivis leikkaava purenta ts. yläetuhampaat peittävät tiiviisti alaetuhampaat ja ovat suorassa kulmassa leukoihin nähden.

Posket: Eivät ulkonevat.

Silmät: Täyteläiset, mutta eivät ulkonevat, tummanruskeat tai ruskeat, eivät koskaan vaaleat. Maksanruskeilla, "liver roan"-värisillä tai maksanruskea-valkoisilla sallitaan tumman pähkinäruskeat, karvapeitteen väriin sointuvat silmät. Ilme on älykäs ja lempeä, silti tarkkaavainen, valpas ja iloinen. Silmäluomet ovat tiiviit

Korvat: Pehmeät, lappumaiset, alas silmien tasolle kiinnittyneet, ohuet ja kirsun kärkeen ulottuvat. Korvat ovat pitkän, suoran ja silkkinen karvan peittämät.

KAULA: Kohtuullisen pituinen ja lihaksikas, kauniisti viistoihin lapoihin liittyvä. Ei löysää kaulanahkaa.

RUNKO: Vahva ja tiivis.

Ylälinja: Kiinteä ja vaakasuora, lantio hieman hännäntyveä kohti laskeva.

Lanne: Lyhyt ja leveä.

Rintakehä: Hyvin kehittynyt ja syvä, etuosastaan ei liian leveä eikä liian kapea. Kylkiluut ovat selvästi kaareutuneet.

HÄNTÄ: Hieman selkälinjan alapuolelle kiinnittynyt; ehdottomasti iloisesti liikkuva ja asennoltaan vaakasuora, ei koskaan ylös kääntynyt. Aiemmin yleensä typistetty (Huom. Suomessa typistyskielto).

Typistetty: Ei koskaan liian lyhyt eikä liian pitkä. Jos häntä on liian lyhyt tai liian pitkä, on vaikea havaita aina iloista hännän liikettä koiran työskennellessä.

Typistämätön: Hieman kaareva, keskipitkä ja oikeassa suhteessa runkoon, antaa kauttaaltaan tasapainoisen vaikutelman.

Ihannemittainen häntä ei ulotu kintereen alapuolelle. Häntä on tyvestään vahva ja kapenee kohti ohutta kärkeä; se on muun karvapeitteen tavoin hapsuttunut. Koiran työskennellessä häntä on eloisa ja asennoltaan selkälinjan tasolla, ei sitä ylempänä eikä koskaan niin alhaalla, että se viittaisi arkuuteen.

RAAJAT

ETURAAJAT: Vankkaluiset, suorat ja riittävän lyhyet antamaan mahdollisimman suuren voiman. Eivät kuitenkaan liian lyhyet, jolloin ne häiritsisivät tältä suurenmoiselta lintukoiralta vaadittavaa tehokasta liikuntaa.

Lavat: Viistot ja kuivat.

Etukäpälät: Tiiviit ns. kissankäpälät. Paksut päkiät.

TAKARAAJAT: Leveät, täyteläiset, hyvin lihaksikkaat ja vankkaluiset.

Polvet: Hyvin kulmautuneet.

Kintereet: Matalat mahdollistaen hyvän työntövoiman.

Takapäpälät: Tiiviit ns. kissankäpälät. Paksut päkiät.

LIIKKEET: Yhdensuuntaiset ja maatavoittavat, tehokas takaraajan työntö.

KARVAPEITE

Karva: Sileää, silkistä, ei koskaan karkeaa, laineikasta eikä kiharaa, ei liian runsasta. Eturaajat, runko ja takaraajat kintereiden yläpuolelta ovat selvästi hapsuiset.

Väri:

Yksiväriset: Musta, punainen, kulta, maksanvärinen (suklaa); musta tai maksanvärinen ruskein merkein (black-and-tan, liver-and-tan). Valkoista väriä hyväksytään vain pienenä laikuna rinnassa.

Kirjavat:

Kaksiväriset: mustavalkoinen, oranssivalkoinen, maksanruskeavalkoinen, keltavalkoinen; värit joko puhtaana tai pilkuttuneena (ticking).

Kolmiväriset: Mustavalkoinen ruskein merkein; maksanruskeavalkoinen ruskein merkein.

Kimoväriset (roan): Sinikimo (blue roan), oranssikimo (orange roan), keltakimo (lemon roan), maksanväri-kimo (liver roan); sinikimo tai maksanvärinen kimo ruskein merkein.

Muut kuin yllä mainitut värit tai värimerkit eivät ole sallittuja.

KOKO JA PAINO

Säkäkorkeus: Urokset noin 39–41 cm

Nartut noin 38–39 cm

Paino: Noin 13–14,5 kg.

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin sekä kykyyn toimia perinteisessä käyttötarkoituksessa.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

Vihaisuus tai arkuus

Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen.

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittyntä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin. Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.

Cockerspanielin rotumääritelmässä ei ole mitään liioiteltuja piirteitä, jotka altistavat koiran hyvinvointiongelmille.

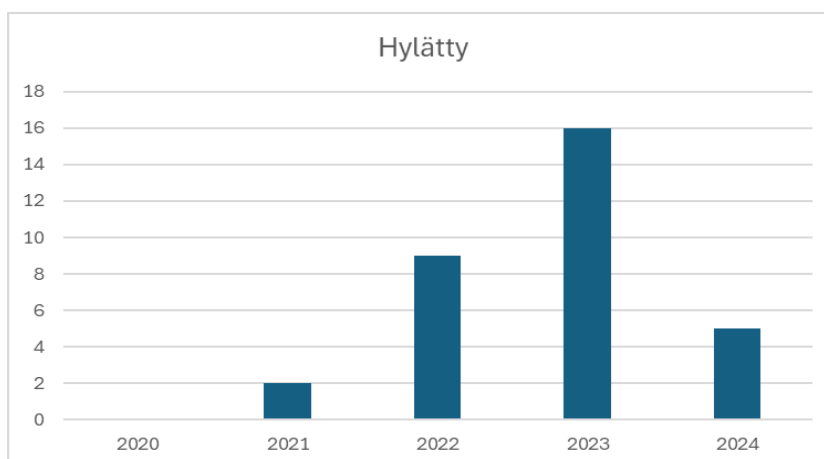
Suomalaisten cockerspanielien ulkomuodollinen tilanne näyttelylinjaisten osalta on perustasoltaan hyvä. Koirat mahtuvat pääsääntöisesti rotumääritelmän kokorajoihin, toki myös ääripäitä kokojen osalta löytyy. Luuston vahvuuksissa cockerspanieleilla on usein toivomisen varaa, enemmän näkyy liian kevyitä kuin voimakkaita. Cockerspanielilla kuuluu olla vankka luusto ja tilava runko, terve tasapainoinen rakenne ja liikunta.

Yleisesti ottaen terveyteen heikentävästi vaikuttavia ongelmia esiintyy vähän, suurimpana ehkä liiallinen nahka, syvät huulipoimut ja löysät silmäluomet sekä käyriä eturaajoja enimmäkseen käyttölinjaisilla.

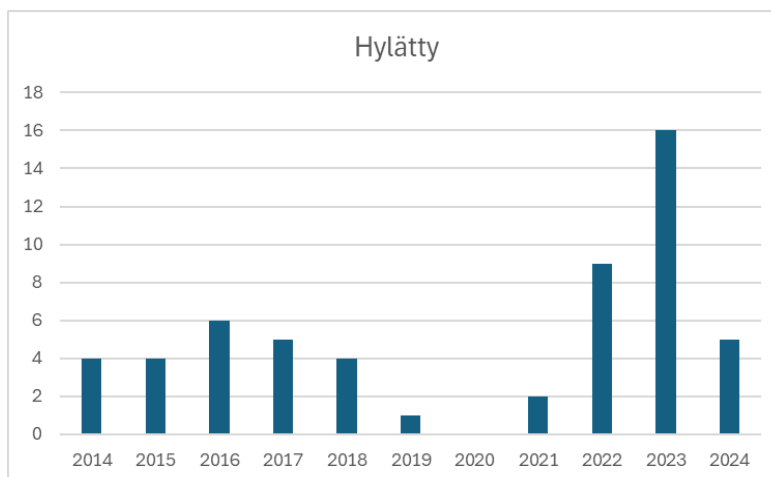
4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset

Rodun koirien näyttelykäynnit 2020-2024

	Rodun koirien näyttelykäynnit 2020-2024						
	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
2020							
Yhteensä	76% (291 tulosta)	22% (84 tulosta)	1% (5 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	381 tulosta
2021							
Yhteensä	71% (612 tulosta)	23% (199 tulosta)	4% (32 tulosta)	1% (9 tulosta)	1% (6 tulosta)	0% (2 tulosta)	860 tulosta
2022							
Yhteensä	76% (1519 tulosta)	19% (374 tulosta)	4% (77 tulosta)	1% (19 tulosta)	0% (4 tulosta)	0% (9 tulosta)	2002 tulosta
2023							
Yhteensä	72% (1514 tulosta)	22% (459 tulosta)	4% (83 tulosta)	1% (11 tulosta)	0% (7 tulosta)	1% (16 tulosta)	2090 tulosta
2024							
Yhteensä	74% (1371 tulosta)	21% (396 tulosta)	3% (63 tulosta)	1% (16 tulosta)	0% (6 tulosta)	0% (5 tulosta)	1857 tulosta

Näyttelyssä hylätyt arvosanan saaneet vuosina 2014–2024

Hylättyjä näyttelyssä yhteensä 32 vuosina 2020–2024. Yleisin syy saada hylätty laatuarvostelu oli (15) epätyypillinen ulkomuoto (käyttölinjainen) Seuraavaksi yleisin syy (8kpl) epätyypillinen Luonne (murinaa ja pureminen). Kolmanneksi yleisin syy on kulmahampaiden asentovirheet (5 kpl). Neljänneksi yleisin syy Vinopurenta (2). Viidenneksi yleisin syy on pelokkuus (1) ja rakennevirhe (1). Vuonna 2020 1 koira saanut pentuluokassa maininnan ”Pöydällä näykkäisi tuomaria.”

Ulkomuodon jalostustarkastukset

Rodulle on laadittu rodun ulkomuodon ihanneprofiili ja se on hyväksytty Suomen Kennelliitossa 1.10.2018. Vuonna 2018 pidettiin jalostustarkastus Oulussa (7 koira). Ulkomuodon ihanneprofiili päivitetty 31.10.2024.

Vuonna 2024 järjestettiin jalostustarkastus Hyvinkäällä (1 koira) ja Kajaanissa (4 koira). Jalostustarkastuksia on tarkoitus jatkaa vuosittain, mahdollisesti useampia eri puolella Suomea.

4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Cockerspanieli on jakautunut ulkomuodollisesti toisistaan poikkeaviin kahteen linjaan, joita yleisesti nimitetään käyttölinjaksi ja näyttelylinjaksi. Käyttölinjaiset cockerspanielit eroavat ulkomuodoltaan näyttelylinjaisista koirista mm. mittasuhteiltaan. Käyttölinjaisilla on niukemmin, mutta helppohoitoisempaa karvaa sekä kuono-osat kevyempiä. Yleisesti ottaen käyttölinjaiset eroavat rotumääritelmään pohjautuen ulkomuodoltaan enemmän kuin näyttelylinjaiset. Molempia variaatioita kuitenkin käytetään rodun alkuperäisessä käyttötarkoituksessa, vaikka käyttölinjaisia koiria käytetään enemmän spanieleiden metsästyskoirakokeissa. Muissa metsästyskoiraroduille ominaisissa koemuodoissa (esim. metsästyskoirien jäljestämiskoe) molempien variaatioiden edustajat toimivat hyvin ja ovat usein myös menestyksekkäitä.

Suomalaisten cockerspanielien ulkomuodollinen tilanne näyttelylinjaisten osalta on pääasiallisesti hyvä. Koirat mahtuvat pääsääntöisesti rotumääritelmän kokorajoihin, joskin kovin pieniä sekä suuria löytyy.

Esimerkkejä rodun eri linjoja edustavista koirista:

Näyttelylinjainen kirjava uros ja narttu

kuva Emmi Väisänen

kuva Paula Pöysti

Näyttelylinjainen yksivärinen uros ja narttu

kuva Olivia Koivunen

kuva Antti Ruotsalo

Käyttölinjainen uros ja narttu

kuva Seija Vahtera

kuva Seija Vahtera

Käyttö- ja näyttelylinjan yhdistelmä, narttu

kuva Ilona Koskinen

4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Keskeisimmät ongelmakohdat

Päät ovat kohtuullisen hyviä; jonkin verran näkee liian kevyitä kuono-osia (usein yhdistettynä kevyeen luustoon) ja toisaalta etenkin uroksilla voimakkaita kallo-osia, turhaa nahkaa ja liiallisia otsapenkereitä sekä avoimia silmäluomia. Hyvin kauniit, ilmeikkäät rodunomaiset päät ovat harvinaisia. Nykyjään tahtovat kallot olla luisuja korostuneilla otsaluilla, eikä samansuuntaiset kuin kuonon selkä.

Mittasuhteissa on jonkin verran eroja. Oikeilla mittasuhteilla olevia yksilöitä löytyy, mutta myös liian pitkiä koiria pitkillä lanneosilla on alkanut näkymään enenevässä määrin. Pitkän lanneosan vuoksi myös selkälinojen napakkuus on puutteellista. Runkojen tilavuuksissa on alkanut tulemaan puutteita, kapeat ja lyhyet rintakehät ovat alkaneet yleistymään. Cockerspanieleilla tulee kuitenkin olla hyvin kehittynyt hieman kaareva pitkä rintakehä. Ylälinjat ovat pääasiassa oikeat, tosin liioitellulla esittämisellä saadaan usein aikaan laskeva selkälinja. Liikkeessä kuitenkin nämä esittäjien muovaamat virheet yleensä korjaantuvat.

Etuosien rakenteessa on paljon puutteita. Lavat ovat pystyjä ja ylälinjaan ei muodostu kaunista pehmeää kaartaa, kun kaula ei sulaudu riittävän taakse asettuneisiin lapoihin. Olkavarret ovat lyhentyneet ja asettuneet pysty asentoon. Etuosat ovat turhan kapeita ja eturinnan täyteläisyys puutteellista, jonka vuoksi eturaajat usein kääntyvät varpaat ulospäin. Etuosan rakennepuutosten vuoksi myös metsästyskoiralle ominainen kestävä ja tehokas liike on puutteellista. Eturaajoissa löytyy myös epäsuoruuksia sekä edestäpäin katsottuna liian käyriä raajoja (populaation kokoon enemmän käyttölinjaisilla kuin näyttelylinjaisilla). Jonkin verran löytyy takaosastaan ylikulmautuneita koiria, joilla on liian pitkä sääriluu ja liian lyhyt reisiluu. Tämän takaosan virherakenteen vuoksi ei koira saavuta rodulle ominaisia pyöreitä muotoja lihaksistoon. Kulmausten epätasapaino haittaa sujuvaa, maatavoittavaa tasapainoista liikettä.

Turkeissa näkee vaihtelua sekä määrässä että laadussa. Toisaalta on hyvin niukkaturkkisia, laadullisesti rodunomaisia, yksilöitä ja toisaalta turhan runsas- ja pehmeäkarvaisia. Turkin laatuun tulee kiinnittää erityistä huomiota terveyden ja hyvinvoinnin kannalta, mutta kuitenkin niin, että muistetaan cockerspanielille kuuluvan silkkinen koristekarvoitus.

Käyttölinjaisten kohdalla tulee kiinnittää huomiota rotumääritelmän mukaiseen kokoon, raajojen sekä rungon mittasuhteisiin sekä terveeseen käyttökoiralle ominaiseen rakenteeseen suorine eturaajoineen.

Yleisesti ottaen cockerspanielilla heikentävästi terveyteen vaikuttavia ongelmia esiintyy vähän. Suurimpana ehkä liiallinen nahka, joka muodostaa syviä huulipoimuja sekä löysiä silmäluomia.

Uros, jolla on liian runsas karvapeite.

Löysänahkainen narttu (silmäluomet kertaalleen korjattu) ja uros, jolla on rodulle epätyypillinen, löysänahkainen pää.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodun edellisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi

2021–2025

Rodun aiempien tavoiteohjelmien voimassaolokaudet

1987–2001, 2001–2005, 2006–2010, 2011–2015, 2016–2020, 2021–2025

5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso

Uros seuranta 2014–2024

Uros	Pennut					Lonkat				Silmät			
	Synt. v	Pentueet	Yhteensä	Vuoden aika	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %	Tutkittu	Sairas	Tutkittu	Sairas %
1. HONEYWATER'S CATCH OF THE DAY (Ozzie Black Petrs - Manaca's Makes People Talk)	2015	28	136	0	206	43	8	32 %	19 %	29	17	21 %	59 %
2. OUTCAST HURRICANE (Kyna Pure N'Simple - Nikita Skar-Line Colour Range)	2017	23	131	19	48	24	2	18 %	8 %	18	10	14 %	56 %
3. APRIL FIRE BLACK PETRS (Princ Tobias Od Bukové Studánky - Needs A chance Black Petrs)	2016	23	123	0	56	22	6	18 %	27 %	18	9	15 %	50 %
4. MERRY COCKTAILS YOEL (Claramand Ricochet - Silk N' Shine Hypnotiq Breeze)	2018	20	119	0	53	41	8	34 %	20 %	19	12	16 %	63 %
5. WONDER LUCK SKAR-LINE COLOUR RANGE (Lynwater Sticky Moment - Zita Skar-Line Colour Range)	2016	21	104	10	84	19	4	18 %	21 %	17	8	16 %	47 %
6. LEMON OF MERRILY (Hugo Of Merrily - Fleur Of Merrily)	2015	18	104	8	90	29	4	28 %	14 %	21	12	20 %	57 %
7. ENGELBERT VOM SCHLOSS HELLENSTEIN (Royal Dragon Vom Schloss Hellenstein - Midwinter Kimberly lady Blue)	2014	17	91	0	111	45	12	49 %	27 %	26	23	29 %	88 %
8. MERRY COCKTAILS NOVEMBER RAIN (Merry Cocktails Moray - Merry Cocktails Fidelity)	2016	19	83	0	44	27	4	33 %	15 %	21	10	25 %	48 %
9. MERRY COCKTAILS WILLOW (Claramand Ricochet - Merry Cocktails Joyce)	2017	16	83	0	118	27	3	33 %	11 %	18	13	22 %	72 %
10. DAZZLINGTAILS GENTLEMAN LIKE DADDY (Fenbrook Change Is Gonna Come - Barecho Four Wheel Drive)	2014	14	77	0	43	27	1	35 %	4 %	18	7	23 %	39 %
11. I'M YOURS VOM WULFEKAMP (United Kingdom Vom Schlehdom - Casey Black Petrs)	2015	16	77	0	57	26	6	34 %	23 %	18	16	23 %	89 %
12. FRANCINI'S IMPERO (Cockergold All About Attitude - Francini's Alchimia)	2021	14	76	32	0	5	3	7 % *		1	1	1 % *	
13. MERRY COCKTAILS MORISSAY (Merry Cocktails Xenon - Merry Cocktails Queeny)	2015	18	70	0	117	21	14	30 %	67 %	15	9	21 %	60 %
14. DELLA FIUMANA SMILE (Della Fiumana Largo Al Factotum - Della Fiumana Così Celeste)	2019	11	68	11	7	20	3	29 %	15 %	14	8	21 %	57 %
15. BENCHMARK DEFINE THE ROCKSTAR (Cockergold I'M Still The Rockstar - Benchmark Joval Musk)	2015	12	61	0	38	11	4	18 %	36 %	7	2	11 %	29 %
16. CREME DE LA CREME ESQUEEN (Dash Of Magic My Own Dream - No Doubt I'M The Best Esqueen)	2019	11	60	15	8	5	1	8 % *		3	1	5 % *	
17. GLOBAL BANG SUNFOREST SOUL (Courtmaster Musicman - Bis Epic Win Sunforest Soul)	2017	10	59	0	49	11	7	19 %	64 %	7	2	12 %	29 %
18. WINLINE'S ALEKSIS (Winline's Win My Hero - Northworth Me And The Moon)	2019	10	53	5	34	16	0	30 %	0 %	6	2	11 %	33 %
19. LINGONBERRY'S EMPORIO ARMANI (Rainstorm's Latest News - Sugarstick's Crazy In Love)	2014	9	52	0	45	20	2	38 %	10 %	15	7	29 %	47 %
20. NORTHWORTH FATAL N'WOODY (Northworth Jaggy Wood - Corralet Angie Girl)	2015	8	52	0	42	15	5	29 %	33 %	4	3	8 % *	
21. BENCHMARK LITTLE WIZARD (Triplet Yours Truly - Flushing Meadow's Elsa Beskow)	2018	9	52	6	20	13	3	25 %	23 %	7	5	13 %	71 %
22. BLACK LORD IN WHITE DISGUISE (Black Lord The Special - Doubtless Sparkling Freckles)	2017	9	50	0	18	12	0	24 %	0 %	5	2	10 %	40 %
23. ALLWAY'S CAILLOU (Allway's Zumba Bumba - Allway's Tan Dooris)	2017	8	48	10	33	11	0	23 %	0 %	6	3	12 %	50 %
24. TWO PINE'S POTATOHEAD (Backhills Your The Man - Two Pine's Bona Fide)	2015	9	46	0	39	18	6	39 %	33 %	14	8	30 %	57 %
25. NORTHWORTH HEAD TO WIND (Haradwater Solar Eclipse - Northworth Yeave Ho)	2019	8	44	14	6	10	2	23 %	20 %	11	7	25 %	64 %
26. BENCHMARK SWEET ORANGE N'CLOVE (Benchmark Sinning Musk - Klara Copy Eteri)	2019	11	44	11	4	3	1	7 % *		1	0	2 % *	
27. TRIPLET YOURS TRULY (Kyna By Request - Triplet Karamel)	2014	8	43	0	101	26	6	60 %	23 %	24	15	56 %	62 %
28. FLYERS COCKTAIL BEAN (Flyers Zim Bean - Näckrosdammens Cartier)	2016	9	41	9	0	2	0	5 % *		4	3	10 %	75 %
29. ALLERT'S YOUR SONG (Wavecatcher Divine Delligth - Cassom Rosabella)	2020	6	39	0	0	4	2	10 %	50 %	4	1	10 %	25 %
30. NICKEL AND DIMES BUSINESS AS USUAL (Alen Ashen Art Design - Nickel And Dimes False Alarm)	2020	9	39	12	0	6	1	15 %	17 %	3	2	8 % *	

Yksiväriset urokset väritettyinä

Narttu seuranta 2014–2024

Narttu	Pennut					Lonkat				Silmät			
	Synt. v	Pentueet	Yhteensä	Vuoden aika:n	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
1. BREEZE VALERIE (Breeze Whiskey On Ice - Breeze Viennetta)	2016	4	33	0	33	3	3	9 % *		3	1	9 % *	
2. NORTHWORTH TARGET TO HIT (Flyers Zim Bean - Northworth New Target)	2014	5	32	0	41	6	0	19 %	0 %	6	3	19 %	50 %
3. NORTHWORTH YEAVE HO (Manaca's Walk On The Wild Side - Northworth Lace A'Lame)	2014	5	31	0	87	8	0	26 %	0 %	7	2	23 %	29 %
4. ALLWAY'S TRICK ME (Manaca's Trick Of The Tail - Allway's Tan Dooris)	2014	4	30	0	44	17	7	57 %	41 %	8	6	27 %	75 %
5. PENNWICK GOSSIP GIRL (Brumla Andraсте - Pennwick Darfur's Spring)	2015	4	27	0	54	9	6	33 %	67 %	8	3	30 %	38 %
6. FLYERS RED VELVET (Flyers King Of Whisky - Hooligan Hot Finale)	2014	4	26	0	15	5	1	19 %	20 %	4	3	15 %	75 %
7. BREEZE MADDE (Breeze Xaukki Maybe Tracker - Breeze Viennetta)	2014	3	25	0	29	4	1	16 %	25 %	3	2	12 %	67 %
8. BREEZE EVELINA (Cassom Twist'N'Shout - Breeze Viennetta)	2017	4	25	0	26	3	0	12 %	0 %	2	1	8 % *	
9. ROSSWIND VISA IN USE (Cassom Twist'N'Shout - Northworth Kind Of Cugar)	2016	4	25	6	13	3	0	12 %	0 %	2	1	8 % *	
10. OAKHILL ACADEMY YOU AND ME FOREVER (Benchmark Sinning Musk - Oakhill Academy take The Floor)	2019	3	25	9	0	2	0	8 % *		1	0	4 % *	
11. VALTIATTAREN DUUNARIN- PÄIVÄUNI (April Fire Black Petrs - Lepänojan Just Vaan Paras)	2019	4	25	12	0	3	3	12 %	100 %	1	1	4 % *	
12. SHAVIAN THAT'S ME (Backhills Your The Man - Pretty Flower's Written In The Stars)	2014	4	24	0	37	8	7	33 %	88 %	7	2	29 %	29 %
13. NORTHWORTH ESSIAC TEA (Honeywater's Catch Of The Day - Northworth Tea For Two)	2019	3	24	0	0	1	0	4 % *		1	0	4 % *	
14. FYR-DANE LET'S GO LAIDNA (Northworth Jacket Of Jaeger - Fyr-Dane Let's Go Helen)	2014	3	23	0	8	3	2	13 %	67 %	2	1	9 % *	
15. ALLWAY'S SURPRISE (Manaca's Trick Of The Tail -Allway's Wendi The Witch)	2015	3	23	0	36	14	4	61 %	29 %	4	1	17 %	25 %
16. KIARA COPY ETERI (Bleper's Summer Groove - Lily Of The Valley Misteria Show)	2015	4	23	0	79	12	3	52 %	25 %	7	3	30 %	43 %
17. NENEMO A FULL MOON THAT WON (Benchmark Sinning Musk - Lepänojan Kirkkain Tähti)	2018	3	23	6	0	1	0	4 % *		0	0	0 % *	
18. TAMARIXIN ELAINE (Merry Cocktails Morrissay - Northworth Pretty In Pink)	2019	3	23	8	9	2	0	9 % *		2	1	9 % *	
19. PENNWICK FASTER THAN YOU (Lindridge Black Knight - Pennwick After All)	2014	4	22	0	39	6	3	27 %	50 %	6	3	27 %	50 %
20. PIHKA PAHKAN MYSTEERI (Cobarn Distant Drums - Pihka Pahkan Kaunis Kaaos)	2014	4	22	0	9	5	2	23 %	40 %	2	1	9 % *	
21. FLYERS YES I'M STYLE (Backhills Scandinavian Style - Flyers Giant Hope)	2016	4	22	0	46	7	4	32 %	57 %	6	5	27 %	83 %
22. TAMARIXIN MELODY (Cassom Twist'n'Shout - Mandolic Gloriosa)	2016	5	22	0	18	2	0	9 % *		2	2	9 % *	
23. NORTHWORTH ROSE RULES (Honeywater's Catch Of The Day - Northworth Chancon D'Amour)	2017	3	22	0	8	17	1	77 %	6 %	3	2	14 %	67 %
24. SHAVIAN SEND ME AN ANGEL (Canigou Love Em And Leave Em - Shavian Hey Look This Way)	2014	4	21	0	0	1	1	5 % *		0	0	0 % *	
25. JALABELLE SWEETEST CANDY I'VE EVER KNOWN (Royal Friend Shadow On The Wall - Jalabelle Nuts For Chocolate)	2016	5	21	3	8	7	0	33 %	0 %	1	1	5 % *	
26. LA SCALE PAW PATROL (Amore America Big Citylife - Fresh News Vouge Model)	2018	4	21	0	0	11	7	52 %	64 %	6	2	29 %	33 %
27. OAKHILL ACADEMY NITTY GRITTY (Coastline Johnny B.Good - Oakhill Academy Darling Companion)	2014	5	20	0	16	4	0	20 %	0 %	4	2	20 %	50 %
28. ERNESTINE VOM SCHLOSS HELLENSTEIN (Royal Dragon Vom Schloss Hellenstein - Midwinter Kimberly Lady Blue)	2014	4	20	0	26	4	0	20 %	0 %	4	2	20 %	50 %
29. FLUSHING MEADOW'S ELSA BESKOW (Annilann Sergeant Blast - Benchmark Hello Lucia)	2015	3	20	0	77	8	1	40 %	12 %	8	4	40 %	50 %
30. MERAZURE YOWLING WINNER (Kristala Cockwave's Fast Mover - Merazure Nostalgic Azure)	2016	4	20	0	39	8	2	40 %	25 %	4	3	20 %	75 %

Yksiväriset nartut väritettyinä

5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Jalostuspohja - pyritään ylläpitämään mahdollisimman laaja jalostuspohja - sukusiitos enintään 6,25 % kuudella sukupolvella laskettuna - ensimmäisen polven jälkeläismäärä saa olla max. 70 jalostuksen toimintaohjeen mukaisesti - suppeaa käyttölinjaisten kantaa laajennetaan tuontien ja ulkomaisten koirien käytöllä	- kannustetaan kasvattajia käyttämään laajasti koiria jalostukseen, tuomaan erisukuisia tuontikoiria, sekoittamaan sukulinjoja laajemmin ja selvittämään koiriensa geneettistä monimuotoisuutta - jaetaan tietoa kasvattajille ja harrastajille <u>Jalostuksen toimintaohje:</u> - nartulla enintään 4 pentuetta <u>Suositus toimintaohjeessa:</u> - samaa yhdistelmää ei suositella uusittavan kolmatta kertaa	- Sukusiitosprosentti on pysynyt lähes samana - Tuontikoirien määrä on lisääntynyt, erityisesti käyttölinjaisten - Järjestetty vapaamuotoinen keskustelutilaisuus ”kasvattajailta”, jossa keskusteltiin rodun jalostukseen liittyvistä ajankohtaisista asioista

Luonne ja käyttäytyminen - arkojen ja aggressiivisten koirien määrä laskee - virallisiin käyttäytymisen (ja ulkomuodon) jalostustarkastuksiin osallistuu 40 koiraa vuodessa - taipumuskokeiden osallistumis-% pyritään nostamaan 12 %:iin - säilytetään cockerspanieli aktiivisena ja toimivana seurakoirana, jolla on hyviä lintukoiran ominaisuuksia	- kerätään ja jaetaan tietoa jalostusvalintojen ohjaamiseksi - ohjataan jalostuskoirien omistajia testaattamaan koiransa: LT, MH tai käyttäytymisen jalostustarkastus <u>Jalostuksen toimintaohje:</u> - arkaa, aggressiivista tai muuten luonteeltaan epätyypillistä koiraa ei saa käyttää eikä jalostuskoiralla saa olla hylättyä arvosanaa tai keskeytettyä MH-luonnekuvausta, LT:stä miinusmerkkistä lopputulosta tai keskeytettyä tai hylättyä käyttäytymisen jalostustarkastusta	Kerätty tietoa ongelmaluonne-lomakkeella. MH-kuvauksen suosio on laskenut, keskimäärin 5 koiraa vuodessa. Luonnetestissä on käynyt keskimäärin 17 koiraa vuodessa.
Käyttöominaisuudet - käyttöominaisuudet paranevat - koekäyntimäärät kasvavat - MEJÄ 15 %, SPA 30 %, SPVE (maa- ja vesilintukoe) 1 % - SPME-kokeisiin osallistumismäärä kasvaa - näyttelylinjaisten koulutettavuus ja noutohalukkuus paranee - käyttölinjaisten jalostuskoirien äänekkyyden ja kiihtymiseen kiinnitetään jalostuksessa huomiota - cockerspanieli on harrastekoiran ohessa hyvä seurakoiria	- rohkaistaan uusia koirakoita osallistumaan kokeisiin - jaetaan tietoa käyttöominaisuuksien monipuolisuudesta (messut) - järjestetään metsästyskoulutusta ja -kokeita, jahteja ja retkiä	- MEJÄ-kokeissa käynyt 13 % vuosittain 2021–2025 aikana. <i>Tavoitetta ei saavutettu.</i> - taipumuskokeissa kävi 12 % koirista 2021–2025. <i>Tavoitetta ei saavutettu.</i> - SPME-kokeisiin osallistui yli 5 % koirista vuosina 2021–2025. <i>Osallistujamäärät nousussa.</i> Cockerspanieleita osallistui myös TOKO-kokeisiin, agilityykokeisiin sekä rally-tokoon kasvavassa määrää.
Terveys ja lisääntyminen - jalostukseen käytetään vain kliinisesti terveitä koiria: kiinnitetään huomiota, että jalostuskoiralla ei esiinny iho-, huulipoimu- ja korvatulehduksia (erityisesti näyttelylinja) - käyttölinjaisten nivelterveys paranee - jalostuskoirilla on hyvä libido, normaalit astutukset ja synnytykset	- jaetaan tietoa: vuosittaiset jalostusluentopäivät ja Cockerspanieli-lehti - jäsenkyselyt <u>PEVISA:</u> - lonkkakuvaus- ja silmätutkimus: D-lonkkaisen saa yhdistää vain A-lonkkaisen kanssa <u>Jalostuksen toimintaohje:</u> - geenitesti prcd-PRA, CDDY - BLUP-indeksi 101, ennen rek. ulkomaisella 100 - selkäkuvaus IDD, LTV, SP, VA <u>Suosituksat toimintaohjeessa:</u> - polvitutkimus, ED/INC, sydänauskultaatio, geenitestit - narttu astutettaessa min 24kk	Koiria on tutkittu PEVISA:aa ajatellen enemmän kuin ennen. Tervelonkkaisia (A, B) yhdistelmiä on 63,26 % C-lonkkaisia (toinen vanhempi C) yhdistelmiä 35,30 % D-lonkkaisia (toinen vanhempi D) yhdistelmiä 1,44 % Koirien geenitutkimustuloksia on kerätty jalostustoimikunnan toimesta sekä päivitettyä suoraan SKL:n jalostustietojärjestelmään. Kerätty ja jaettu tietoa: Terveyskysely, Ilmoita sairaudesta-lomake ja Ongelmaluonne-lomake. Järjestetty webinaareja seuraavista aiheista: - Selkä - Korvatulehdus, huulipoimutulehdus ja muut tulehdukset - Geenitestien hyödyntäminen jalostuksessa - Pevisa Jalostustoimikunnan jäsenet ovat osallistuneet SKL:n jalostusaiheisille kursseille ja luennoille sekä koulutuksiin.

Ulkomuoto - jalostuskoirilla ei esiinny liioiteltua turkkia, liiallisia ihopoimuja ja löysää nahkaa - raajat ovat suorat ja etuosa on terveesti rakentunut	- järjestetään ulkomuodon jalostustarkastuksia <u>Jalostuksen toimintaohje:</u> - näyttelystä vähintään EH tai tulos rodunomaisesta kokeesta + H tai hyväksytty jalostustarkastus	Ulkomuodon jalostustarkastuksia järjestetty 2 kpl vuonna 2024. Turkin määrä ja laatu vaihtelee suuresti. Liiallisia ihopoimuja, löysää nahkaa ja käyriä eturaajoja esiintyy edelleen.
---	---	---

Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus

Vuosien 2014–2024 aikana noin 95 % uroksista ja 89 % nartuista jää käyttämättä jalostukseen (uros ja narttu laskettu yhden kerran verrattuna näiden vuosien rekisteröintimäärään).

Jalostussuosituksen ja PEVISA:n ajantasaisuuden arviointi

Jalostuksen toimintaohje käydään vuosittain läpi rotukohtaisessa neuvottelutilaisuudessa. Tarvittaessa sitä tarkennetaan yhteisesti sopien.

5. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Jalostuspohja

Pyritään ylläpitämään mahdollisimman laajaa jalostuspohjaa ja kannustetaan kasvattajia käyttämään koiria ennakkoluulottomasti jalostukseen kotimaisia unohtamatta. Kannustetaan kasvattajia tuomaan erisukuisia koiria ulkomailta. Kannustetaan kasvattajia sekoittamaan linjoja laajemmin. Kannustetaan kasvattajia selvittämään koiriensa geneettistä monimuotoisuutta laajemmin. Kannustetaan kasvattajia ja harrastajia viemään mm. näyttelyissä käymättömiä koiria ulkomuodon jalostustarkastuksiin.

Käyttäytyminen ja luonne

Kannustetaan kasvattajia ja harrastajia MH-kuvaamaan ja luonnetestaamaan koiria laajemmin sekä osallistumaan viralliseen käyttäytymisen jalostustarkastukseen. Kaikkiin asetetaan tavoitteeksi 20 koiraa vuodessa. Pyritään olemaan entistä kriittisempiä koirien käyttäytymisen ja luonteen suhteen.

Käyttöominaisuudet

Parannetaan koirien käyttöominaisuuksia ja rohkaistaan uusia koirakoita kokeisiin (SPA ja SPME). Kasvatetaan SPME-kokeisiin osallistuvien koirien määrää sen verran, kun se nykyisillä koemaksuilla on mahdollista. Erityisesti koulutettavuutta ja noutohalukkuutta on kasvatettava näyttelylinjaisten kohdalla. Käyttölinjaisten kohdalla kiinnitetään erityisesti huomiota jalostuskoirien äänekkyteen ja kiihtymiseen.

Terveys ja lisääntyminen

Pyritään käyttämään vain kliinisesti terveitä koiria jalostukseen. Erityisesti näyttelylinjaisten kohdalla tulee kiinnittää huomioita ihotulehduksiin esim. huulipoimut ja korvatulehdukset. Käyttölinjaisilla tullaan kiinnittämään huomiota nivelterveyden parantamiseen. Jalostukseen käytetään selkeän sukupuolivietin omaavia hyvin astuvia uroksia. Nartut synnyttävät luonnollisesti ilman ihmisen apua, sekä hoitavat pennut hyvin.

Ulkomuoto

Näyttelylinjaisten kohdalla käytetään jalostukseen vain hyvälaatuisen liioittelemattoman turkin omaavia koiria, joilla ei ole liiallisia ihopoimuja ja löysää nahkaa. Käyttölinjaisten kohdalla käytetään jalostukseen vain suoraraajaisia rotupuhtaita koiria, joiden etuosa on terverakenteinen. Kannustetaan kasvattajia ja harrastajia osallistumaan myös ulkomuodon jalostustarkastuksiin.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Jalostuksen toimintaohje

Jalostukseen käytetään mahdollisimman korkealuokkaisia cockerspanieleita ja yhdistelmää suunniteltaessa otetaan huomioon yksilöiden luonne ja käyttöominaisuudet, ulkomuodolliset seikat sekä perinnölliset sairaudet ja viat. Jalostusarvoa määritettäessä kiinnitetään huomiota koiran oman laadun lisäksi myös sen sukulaisten ja erityisesti sen jälkeläisten laatuun. Toimintaohjeen yleisperiaatteet ovat runkona jalostustoiminnalle, jonka tavoitteena on terve ja rodunomainen cockerspanieli. Jalostukseen käytetään hyväluonteisia, terveitä, terverakenteisia ja rotutyypillisiä yksilöitä.

Arkaa, aggressiivista tai muuten luonteeltaan rodulle epätyypillistä koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Koiralla ei saa olla näyttelystä hylättyä laatuarvosanaa luonteen takia tai merkintää rodulle epätyypillisestä käyttäytymisestä, taipumuskokeesta sosiaalisen käyttäytymisen osiosta hylättyä arvosanaa, MH-kuvauksessa kuvaajien keskeytystä tai luonnetestistä miinusmerkistä tulosta tai keskeytystä taikka hylättyä käyttäytymisen jalostustarkastusta.

Cockerspanielit ry:n jalostuksen toimintaohje PEVISA:n lisäksi:

Jalostuksen toimintaohje perustuu jalostuksen tavoiteohjelmaan (JTO), joka on hyväksytty Cockerspanielit ry:n vuosikokouksessa 26.03.2025 ja Suomen Kennelliiton jalostustieteellisessä toimikunnassa 22.04.2025

Jalostukseen käytettävien koirien tulee täyttää Kennelliiton yleisessä jalostusstrategiassa olevat vaatimukset.

TERVEYS

Silmät

Jalostukseen käytettävien koirien tulee olla perinnöllisten silmäsairauksien osalta kliinisesti terveitä. Virallinen silmätarkastuslausunto on voimassa 24 kk, ja sen tulee olla voimassa astutushetkellä.

1. Jalostuskoiralla tulee olla geenitestitulos, jos se on prcd-PRA:ta kliinisesti sairastavan koiran jälkeläinen tai se on itse sellaisen tuottanut. Paitsi, jos koiran status on suoraan pääteltävissä vanhempien silmätutkimus- tai geenitestituloksen perusteella (esimerkiksi sairas/affected-clear-yhdistelmä). Jalostukseen käytettävät koirat on tutkittava joka tapauksessa joka kolmannessa polvessa. Geenitestillä kantajaksi tai sairaaksi todetun tai tutkimattoman koiran kumppanin tulee olla geenitestillä terveeksi todettu.

2. Jalostukseen käytettävällä koiralla ei saa olla todettu seuraavia perinnöllisiä silmäsairauksia: entropium tai ektropium, makroblepharon, TRD, HC, PPM iris-kornea, PRA. Jalostukseen ei hyväksytä käytettäväksi koiraa, joka sairastaa vakavampaa kuin 1. asteen PHTVL/PHPV:aa.

3. Jos jalostukseen käytettävän koiran silmälausunnossa on merkintä ylimääräisistä ripsistä (distichiasis, trichiasis, ektooppinen cilial), puutteellisesta kyynelkanavan aukosta, GRD, PPM iris-iris tai MRD:sta, on toisen osapuolen oltava terve tältä osin.

Lonkat

Yhdistelmän BLUP-indeksin odotusarvo astutushetkellä on oltava vähintään 101. Ennen rekisteröintiä Suomeen, lonkkakuivatun ulkomaisen koiran BLUP-indeksi on 100.

Selkä

Jalostukseen käytettäville koirille tulee tehdä viralliset laajat selkätutkimukset (IDD, LTV, SP, VA).

Kahta IDD3- tuloksen saanutta koiraa ei suositella yhdistettävän.

Geenitesti

Kaikille jalostukseen suunnitelluille koirille tehdään geenitesti, johon sisältyy CDDY- retrogeenitesti. CDDY-tulos ei rajoita yhdistelmän käyttöä.

RODUN POPULAATION RAKENNE JA SUKUSIIOTOS

Yhdistelmän sukusiitosaste ei Suomen Kennelliiton jalostustietokannan tietojen mukaan ylitä 6,25 % kuudella polvella laskettuna. Koiran ensimmäisen polven jälkeläismäärä ei saa ylittää 90.

ULKOMUOTO

Jalostukseen käytettävällä koiralla on koiranäyttelystä vähintään arvosana EH (erittäin hyvä), jos sillä ei ole tulosta rodunomaisesta kokeesta. Jos jalostukseen käytettävällä koiralla on rodunomaisesta kokeesta vähintään tulos, tulee sillä olla koiranäyttelystä vähintään laatuarvostelun arvosana H (hyvä) tai sen tulee olla jalostustarkastuksessa hyväksytty jalostukseen käytettäväksi.

IKÄ

Narttu on astutushetkellä iältään vähintään 24 kk ja enintään 7-vuotias. Ensimmäistä kertaa astutettavan nartun tulee olla astutushetkellä alle 5-vuotias. Nartulla voidaan teettää enintään neljä pentuetta siten, että nartun edellisestä penikoimisesta on pentueen syntyessä kulunut vähintään 10 kuukautta.

TIHEÄ PENNUTTAMINEN

Tiheä pennuttaminen: Suomen Kennelliiton kulloinkin voimassa olevan koirarekisteriohjeen mukaan.

SUOSITUKSET TOIMINTAOHJEESSA**Polvet**

Jalostukseen käytettäville koirille suositellaan virallista polvitutkimusta.

Kyynärät

Jalostukseen käytettäville koirille suositellaan kyynärien virallista kuvaamista sekä kyynärnivelen kasvuhäiriön (ED) että inkongruenssin (INC) osalta.

Sydän

Kaikille jalostukseen käytettäville koirille suositellaan sydämen virallista auskultaatiotutkimusta.

Uusintayhdistelmät

Samaa yhdistelmää ei suositella uusittavan kolmatta kertaa.

Muita suositeltavia geenitestejä

Seuraavien geenitestien teettämistä suositellaan jalostukseen käytettäville koirille:

FN (familiarinen nefropatia),
AON (adult onset neuropathy)
AMS (acral mutilation syndrome),
Paradoxaalinen pseudomyotonia,
RVED (Retinopathy with Vitamin E Deficiency)

Jalostuksen toimintaohje on hyväksytty 19.10.2024 Teams-pidetyssä rotukohtaisessa neuvottelussa ja se viety tiedoksi Cockerspanielit ry:n syyskokoukseen 28.11.2024 / Teams kokous.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Jalostuspohja

Jaetaan tietoa populaatiogenetiikasta ja populaation hoidosta kasvattajille ja harrastajille. Kiinnitetään huomiota yksittäisten urosten jälkeläismäärään. Pyritään ohjaamaan/kannustamaan urosten monipuolisempaan käyttöön. Suppeaa käyttölinjausten kantaa laajennetaan edelleen tuontien ja ulkomaisten koirien käytöllä. Järjestetään ulkomuodon jalostustarkastuksia. PEVISA-ohjelmaan 2026–2030 esitetään jälkeläisrajoitukseksi 90.

Käyttäytyminen ja luonne

Kerätään tietoa koirista, joilla on käyttäytymisen ongelmia ja pyritään ohjaamaan jalostusvalintoja siten, että aggressiivisten ja arkojen koirien määrä laskee. Yhdistyksen kotisivuilla on pysyvä lomake, jolla kerätään tietoa ongelmaluonteista. Ohjataan jalostuskoirien omistajat viemään koiransa luonnetestiin, MH-kuvaukseen tai käyttäytymisen jalostustarkastukseen. Jaetaan kerättyä tietoa eteenpäin kasvattajille ja harrastajille. Jalostustoimikunta järjestää käyttäytymis- ja luonnekyselyn purkutilaisuuden jäsenistölle.

Käyttöominaisuudet

Tietoa rodun monipuolisuudesta käyttökoirana tullaan jakamaan aktiivisesti osallistumalla erilaisiin messutapahtumiin ja järjestämällä metsästyskoulutusta, -kokeita, jahteja ja retkiä rodun harrastajille.

Terveys ja lisääntyminen

Tietoa rodulle tyypillisistä sairauksista jaetaan rotukohtaisissa neuvotteluissa, kasvattajailloissa, webinaareissa ja kirjoittamalla artikkeleita Cockerspanieli-lehteen.

Ulkomuoto

Pyritään edelleen parantamaan koirien ulkomuotoa kiinnittämällä huomiota oikeanlaiseen, liioittelemattomaan, terveeseen rakenteeseen ja jakamalla tietoa rakenteen merkityksestä koiran käyttötarkoitukselle. Turkkien laatuun ja määrään kiinnitetään edelleen huomiota ja vähennetään pään liiallista nahan määrää ja ihon poimuuntumista. Pyritään oikeisiin mittasuhteisiin ja raajojen pituuteen sekä oikeanlaiseen suoraan eturaajojen rakenteeseen erityisesti käyttölinjaisilla koirilla.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

1. Rodun jalostuksen suurimmat uhat ja ongelmat

Luonne:

Kasvattajien jalostusvalinnat eivät neuvonnasta huolimatta perustu koirien mitattaviin luonne- ja käyttäytymisominaisuuksiin. Ei saada osallistujia aktivoitua testeihin. Objektiivinen luonteen arviointi on haastavaa. Seuraus: arkojen ja/tai aggressiivisten koirien käyttö jalostuksessa jatkuu.

Terveys:

Omistajat ja kasvattajat eivät enää ilmoita terveys- tai luonneasioista jalostustoimikunnalle. Tietoa ei saada. Ei pyritä parantamaan rodun terveyttä PEVISA-tutkimusten tuloksien ja indeksien avulla. Geenitesteistä saatavaa tietoa ei osata hyödyntää jalostusvalintoja tehtäessä.

Käyttöominaisuudet:

Käyttöominaisuudet eivät kehity, eivätkä kasvattajat välitä niistä. Cockerspanieli taantuu metsästys- ja harrastuskoirana.

Rakenne:

Rodussa alkaa esiintyä rakenteellisia ylilyöntejä. Ei välitetä rakenteen toiminnallisuudesta ja rotutyypistä.

Populaatio:

Käytettävissä olevien urosten määrä vähenee entisestään kiristyneiden terveysvaatimusten ja jälkeläisrajoitusten vuoksi. Tavallisten perhekoirien saanti terveystarkastuksiin hankaloituu mm. kohonneiden kustannusten vuoksi. Perinnöllisen monimuotoisuuden kapeneminen. Viimeisten 10-vuoden aikana on huolestuttavasti nousut jalostukseen käytettävien koirien käyttö, joilla ei ole kummallakaan vanhemmalla näyttely- tai koetulosta tai molempia.

2. JTO:n tavoitteiden ja ohjeiden huomiotta jättäminen

Varautuminen ongelmiin

Jaetaan tietoa luonteesta ja sen arvioinnista. Uusitaan kyselyitä ja julkaistaan niiden tuloksia. Kannustetaan harrastajia tutkituttamaan koiransa ja jakamaan tiedot muille. Panostetaan laajempaan jalostuskoirien käyttöön ja populaation terveeseen jalostuspohjaan.

Riski	Syy	Varautuminen	Miten vältetään?	Mahdollisuudet
Luonteen heikkeneminen	Osa kasvattajista ei osaa arvioida jalostuskoirien luonnetta, jolloin jalostukseen käytetään epätyypillisiä koiria. Koirien ominaisuuksia ei todenneta.	Seurataan luonteen kehittymistä ja jaetaan tietoa oikeanlaisesta luonteesta. Järjestetään luonteen arviointimahdollisuuksia ja kannustetaan kasvattajia ja omistajia osallistumaan niihin.	Jalostukseen käytetään vain oikeanlaisen luonteen omaavia yksilöitä.	Luonteet kehittyvät parempaan suuntaan ja rodun suosio lisääntyy.
Terveyden heikkeneminen	Jalostukseen on käytetty sairaita tai tutkimattomia yksilöitä. Liian kapea jalostuspohja (jalostuskoirat valitaan muilla kuin terveyteen liittyvillä kriteereillä) lisää riskiä perinnöllisten sairauksien	Tehdään jatkuvaa terveydentilan seurantaa. Tiedotetaan kasvattajia mahdollisista riskeistä.	Avoimuus koirien terveyden suhteen. Jalostusneuvonnan antaminen ja hyödyntäminen. Jalostukseen käytetään vain terveiksi tiedettyjä yksilöitä.	Rodun terveystilanne paranee tiedon lisääntyessä. Rodun suosio kasvaa.

	yleistymiseen.			
Käyttö- ominaisuuksien heikkeneminen	Käyttöominaisuuksia ei pidetä jalostuksessa tärkeänä jalostuskriteerinä. Rotua jalostetaan seurakoiramaisemmaksi.	Jaetaan tietoa rodun alkuperäisestä käyttötarkoituksesta. Kannustetaan kasvattajia ja harrastajia osallistumaan käyttökokeisiin ja koulutuksiin.	Jalostukseen käytetään rodunomaisissa käyttökokeissa tuloksen saavuttaneita koiria.	Käyttöominaisuudet saadaan säilytettyä rodussa. Koirien käyttöominaisuudet rodunomaisissa kokeissa ja metsästyksessä paranevat.
Liioitellut rakenne- ja ulkomuoto-ominaisuudet	Arvostetaan liian raskaita ja löysänahkaisia koiria. Koirilla esiintyy huonoja kulmauksia ja epätasapainoista kulmautumista (suora edestä ja ylikulmautunut takaa). Puutteellinen eturinta. Runsaan ja/tai laadultaan huonon turkin arvostus.	Jaetaan tietoa rodun oikeasta ja käyttötarkoitukseen sopivasta tasapainoisesta rakenteesta ja oikeasta rotutyypistä. Suositaan liioittelemattomia, terverakenteisia ja vähänahkaisia koiria jalostuksessa.	Rakenteessa tapahtuvia muutoksia seurataan ja järjestetään rakenneluentoja sekä "Hands On"-tapahtumia kasvattajille oikeasta rotutyypistä ja rakenteesta.	Oikean rotutyypin rakenteen suosiminen parantaa yleistä terveyttä.
Populaatio	Yksittäisten urosten jälkeläismäärät nousevat liian suuriksi. Perinnöllisen monimuotoisuuden kapeneminen.	Kannustetaan tuontiurosten käytön lisäksi käyttämään myös kotimaisia koiria. Sekä kannustetaan tavallisia perhekoiria terveystutkimuksiin.	PEVISA-ohjelmaan 2026–2030 lisätty jälkeläisrajoitus 90.	Monimuotoisuus lisääntyy, kun jalostukseen käytetään kattavammin ja laajemmin eri koiria.

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Toimintasuunnitelma 2026–2030

Vuosi	Toimenpide tai projekti
2026	- JTO ja uusi PEVISA astuvat voimaan - käyttäytymisen jalostustarkastus
2027	- jokin luonnetta mittaava testi tai koe (käyttäytymisen jalostustarkastus, LT, MH)
2028	- käyttäytymisen jalostustarkastus
2029	- JTO:n päivitysmateriaalin kerääminen, luonne- ja terveyskyselyt
2030	- JTO:n päivityksen valmistelu, ennakkotarkastus ja hyväksyttäminen hallituksella ja Kennelliitossa - käyttäytymisen jalostustarkastus
Vuosittain	rotukohtainen neuvottelu ja asiantuntijaluento, kasvattajailta, taipumuskoe, metsästyskokeet ja -koulutukset, ulkomuodon jalostustarkastus, geenitestaustulosten kerääminen

JTO:n ja PEVISA:n vaikutuksen seuraaminen

Tavoiteohjelmassa asetetuista jalostusohjeista ja tavoitteista keskustellaan vuosittain rotukohtaisessa neuvottelussa. Rodun tilaa tarkkaillaan kyselyiden avulla; koko ajan voi yhdistyksen sivuilla ilmoittaa koiran sairauksista ja luonneongelmista, lisäksi tehdään aikarajoitteisia kyselyitä eri teemoihin keskittyen, viimeisimpänä kysely liittyen selkäsairauksien esiintymiseen. Hyödynnetään myös Suomen Kennelliiton jalostustietokantaan sekä Omakoiraan kerättyä tietoa.

Jalostustoimikunta seuraa populaation tilaa sitä kuvaavien suureiden sekä luonteen, terveyden ja käyttöominaisuuksien osalta ja arvioi tavoitteiden toteutumista vuosittain raportoiden hallitukselle. Raportti julkaistaan Cockerspanieli-lehdessä. Populaation tilasta kerrotaan cockerspanielien rotukohtaisissa neuvotteluissa. Kasvattajailloissa kuullaan kasvattajien ja muiden rodun jalostuksesta kiinnostuneiden jäsenien näkemyksiä. Mahdollisista toimenpiteistä päätetään rotukohtaisissa neuvotteluissa.

Cockerspanielit ry ja sen alaiset toimikunnat noudattavat toiminnassaan jalostuksen tavoiteohjelmaa ja jakavat tietoa siinä asetetuista ohjeista ja tavoitteista. Mahdolliset poikkeusluvut käsitellään ja hyväksytään JTO:ssa ja rodun jalostuksen toimintaohjeessa sekä muissa jalostusta säätelevissä säännöissä ja ohjeissa annettujen tavoitteiden ja rajoitusten mukaisesti.

7. LÄHTEET

Jalostuksen tavoiteohjelma cockerspanieli 2020–2025

<https://jalostus.kennelliitto.fi/RotuPDF.ashx?R=5&T=2>

Kennelliiton jalostustietokanta Koiranet <http://jalostus.kennelliitto.fi/frmEtusivu.aspx?R=5>

Yleinen jalostusstrategia 2024–2028

<https://www.kennelliitto.fi/kennelliiton-yleinen-jalostusstrategia-2024-2028>

Jalostuksen tavoiteohjelman mallirunko suurilukuisille roduille

https://www.kennelliitto.fi/search?search_api_fulltext=jalostuksen+tavoiteohjelman+mallirunko

Mäki Katariina, Perinnöllinen monimuotoisuus ja jalostuspohja

<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/perinnollinen-monimuotoisuus-ja-jalostuspohja>

Mäki Katariina, Tehollinen populaatiokoko

<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/tehollinen-populaatiokoko>

Kennelliitto, Sukusiitos

<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/sukusiitos>

Kennelliitto, Mikä on Blup-indeksi?

<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/mika-blup-indeksi>

Jalomäki Sari & Pietilä Elina & Vanhapelto Päivi, Koirien perinnölliset silmäsairaudet ja niiden tutkiminen

<https://www.kennelliitto.fi/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/yleisimmat-silmasairaudet>

Lappalainen Anu, Lonkkanivelen kasvuhäiriö

<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/lonkkanivelen-kasvuhairio>

Saikku-Bäckström Anu, Lappalainen Anu, Perinnölliset selkämuutokset

<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/perinnolliset-selkamuutokset>

8. LIITTEET

Ulkomuodon ihanneprofiili <https://www.kennelliitto.fi/files/cockerspanieli-ulkom-jaltark-ihanneprofiili>

Käyttäytymisen ihanneprofiili <https://www.kennelliitto.fi/files/cockerspanieli-kaytt-jaltark-ihanneprofiili>

Suomen Kennelliiton terveystutkimuksen 2019–2024 vastaustilastot <https://cockerspanielit.org/wp-content/uploads/2024/10/SKL-terveystutkimuksen-vastaukset-2019-2024.pptx>

Yhteenveto selkätutkimuksen 2024 tuloksista <https://cockerspanielit.org/wp-content/uploads/2025/01/Yhteenveto-selkätutkimuksen-2024-tuloksista.pdf>

Yhteenveto luonne- ja käyttäytymistutkimuksen 2024 tuloksista <https://cockerspanielit.org/wp-content/uploads/2025/01/Yhteenveto-luonne-ja-kayttaytymistutkimuksen-2024-tuloksista.pdf>

Luonne- ja käyttäytymistutkimuksen 2024 sanalliset vastaukset ja kommentit

<https://cockerspanielit.org/wp-content/uploads/2025/01/Luonne-ja-kayttaytymistutkimuksen-2024-sanalliset-vastaukset-ja-kommentit.pdf>

Cockerspanielin rotumääritelmä <https://www.kennelliitto.fi/files/cockerspanieli-0>

Jalostustarkastetut cockerspanielit

[https://docs.google.com/spreadsheets/d/1BryK33veNmBw27MYbtfChVipGZK2TOx7/edit?usp=drive link&oid=111079318642862122698&rtpof=true&sd=true](https://docs.google.com/spreadsheets/d/1BryK33veNmBw27MYbtfChVipGZK2TOx7/edit?usp=drive_link&oid=111079318642862122698&rtpof=true&sd=true)

Cockerspanielien geenitestitulokset <https://cockerspanielit.org/terveyslistaukset/>

Lisää tietoa cockerspanielista metsästyskoirana Suomessa <https://cockerspanielit.org/metsastys/>

Cockerspanielin kouluttaminen metsästyskoiraksi <https://cockerspanielit.org/cockerspanielin-kouluttaminen-metsaestyskoiraksi/>

Lisätietoa taipumuskokeesta <https://cockerspanielit.org/taipumuskoe>

Cambridge University UK - IDD-tutkimus <https://www.canine-genetics.org.uk/research/ivdd/>